

R A P O R T

O STANIE

GMINY HORYNIEC – ZDRÓJ

ZA ROK 2019

GMINA HORYNIEC – ZDRÓJ

AL. PRZYJAŹNI 5
37-620 HORYNIEC – ZDRÓJ
www.horyniec-zdroj.pl

1. Wstęp

Raport o stanie gminy Horyniec-Zdrój opracowano w związku z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2020.713 t.j. z dnia 2020.04.21). Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta Gminy Horyniec-Zdrój w roku 2019, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Gminy Horyniec-Zdrój i budżetu obywatelskiego (funduszu sołeckiego).

Celem przygotowania raportu jest uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną gminy Horyniec-Zdrój. Zgromadzone w nim zostały szczegółowe dane o aspektach funkcjonowania gminy w roku 2019.

Raport stanowi kompendium wiedzy o działalności gminy za rok ubiegły i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach oceny.

Dla opracowania raportu szczególnie cenna okazała się wiedza pracowników Urzędu Gminy Horyniec-Zdrój, gminnych jednostek organizacyjnych oraz szereg dokumentów, będących w posiadaniu Urzędu, a także informacje zamieszczone na stronach internetowych.

Informacje zawarte w raporcie posłużą mieszkańcom Gminy Horyniec-Zdrój do zwiększenia wiedzy na temat funkcjonowania samorządu gminnego, a także staną się podstawą do prowadzenia dialogu na temat przyszłości gminy.

2. Informacje ogólne

2.1. Władze lokalne i gminne jednostki organizacyjne

Rada Gminy Horyniec-Zdrój liczy 15 radnych.

Przy Radzie Gminy Horyniec-Zdrój kadencji 2018-2023 działały w 2019 r. stałe komisje:

- 1) Komisja Rewizyjna,
- 2) Komisja Budżetu, Bezpieczeństwa, Rolnictwa i Spraw Gospodarczych,
- 3) Komisja Oświaty, Uzdrowiskowa, Zdrowia, Oświaty, Sportu i Kultury Fizycznej,
- 4) Komisja Skarg, Wniosków i Petycji.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji rozpatruje skargi na działania Wójta i gminnych jednostek organizacyjnych a także wnioski oraz petycje składane przez obywateli.

Stale komisje są organami pomocniczymi Rady Gminy Horyniec-Zdrój. Mają istotny wpływ na politykę gminy i ostateczny kształt uchwał, gdyż na swych posiedzeniach prowadzą

szczegółowe dyskusje w ich sprawie. W praktyce, Rada Gminy Horyniec-Zdrój, na podstawie prac poszczególnych komisji, podejmowała w 2019 r. strategiczne dla gminy decyzje.

Jednostki organizacyjne

- 1) Szkoła Podstawowa w Horyńcu-Zdroju wraz z filią w Werchracie
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- 3) Środowiskowy Dom Samopomocy w Horyńcu-Zdroju

Instytucje kultury

- 1) Gminna Biblioteka Publiczna w Horyńcu-Zdroju wraz z filiami w Werchracie i Nowym Bruśnie
- 2) Gminny Ośrodek Kultury w Horyńcu-Zdroju

Sołectwa

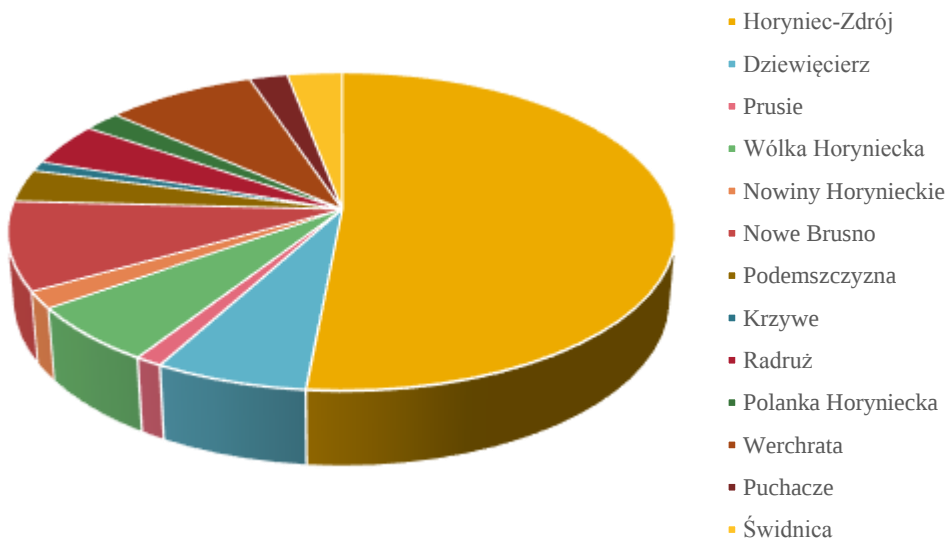
W skład Gminy Horyniec-Zdrój wchodzi 13 sołectw:

1. Horyniec-Zdrój
2. Dziewięcierz
3. Prusie
4. Wólka Horyniecka
5. Nowiny Horynieckie
6. Nowe Brusno
7. Podemszczyzna
8. Krzywe
9. Radruż
10. Polanka Horyniecka
11. Werchrata
12. Puchacze
13. Świdnica

Sołectwa w Gminie Horyniec-Zdrój do 2018 i w 2019 r.

Liczba mieszkańców w sołectwach gminy Horyniec-Zdrój

Horyniec-Zdrój	2440	Świdnica	146
Nowe Brusno	421	Puchacze	96
Werchrata	392	Polanka Horyniecka	94
Dziewięcierz	310	Nowiny Horynieckie	83
Wólka Horyniecka	284	Prusie	53
Radruż	208	Krzywe	48
Podemszczyzna	157		

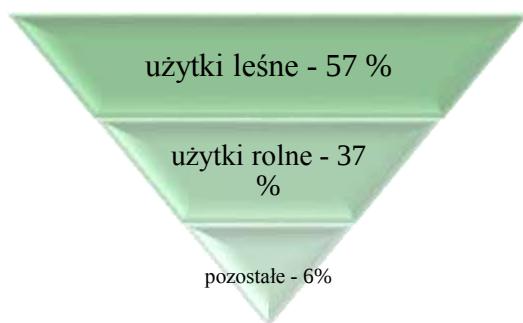
2.2. Ogólna charakterystyka Gminy Horyniec-Zdrój

Położenie geograficzno-przestrzenne

Gmina Horyniec-Zdrój położona jest w północno-wschodnim obszarze województwa podkarpackiego w powiecie lubaczowskim, w odległości około 20 km na północny wschód od Lubaczowa. Gmina obejmuje powierzchnię 203,016 km² co stanowi 15,5 % powierzchni powiatu,

- użytki rolne stanowią 37%
- użytki leśne stanowią 57%
- pozostałe 6%

Gminę Horyniec-Zdrój zamieszkuje 4 732 osób, z tego 2350 mężczyzn i 2382 kobiet. Gęstość zaludnienia wynosi 24 mieszkańców na km². W skład gminy wchodzi 13 sołectw i jeden obręb geodezyjny: Horyniec-Zdrój, Dziewięcierz, Krzywe, Nowe Brusno, Nowiny Horynieckie, Podemszczyzna, Polanka Hryniewiecka, Prusie, Radruż, Werchrata, Wólka Horyniecka, Puchacze, Świdnica. Obręb Geodezyjny Stare Brusno.

Gmina graniczy z trzema gminami:

- od północy z gminą Narol
- od zachodu z gminą Ciesznów.
- od południa z gminą Lubaczów

Uzdrowisko Horyniec-Zdrój

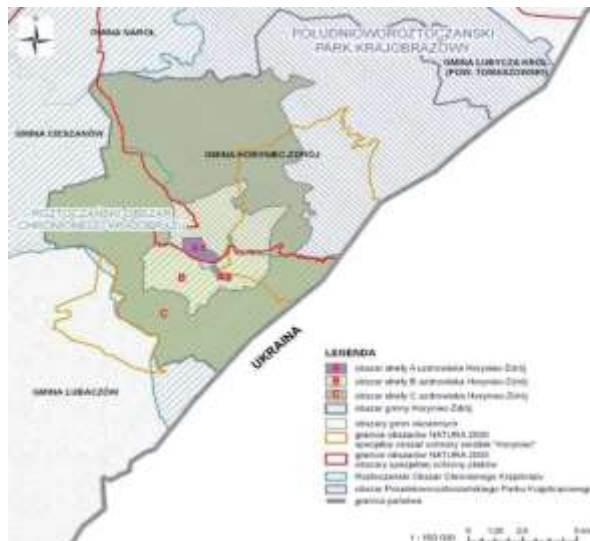
Obszar uzdrowiska Horyniec-Zdrój, obejmuje następujące miejscowości: Horyniec-Zdrój, Nowe Brusno, Polankę Horyniecką, Nowiny Horynieckie, Radruż, Wólkę Horyniecką, Krzywe, Podemszczynę, Puchacze, Obręb geodezyjny - Stare Brusno.

Na wyżej określonym obszarze wydzielono następujące strefy ochrony uzdrowskiej:

- strefę ochrony uzdrowskiej "A1" o powierzchni 116 ha,
- strefę ochrony uzdrowskiej "A2" o powierzchni 26 ha,
- strefę ochrony uzdrowskiej "B" o powierzchni 2474 ha,
- strefę ochrony uzdrowskiej "C" o powierzchni 10309 ha.

Ogółem powierzchnia uzdrowiska wynosi

12925 ha.

Ukształtowanie terenu

Teren gminy znajduje się w części na Roztoczu, nazywanego Roztoczem Południowym. Obszar gminy Horyniec-Zdrój rozciąga się na terenie dwóch krain fizyczno-geograficznych: płaskowyżu Tarnogrodzkiego, należącego do Kotliny Sandomierskiej i Roztocza Południowego nazywanego też Wschodnim, stanowiącego skrajną część długiego wału Roztocza. Na pograniczu obu mezoregionów leży Horyniec-Zdrój. Na północ od Horyńca-Zdroju pojawiają się pierwsze wzniesienia Roztocza. Krajobraz południowej i zachodniej części gminy położonej w obrębie płaskowyżu Tarnogrodzkiego kształtują lekko pofałdowane wysoczyzny (płaskowyże) wyniesione przeciętnie 220-260 m n. p. m., poprzedzielane dolinami rzek i równin. Ponad wierzchowiny tych wzniesień wybijają się pojedyncze, odosobnione, wzgórza ostańcowe sięgające 390 m. Wyróżniają się one kopulastym kształtem o niezbyt stromych stokach i charakterystycznie ściętych wierzchołkach. Należą do nich wznoszące się

na obrzeżach gminy, najwyższe wzniesienia tej części Roztocza: Wielki Dział (390,4 m) Krągły Goraj (388,7 m) i Długi Goraj (391,5 m). Rosną one w wyższych partiach wzniesień oraz w wąwozach i parowach.

Obszary Natura 2000

- Nazwa obszaru: Horyniec,

Powierzchnia: 5630,29 ha.

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000;

obszar specjalnej ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

- Natura 2000

Nazwa obszaru: Roztocze, (kod obszaru PLH 180017

Powierzchnia: 103,3 ha,

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000;

obszar specjalnej ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa),

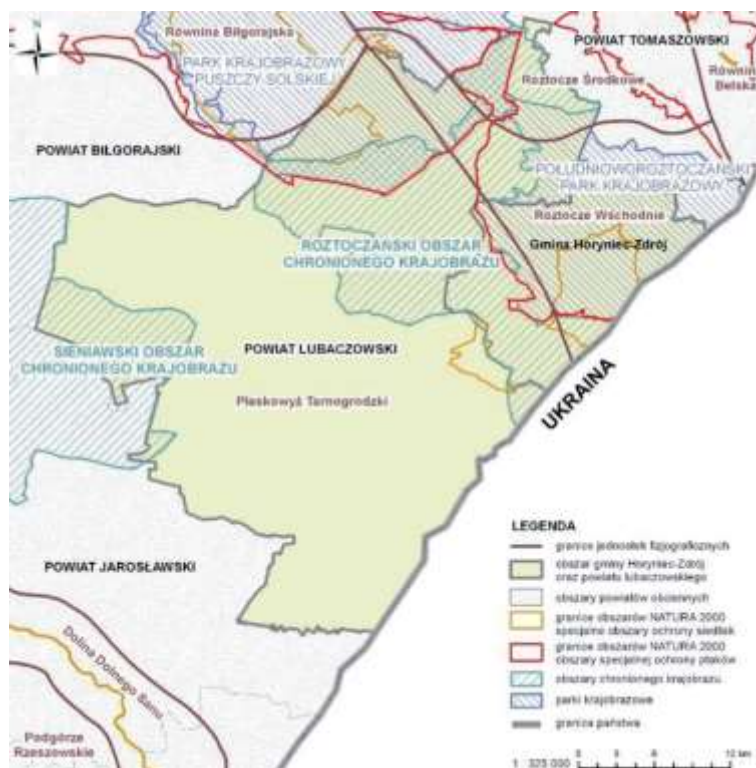
- Natura 2000

Nazwa obszaru: Uroczyska Roztocza Wschodniego (kod obszaru PLH 060093)

Powierzchnia: 58,10 km²

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000;

obszar specjalnej ochrony siedlisk(Dyrektywa Siedliskowa).

Obszary chronione, parki, rezerваты

Cały obszar gminy Horyniec-Zdrój objęty jest prawną ochroną krajobrazu. Około 1/3 obszaru, zajmująca południowo-zachodnią część gminy, położona jest w granicach Roztoczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (ROChK). Pozostałe 2/3 gminy przynależy do Południoworoztoczańskiego Parku Krajobrazowego (z wyłączeniem zabudowy Horyńca-Zdroju) (PPK).

W orientacyjnym ujęciu granica między w/w obszarami ROChK i PPK przebiega wzdłuż dróg powiatowych: Płazów - Nowe Brusno - Horyniec Zdrój i dalej na wschód od Horyńca-Zdroju - równoleżnikowo, do granicy z Ukrainą. Obok ochrony krajobrazu, prawna ochrona środowiska przyrodniczego w gminie Horyniec obejmuje również: rezerваты przyrody, stanowiska dokumentacyjne i pomniki przyrody.

Roztoczański Obszar Chronionego Krajobrazu

Utworzony został na mocy Uchwały Nr XX/148/87 b. Wojewódzkiej Rady Narodowej w Przemyśle z dnia 25.06.1987r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu na terenie woj. przemyskiego (Dz. U. Woj. Przem. Nr.8 póź. 92 z późn. zmianami). Cały Obszar zajmuje powierzchnię 32.174 ha, przypadającą na cztery gminy: Narol, Horyniec-Zdrój, Cieszanów i Lubaczów. W gminie Horyniec-Zdrój obszar zajmuje powierzchnię 7.356 ha, tj. około 36% powierzchni całej gminy.

Głównym celem powołania ROChK jest stworzenie otuliny parków krajobrazowych tj. wytworzenie strefy przejściowej między terenami nie podlegającymi ochronie, a terenami prawnie chronionych parków krajobrazowych: Południoworoztoczańskiego i Puszczy Solskiej (poza obszarem gm. Horyniec-Zdrój), cechujących się zaostrzonymi kryteriami gospodarczo-przestrzennymi.

Południoworoztoczański Park Krajobrazowy

Utworzony został na mocy Uchwały Nr VII/40/89 b. Wojewódzkiej Rady Narodowej w Przemyśle z dnia 13.07.1989r. (Dz. U. Woj. Przem. Nr 13 póź. 105 z późn. zmianami). Park zajmujący łączną powierzchnię 20.256 ha usytuowany jest na terenie dwóch województw: Podkarpackiego - 16.237 ha / 80% pow. Parku (gminy Narol i Horyniec-Zdrój) Lubelskiego - 4.019 ha / 20% pow. Parku (gmina Lubycza Królewska). Celem utworzenia Parku jest ochrona

walorów: krajobrazowych, przyrodniczych, wypoczynkowych i kulturowo-historycznych Roztocza Wschodniego, przed nasilającą się antropopresją.

Na terenie gminy Horyniec-Zdrój Park zajmuje powierzchnię 12.922 ha, co stanowi około 64% powierzchni całej gminy. Uchwały o utworzeniu PPK i ROChK zawierają szereg: zakazów, nakazów i ograniczeń, do przestrzegania których zobowiązani są wszyscy użytkownicy terenów prawnie chronionego krajobrazu.

Rezerwaty Przyrody

W obszarze gminy Horyniec-Zdrój aktualnie znajduje się:

- 1 uznany rezerwat "Sołokija"
- 6 obszarów proponowanych do uznania za rezerwaty przyrody: Monasterz - Dahany - Kierniczki - Dublen - Buczyzna Horyniecka - Prusie.

Skrótowa charakterystyka w/w obszarów przedstawia się następująco:

Sołokija - pow. 7,43 ha

Przedmiot ochrony - skupisko jałowca pospolitego w sąsiedztwie m. Dziewięcierz, charakteryzującego się różnymi formami pokrojowymi: krzewiastą kolumnową piramidalną i formami pośrednimi osiągającymi niejednokrotnie znaczne rozmiary dla tego gatunku.

Monasterz - pow. 129,93 ha

Przedmiot ochrony - fragment kompleksu leśnego o ciekawej rzeźbie terenu z pozostałościami fortyfikacji obronnych b. klasztoru oo. Bazylianów oraz licznymi skałkami wapiennymi.

Dahany - pow. 137,04 ha

Przedmiot ochrony - fragment kompleksu leśnego ze zbiorowiskiem żyznej buczyny karpackiej w formie podgórskiej oraz interesującymi elementami przyrody nieożywionej.

Kierniczki - pow. 52,38 ha

Przedmiot ochrony - fragment kompleksu leśnego z torfowiskiem przejściowym wraz z otaczającymi je zbiorowiskami o charakterystycznym układzie.

Dublen - pow. 43,55 ha

Przedmiot ochrony - fragment żyznej buczyny karpackiej ze stanowiskami roślin górskich i chronionych.

Buczyna Horyniecka - pow 83,82 ha

Przedmiot ochrony - fragment zbiorowiska żyznej buczyny karpackiej w formie podgórskiej.

Prusie - pow. 219,00 ha

Przedmiot ochrony - fragment kompleksu leśnego, z rzadko występującym w tym rejonie zbiorowiskiem żyznej buczyny karpackiej w formie podgórskiej oraz stanowiskami roślin chronionych i górskich.

Łączna powierzchnia wszystkich w/w rezerwatów przyrody wynosi 673,15 ha.

Stanowiska dokumentacyjne

Obejmują 2 ostańce wapienne w miejscowości Nowiny Horynieckie - tzw. Kamienie Kultu Słońca, uznane za stanowisko dokumentacyjne rozporządzeniem nr 23 Wojewody Przemyskiego z dnia 5.06.1998 r. (Dz. U. Woj. Przem. Nr 10 póź. 11).

Pomniki Przyrody

Obejmują 7 obiektów przyrodniczych:

- dąb szypułkowy w m. Wólka Horyniecka (grunty Nadleśnictwa Lubaczów)
o pierśnicy 600 cm
- dąb szypułkowy w m. Świdnica (grunt prywatny) o pierśnicy ponad 400 cm
- grusza polna o obwodzie 260 cm oraz dąb szypułkowy o obwodzie 440 cm na terenie Parku Zdrojowego w Horyńcu-Zdroju
- 4 ostańce skalne w m. Monasterz

Historia Uzdrowiska

Pierwsza wzmianka o Horyńcu pochodzi z 1444 r. gdy książę mazowiecki i bełski Władysław przekazał osadę szlachcicowi Piotrowi Pieczykurowi z Wilcz. Miejscowość przechodziła we władanie szeregu kolejnych, znanych polskich rodzin arystokratycznych.

Tradycja głosi, że Horyniec należał w XVII wieku do Sobieskich, król Jan III Sobieski urządzał tu polowania bywając w swoim zameczku myśliwskim a Marysieńka Sobieska miała tu bywać w celach zdrowotnych. Historycznie prawdą jest pobicie przez niego Tatarów w okolicy Horyńca w 1672 r.

Udokumentowane początki wodolecznictwa pochodzą z końca XIX w. Aleksander Poniński urządził pierwszy, skromny zakład kąpielowy. W sezonie przebywało na kąpielach do 300 osób. W okresie międzywojennym było tu już 16 pensjonatów i ok. 500 łóżek. II wojna światowa przyniosła Horyńcowi duże zniszczenia. Szalejące na tym terenie po wojnie bandy

UPA dokonały dalszych aktów zniszczeń i wandalizmu tego co wojna nie zdołał unicestwić. Próby reaktywowania uzdrowiska miały miejsce w 1948 r. i w 1962 r. wybudowano łazienki przez Centralę Rolniczych Spółdzielni. W 1968 r. powstaje sanatorium Metalowiec w wyremontowanym zespole pałacowo - parkowym Ponińskich, obecnie prywatne sanatorium „Bajka”. W 1973 r. łazienki przejmuje nowo powołane Przedsiębiorstwo Państwowe „Uzdrowisko Horyniec” a miejscowość uzyskuje status uzdrowiska. W 1977 r. zostaje wybudowane nowoczesne Sanatorium KRUS z bazą 250 łóżek sanatoryjnych, zmodernizowane i rozbudowane w roku 1994 r. jako Centrum Rehabilitacji Rolników - KRUS. W 2007 r. w CRR - KRUS zostaje oddany do użytku basen leczniczo-rehabilitacyjny pn „Wodny Świat” W 1989 r. Przedsiębiorstwo Państwowe ”Uzdrowisko - Horyniec” rozpoczyna budowę Domu Zdrojowego z sanatorium uzdrowiskowym, zakładem przyrodolecznictwem, pijalnią, przychodnią uzdrowiskową, biurem obsługi kuracjusza. Inwestycja była realizowana i oddawana do eksploatacji etapowo, uruchamiana sukcesywnie od roku 1995. W roku 2006 oddano do eksploatacji ostatni element inwestycji - basen leczniczy, napełniany wodą leczniczą, siarczkowo - siarkowodorową. Sanatoria zlokalizowane w Horyńcu-Zdroju to jeden z najlepszych w Polsce kompleksów lecznictwa uzdrowiskowego, bazują na bogatych zasobach doskonałej jakości lokalnych surowców leczniczych, tj. siarczkowo siarkowodorowych wodach leczniczych i najwyższej klasie borowiny.

Uzdrowisko Horyniec - Zdrój z racji usytuowania na mapie kraju, należało do niedawna do mniej znanych uzdrowisk polskich.

Stan ten w ostatnich latach zaczął ulegać stopniowej zmianie ponieważ:

- bazuje na bogatych zasobach doskonałej jakości lokalnych surowcach leczniczych: siarczkowych wodach mineralnych i borowinie
- w rejonie uzdrowiska korzystnie kształtują się warunki klimatyczne
- znacząco podniosło jakość infrastruktury leczniczej, rekreacyjnej i uzdrowskiej
- klimat nizinny jest mniej bodźcowy od klimatu uzdrowisk górskich i podgórskich- większość mieszkańców Polski żyje w strefie klimatu nizinnego i jest lepiej do niego przystosowana.

2.3 Turystyka, sport i rekreacja.

Klimat Gminy Horyniec-Zdrój sprzyja wypoczynkowi na świeżym powietrzu i aktywności ruchowej. W ostatnich latach znacznie poprawiła się baza sportowo – rekreacyjna i wypoczynkowa na naszym terenie.

Większość obiektów jest ogólnodostępna i bezpłatna.

1. Park Zdrojowy.

Park został założony w latach 30 – tych XX wieku przez ówczesnego właściciela miejscowości Stanisława Karłowskiego. Jego powstanie przyczyniło się do uatrakcyjnienia i rozwoju uzdrowiska. Oprócz spacerów w parku organizowane były różne imprezy: koncerty, potańcówki czy festyny. Podczas II wojny światowej uległ znacznej dewastacji. W latach 2013 – 2015 została przeprowadzona rewitalizacja parku. W ramach tych prac wzniesiona

Uzdrowisko Horyniec

została pijalnia i amfiteatr, powstały dwa place z fontannami (plac wejściowy oraz zdrojowy). Po parku można spacerować po wytyczonych alejkach o nawierzchni naturalnej natomiast trasa spacerowa po obwodzie parku wykonana została z galerii drewnianych umieszczonych około 30 cm nad powierzchnią ziemi.

Park Zdrojowy, 2019 r.

2. Na terenie gminy znajduje się pełnowymiarowy stadion sportowy wraz z zapleczem socjalnym, trybunami i boiskiem sportowym. Stadion powstał w 1975 r.
3. W Horyńcu-Zdroju, przy Szkole Podstawowej od 2012 r. funkcjonuje ogólnodostępne boisko sportowe „Orlik 2012”. Znajduje się tam boisko do gry w piłkę nożną, koszykówkę i siatkówkę oraz kort tenisowy. Orlik czynny jest od marca do końca listopada.
4. Doskonałym miejscem do rekreacji na terenie Gminy Horyniec-Zdrój są nowoczesne place zabaw dla dzieci, wyposażone w urządzenia spełniające wszystkie aktualne wymogi i posiadające obowiązujące atesty bezpieczeństwa.

Jeden z placów zabaw mieści się przy Szkole Podstawowej w Horyńcu – Zdroju. Znajdują się tu urządzenia dostosowane do potrzeb najmłodszych użytkowników. Plac zabaw składa się z następujących elementów: zjazdu linowego, linarium, huśtawek, karuzeli oraz zestawu zabawowego ze zjeżdżalnią. Obiekt jest ogólnodostępny 7 dni w tygodniu.

Kolejny plac zabaw znajduje się w Parku Zdrojowym, w otoczeniu zieleni, w cichej i spokojnej części kompleksu parkowego, zapewniającej bezpieczeństwo najmłodszym. Mogą tu spędzać czas dzieci z różnych grup wiekowych. Plac zabaw zapewnia bezpieczną zabawę i aktywny wypoczynek oferując huśtawki, zjeżdżalnie, ściankę wspinaczkową, karuzele i wiele innych atrakcji. Nieopodal znajduje się stół do tenisa stołowego oraz stół do piłkarzyków.

Plac zabaw w Parku Zdrojowym, 2019r.

Przy Szkole Filialnej w Werchracie, gm. Horyniec-Zdrój, mieści się duży, nowoczesny plac zabaw, składający się z huśtawek, skoczków, linarii, karuzeli i zestawu zabawowego ze zjeżdżalnią. Miejsce to jest ogólnodostępne dla wszystkich dzieci terenu gminy.

Plac Zabaw na Osiedlu Jana III Sobieskiego. Powstał w 2018 r. w ramach Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017-2020. Jest to idealne miejsce zabaw dla dzieci, które mają szansę spotykania się w gronie rówieśników i nawiązywania nowych znajomości. Powstanie placu zabaw przyczyniło się również do promowania wśród najmłodszych mieszkańców zdrowego trybu życia i aktywności na świeżym powietrzu.

Plac zabaw przy Świetlicy w Radrużu to jeden z najnowszych placów zabaw na terenie Gminy Horyniec- Zdrój. Powstał w 2019 r., w ramach Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017- 2020. Plac zabaw stał się miejscem zintegrowanych spotkań w głównej mierze najmłodszych mieszkańców ale również przyczynił się do integracji osób dorosłych. W jego skład wchodzi następujące elementy: zestaw zabawowy ze zjeżdżalnią, huśtawka podwójna wahadłowa, huśtawka wagowa, karuzela oraz zjazd linowy.

5. Strefy aktywności

Gmina Horyniec-Zdrój w roku 2018 otrzymała dofinansowanie w ramach programu Otwarte Strefy Aktywności na budowę otwartej strefy aktywności w wariantie rozszerzonym z dofinansowaniem pokrywającym 48,8% kosztów budowy. Zadanie zostało zrealizowane zgodnie z Umową nr 2018/0329/1079/SubA/DIS/OSA. OSA to rządowy program rozwoju małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym Ministerstwa Sportu i Turystyki. Zewnętrzna siłownia została wybudowana na ul. Jana III Sobieskiego, tuż obok przedszkola w Horyńcu-Zdroju. W jej skład wchodzi następujące urządzenia: biegacz, drabinka, orbitrek, wioślarz, wahadło i stepper na słupie, twister, prasa nożna, wyciskanie siedząc, wyciąg górny, drabinka wielofunkcyjna, sprawnościowy plac zabaw dla dzieci: linarium stożek, zestaw Orbis, kółko i krzyżyk, a także strefa relaksu: stolik do gry w szachy i chińczyka. Siłownia zewnętrzna jest miejscem ogólnodostępnym,

OSA w Horyńcu-Zdroju, 2019 r.

przeznaczonym dla wszystkich: dorosłych, dzieci, młodzieży oraz seniorów, zarówno tych w pełni sprawnych ruchowo jak i tych, którym większa aktywność fizyczna będzie bardzo przydatna z punktu widzenia zdrowotnego. Otwarte Strefy Aktywności to miejsce przeznaczone do spotkań i rekreacji dla wszystkich grup wiekowych.

Kolejne Strefy Aktywności Fizycznej powstały w Parku Zdrojowym oraz na nowo wybudowanym Trakcie spacerowym w Dzielnicy Uzdrowskiej w 2019r. w ramach zadania: Rozbudowa i wyposażenie ogólnodostępnej infrastruktury uzdrowskiej na terenie uzdrowiska Horyniec- Zdrój, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi Priorytetowej nr VI „Spójność Przestrzenna i Społeczna” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014- 2020”.

Ścieżka zdrowia w Parku Zdrojowym w Horyńcu- Zdroju – biegnie wzdłuż urządzonej alejki spacerowej równoległe do potoku Papiernia. Rozmieszczone są tam urządzenia takie jak: zestaw brzuch, zestaw do przeskakiwania, zestaw do pompek, drabinka pozioma, równoważnia, pomost ruchomy, zestaw do podciągania, poręczce gimnastyczne.

Zewnętrzna siłownia zlokalizowana na Trakcie Turystyczno- Spacerowym w Dzielnicy Uzdrowskiej w Horyńcu- Zdroju składa się z urządzeń takich jak: duże koło obrotowe z pylonem, biegacz z pylonem, expander z pylonem, ławka pozioma z pylonem, orbitrek z pylonem, wyciskanie w pozycji siedzącej. Z siłowni plenerowej może korzystać każdy. To połączenie aktywności fizycznej z przebywaniem na świeżym powietrzu.

Szlaki ścieżki turystyczne na terenie gminy Horyniec-Zdrój.

Ścieżki i szlaki turystyczne:

- Ścieżka przyrodniczo-kulturowa „Horyniec - Nowiny-Horynieckie” /8km/
- Ścieżka przyrodniczo-kulturowa „Dębisko-Kruszyna” /10km/
- Szlak im. Brata Alberta /47km/
- Szlak Po bunkrach Linii Mołotowa/52,5 km/
- Terenowy szlak rowerowy „Nad Brusienką” /30 km/

Ścieżka przyrodniczo-kulturowa „Horyniec- Nowiny- Horynieckie” - ścieżka została przygotowana i otwarta wiosną 1998 r. staraniem Zarządu Parków Krajobrazowych w Przemyślu. Rozpoczyna się od przystanku PKS w centrum Horyńca-Zdroju i tu też się

kończy. Prowadzi przez tereny położone na północny wschód od Horyńca-Zdroju, przez Miasteczko i Las Puchary do kaplicy w Nowinach Horynieckich, skąd wraca do Horyńca. Na trasie ścieżki znajduje się 6 przystanków oznakowanych tablicami, na których umieszczono informacje dotyczące okolicznego środowiska przyrodniczego. Ścieżka oznakowana jest białoczerwonymi kwadracikami i na odcinku od klasztoru Franciszkanów do kaplicy w Nowinach Horynieckich, pokrywa się z przebiegiem szlaku turystycznego im. Brata Alberta (znaki zielone).

Od centrum Horyńca-Zdroju ścieżka biegnie drogą w kierunku Werchraty (ul. Wojska Polskiego), do części

zwanej Miasteczko i klasztoru Franciszkanów. Od osiedla kieruje się wiejską drogą na północny wschód, mija płytką dolinkę i wchodzi w las zwany Puchary. Początkowo prowadzi utwardzoną drogą leśną, do jej ostrego załomu. Tu skręca w prawo i dalej podąża leśnymi drózkami. Mija podmokły las olszynowy pełen mokradeł i wodnych zastoisk. W okolicy 60-letnie olchy czarne, dorodne buki i graby, a w runie bogactwo różnych gatunków roślin pospolitych jak i chronionych. Dalej prowadzi krajem lasu i łąk, a potem znowu wchodzi w las porastający obszerną wysoczyznę wzniesioną 280 - 310 m. W otoczeniu piękny drzewostan

bukowy o charakterze podgórskiej buczyny karpackiej, przemieszany z sosną, brzozą i grabem. Ścieżka doprowadza do linii kolejowej Jarosław - Hrebenne i małej dolinki ze strugą krystalicznie czystej wody potoku Słotwina. Dróżka przechodzi pod wiaduktem kolejowym. Po przeciwnej stronie urokliwy zakątek tzw. Słotwina. U podnóża zalesionego wzniesienia Bucyna, w charakterystycznej niecce, mała polanka, na jej skraju kaplica Matki Bożej w Nowinach Horynieckich, będąca od wieków miejscem szczególnego kultu. Na zboczach niecki wybijają kilka silnych źródeł tworzących typowe dla Roztocza wywierzysko.

Ścieżka skręca na południowy zachód i wprowadza ponownie w kompleks leśny Puchary. Po około 3 km dociera do drogi Horyniec-Zdrój - Nowiny Horynieckie. Na skraju lasu drewniany krzyż zwany Jeleń, z wyrzeźbioną w drewnie głową jelenia. Według podania, podczas jednego z polowań król Jan III Sobieski, miał tu zastrzelić okazałego jelenia. Tu kończy się wędrówka przez lasy. Znaki wiodą dalej drogą do Horyńca Zdroju (około 2 km). Ścieżka ma długość około 10 km i terenowo jest bardzo łatwa, doskonale nadaje się do przejazdu rowerem. Na jej przejście potrzeba 3-4 godziny.

Ścieżka przyrodniczo-kulturowa „Dębisko-Kruszyna” - trasa rozpoczyna się w Horyńcu-Zdroju i obejmuje 10 przystanków na których możemy zwiedzić kaplicę zdrojową pw. bł. Jakuba Strzemię, zespół cerkiewny pw. św. Paraskewii w Radrużu, klasycystyczny budynek dawnego teatru dworskiego Ponińskich, krzyż upamiętniający pozyskanie pięknego jelenia byka przez króla Jan III Sobieskiego. Ponadto na szlaku zobaczymy zbiornik wodny na rzece Radróżce z bogactwem płazów i roślinności wodnej oraz naturalne zbiorowiska grądu wysokiego i subkontynentalnego boru sosnowo dębowego.

Szlak im. św. Brata Alberta został wyznaczony w 1990 r., odnowiony i częściowo zmieniony w 1998 r. Prowadzi przez najpiękniejsze okolice tej części Roztocza i miejsca upamiętnione pobytem św. Brata Alberta oraz siostry bł. Bernardyny Jabłońskiej. Szlak im. Brata Alberta rozpoczyna się w Horyńcu Zdroju i wiedzie przez Dziewięcierz, Werchratę, Monasterz, Wielki

Dział i Jacków Ogród do Narola. Znakowany jest kolorem zielonym.

Pustelnia Brata Alberta w Monasterzu, 2019r.

Całkowita długość szlaku wynosi około 43 km, a czas potrzebny na jego przejście zamyka się w granicach 12 - 14 ! godzin. Odcinek szlaku znajdujący się w granicach gminy, od Horyńca - Zdroju do Monasterza, ma długość około 23 km. Na jego przejście potrzeba 7-8 godzin.

Szlak po bunkrach Linii Mołotowa

Linia Mołotowa to liczący 1300 km pas radzieckich umocnień, budowany w latach 1940–1941 wzdłuż linii demarkacyjnej, która stanowiła nową granicę państwową między Związkiem Radzieckim a III Rzeszą. Na terenie gminy Horyniec-Zdrój linia z umocnieniami ma długość 52,2 km. Fortyfikacje w rejonie Horyńca - Zdroju należały do Raworuskiego Rejonu Umocnionego. Składały się na nie okopy, rowy przeciwczołgowe, zasieki przeciwpiechotne, schrony ziemno-drewniane i żelbetonowe. Do naszych czasów, jako zabytki, przetrwały tylko schrony żelbetonowe. Szlak Linii Mołotowa znajduje się na trasie niebieskiego szlaku turystycznego.

W granicach gminy Horyniec-Zdrój zachowane są zgrupowania betonowych schronów w rejonie:

- wzniesienia Hrebcianka w pobliżu Polanki Horynieckiej i Starego Brusna,
- Nowego Brusna ,
- Podemsczyzny,
- Dziewięcierz - Sopotu.

W sumie na terenie gminy zachowanych jest 23 betonowych schronów bojowych. Schrony stanowią obiekty 2-3-kondygnacyjne. Wyposażone były pierwotnie w 1-2 działa oraz 1-6 ciężkich karabinów maszynowych. Jeden z bunkrów jeszcze do 1997r. posiadał dobrze zachowaną armatę radziecką zabraną do Muzeum Wojska Polskiego. Bunkry stanowią jednocześnie przykład fortyfikacyjnej sztuki obronnej z połowy XX w.

Terenowy szlak rowerowy „Nad Brusienką” - Czerwony szlak rowerowy "Nad Brusienką" to licząca 30 kilometrów, dość trudna trasa rowerowa. Szlak jest wybitnie terenowy, biegnie gruntowymi, a miejscami silnie piaszczystymi, leśnymi drogami. Ogólny przebieg szlaku: Horyniec-Zdrój, stacja kolejowa (0,0 km) - Podemsczyzna (6,7 km) - Stare Brusno (11,8 km) - Nowe Brusno (13,6 km) - Polanka Horyniecka (14,1 km) - Nowiny Horynieckie (25,6 km) - Horyniec-Zdrój/Miasteczko, klasztor (29,9 km).

Atrakcje na szlaku:

1. Horyniec Zdrój - park zdrojowy, klasztor, kościół
2. Linia Mołotowa - schrony bojowe
3. Stare Brusno, Nowe Brusno, Polanka Horyniecka - cerkwie, stare cmentarze grekokatolickie
4. Nowiny Horynieckie - cudowne źródło, kapliczka Matki Boskiej, "Świątynia Słońca"
5. Liczne krzyże bruśnieńskie na cmentarzach i przy drogach
6. Widoki.

Szlak dla miłośników kolarstwa górskiego i jazdy typu offroad. Szlak o szczególnych walorach dziedzictwa kulturowego.

2.4 Zabytki

Do rejestru zabytków wpisanych jest 35 obiektów będących częścią zespołów zabytkowych, bądź pojedynczymi obiektami.

Ochroną prawną poprzez wpis do rejestru na terenie gminy Horyniec-Zdrój objęte są następujące obiekty: zespół kościelno-klasztorny oo. Franciszkanów oraz cerkiew gr.-kat. (ob. część kościoła par.) w Horyńcu - Zdroju, kaplica w Nowinach Horynieckich, 4 zespoły cerkiewne z drewnianymi cerkwiami (Nowe Brusno, Prusie, Radruż – dwie drewniane cerkwie), pozostałości klasztoru Bazylianów w Monasterzu, 1 cmentarz rzymskokatolicki wraz z kaplicą – mauzoleum rodziny Ponińskich (Horyniec), 1 cmentarz wojenny żołnierzy polskich poległych w 1918 i 148 roku, 9 cmentarzy grekokatolickich (Dziwęcierz, Krzywe, Nowe Brusno, Podemszczyzna, Prusie, Radruż (2), Stare Brusno, Werchrata), zespół pałacowy wraz z parkiem w Horyńcu-Zdroju, park zdrojowy w Horyńcu - Zdroju oraz Pomnik Niepodległości w Nowym Bruśnie.

Zwiedzanie wszystkich obiektów jest ogólnodostępne i nieodpłatne, z wyjątkiem zespołu cerkiewnego w Radrużu, którego opiekunem jest Muzeum Kresów w Lubaczowie. Opłaty za zwiedzanie obiektu są symboliczne, zespół można zwiedzać przez siedem dni w tygodniu.

Zabytki architektury sakralnej

W zasobie obiektów zabytkowych gminy naczelne miejsce zajmują budowle sakralne – kościoły rzymskokatolickie oraz liczniejsze cerkwie grekokatolickie – drewniane i murowana, charakterystyczne dla wielowyznaniowych tradycji jego mieszkańców.

Zespół klasztorny oo. Franciszkanów w Horyńcu - Zdroju. Budowę kościoła w Horyńcu rozpoczęto w 1703 r. z inicjatywy Piotra Felicjana Telefusa, ukończono w 1758 r. dzięki fundacji Mikołaja Stadnickiego. W rok później wybudowano przylegający do kościoła klasztor Franciszkanów. Barokowy kościół jest jednonawowy, z nieco węższym prezbiterium

Zespół klasztorny oo. Franciszkanów w Horyńcu-Zdroju

zamkniętym prostokątnie ze ściętymi od wschodu narożnikami. Najbardziej dekoracyjnie opracowana jest fasada kościoła rozcłonkowana pilastrami i zamknięta trójkątnym szczytem z wieżyczką. Wyposażenie głównie neobarokowe z III ćw. XIX w. z elementami z wieku XVIII., m.in. z cenną rokokową figurą patronki świątyni-Matki Bożej Niepokalanie Poczętej wykonaną w środowisku lwowskim.

Kaplica MB w Nowinach Horynieckich

Kaplica Matki Bożej w Nowinach Horynieckich

położona jest w śródleśnej dolinie. Jest to znane miejsce kultu religijnego, które powstało w miejscu objawienia Matki Boskiej trójce pastuszków 12 czerwca 1636 r. Obecna drewniana kapliczka, wielokrotnie odnawiana, pochodzi z XIX w., a w 2002 r. została rozbudowana. W środku kaplicy bije

cudowne źródło, a wodzie przypisuje się działanie uzdrawiające, zwłaszcza w chorobach oczu. W ołtarzu znajduje się łaskami słynąca figura Matki Bożej Niepokalanego Poczęcia wyrzeźbiona w drewnie lipowym. Warto zobaczyć również znajdujące się w pobliżu kaplicy dwie małe kapliczki: św. Antoniego Padewskiego i św. Franciszka oraz kamienna figura Matki Boskiej z 1943 r. W najbliższym otoczeniu kaplicy, a także na okolicznych wzgórzach bije wiele silnych źródeł.

Cerkwie

Wśród cerkwi znajdujących się na terenie gminy Horyniec-Zdrój wyróżnia się **cerkiew pw. Św. Paraskewy w Radrużu**, która w 2013 r. została wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w ramach wpisu *Drewnianych cerkwi w polskim i ukraińskim regionie Karpat* (wpis transgraniczny seryjny obejmujący 16 świątyń z terenu Polski i Ukrainy). W roku 2017 zespół cerkiewny otrzymał status Pomnika Historii na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej. Cerkiew gr.-kat. pw. św. Paraskewy w Radrużu (obecnie filia Muzeum Kresów w Lubaczowie) wzniesiona w

IV. ćwierci XVI w. o konstrukcji zrębowej. Reprezentuje starszy wariant cerkwi typu halickiego. Zespół cerkiewny położony na wzniesieniu składa się z cerkwi otoczonej zabytkowym cmentarzem (najstarsze nagrobki z 1682 r.), drewnianej dzwonnicy o konstrukcji słupowo-ramowej, kamiennego muru z dwiema bramami oraz parterowego kamiennego budynku kostnicy. Świątynia ma plan trójdzielno-podłużny i jednokopułową bryłę. Wokół cerkwi wydane soboty wsparte na występujących belkach zrębu i słupkach. Na ścianie ikonostasowej i w sanktuarium polichromia z 1648 r. W 1699 r. zamontowano nowy ikonostas o odrębnej konstrukcji. Jest to jedna z najcenniejszych i najstarszych drewnianych cerkwi w Polsce, a kunszt jej wykonania świadczy, że wybudowana została przez zawodowych mistrzów doświadczonych w sztuce ciesielstwa późnogotyckiego.

W miejscowości Radruż znajduje się także drugi drewniany zabytkowy obiekt sakralny – **dawna cerkiew greckokatolicka pw. św. Mikołaja**, obecnie użytkowana jako kaplica rzymskokatolicka pw. Matki Boskiej Śnieżnej. Świątynia wybudowana została w latach 1930-1931. Do II wojny światowej pełniła funkcję kaplicy filialnej należącej do parafii św. Paraskewy w Radrużu.

Cerkiew usytuowana jest w południowej części osady, na lewym brzegu potoku Radrużka, na niewielkim wzniesieniu. Jest świątynią orientowaną, wzniesioną w konstrukcji zrębowej na kamiennej podmurówce. Posiada trójdzielny rzut z nawą główną na planie kwadratu, sanktuarium prostokątnym zamkniętym trójbocznie i babińcem na rzucie prostokąta. Jest to cerkiew trójdzielna, jednokopułowa z kopułą nad nawą wzniesioną na ośmiobocznym bębnie, który zwieńczony jest cebulastą sygnaturką. Ściany nawy, sanktuarium i babińca osłonięte daszkiem okapowym – poniżej niego ściany oszalowane pionowo deskami, powyżej – kryte są gontem. Pokrycie dachów stanowi blacha. Świątynia reprezentuje uproszczony typ trójprzestrzennej cerkwi unickiej o cechach charakterystycznych dla ukraińskiego stylu narodowego, z centralnie usytuowaną nawą przykrytą ośmioboczną kopułą z latarnią.

Drewniana cerkiew grekokatolicka pw. Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy w **Prusiu** (obecnie kaplica rzymskokatolicka) wraz z towarzyszącą jej dzwonnica wybudowane zostały w 1887 r. Świątynia konstrukcji zrębowej posiada tradycyjny układ trójdzielny. Nawa nakryta jest ośmioboczną kopułą zwieńczoną latarnią, babiniec i prezbiterium nakrywają dachy dwuspadowe. Wewnątrz nawa poszerzona jest o boczne aneksy. Wnętrze zdobi bogata polichromia figuralno-ornamentalna z czasów budowy świątyni i starszy ikonostas.

Dawna cerkiew grekokatolicka pw. Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy (obecnie kaplica rzymskokatolicka pw. Jakuba Strzemię) w **Horyńcu - Zdroju** wybudowana została w 1818 r. z fundacji ówczesnych właścicieli – braci Stadnickich oraz księcia Aleksandra Ponińskiego – kolejnego właściciela. Świątynia stanęła na wzgórzu, w miejscu dwóch wcześniejszych drewnianych cerkwi. W 1947 r. cerkiew została przyjęta przez kościół rzymskokatolicki. W 1984 r. do starej świątyni dobudowano od strony prezbiterium (północnej) nową część.

Klasycystyczna kaplica, z czterokolumnowym portykiem podtrzymującym trójkątny tympanon z okulusem pośrodku stanowi front obecnej kaplicy. Nad wejściem do kościoła herb Stadnickich, Szreniawa. Stylistycznie architektura cerkwi kojarzy się z łacińskim obrządkiem. Jest to świetny przykład wpływów zachodniego kręgu kulturowego na architekturę cerkiewną. Na cmentarz przykościelny prowadzi trójarkadowa dzwonnica bramna z czasów budowy cerkwi.

Krzywe – cerkwisko, dzwonnica i cmentarz. W 1717 r. wybudowana tu została cerkiew pw. Opieki Przenajświętszej Bogurodzicy z inicjatywy Grzegorza Hryszewicza z Baszni– jej pierwszego proboszcza. Cerkiew spaliła się w 1895 r. i nie została już odbudowana. Do dzisiaj pozostała drewniana dzwonnica z XIX w. i niewielki cmentarz.

Cerkiew greckokatolicka pw. św. Paraskewy w **Nowym Bruśnie** (obecnie nieużytkowana)wzniesiona została w 1713r.

Cerkiew usytuowana jest na łagodnym wyniesieniu, na skrzyżowaniu głównej drogi wiejskiej z dawnym traktem do Horyńca. Przy północno-zachodnim boku świątyni usytuowana była niegdyś drewniana dzwonnica, wzniesiona na początku XVIII w., rozebrana w latach 50. Obok sanktuarium zlokalizowane są dwa kamienne krzyże nagrobne (XVIII/XIX w.). Dawny cmentarz usytuowany jest na południe od cerkwi. Zachowały się na jego terenie liczne krzyże i figury nagrobne wykute w warsztatach kamieniarskich sąsiedniego Brusna Starego. Na uwagę zasługują również interesujące w formie nagrobki kolonistów józefińskich (1 poł. XIX w.) z pobliskiej osady Deutschbach, założonej w 1785r. (ob. Polanka Horyniecka).

Werchrata - pozostałości zespołu klasztoru Bazylianów

Początkowo był to klasztor prawosławny a później grekokatolicki. Powstał na gruntach ofiarowanych przez mieszkańców Werchraty i Monasterza. Istniał do 1806 r. kiedy to z nakazu władz austriackich został zlikwidowany. Zabudowania klasztorne popadły w ruinę i niszczały. Pozostała drewniana cerkiew z 1680 r. bardzo piękna i stała do

lat powojennych. Po wysiedleniu mieszkańców i ona uległa zniszczeniu i około 1951 r. została zburzona bądź spalona. W cerkwi znajdowała się ikona Matki Bożej zwanej Werchracką. W 1810 roku została zabrana przez mnichów do klasztoru w Krechowie (Ukraina). Wzgórze klasztorne otacza kamienny mur. Wewnątrz murów znajdują się pozostałości głębokich sklepionych piwnic z resztkami kamiennych portali, drążona w skale studnia i mały cmentarzyk z I wojny światowej. Nieopodal wzgórza znajduje się kapliczka upamiętniająca istnienie tu w latach 1891-1905 pustelni św. Brata Alberta Chmielowskiego.

Ponadto w dwóch miejscowościach gminy – w Dziewięcierzu i Podemsczyźnie znajdują się cerkwiska.

Obiekty architektury rezydencjonalnej

W zabytkowej zabudowie Horyńca-Zdroju wyróżnia się skalą tzw. **pałac Ponińskich**. Początki pierwszego założenia dworskiego w Horyńcu sięgają połowy XVII w. Dwór wybudowany został dla Piotra Felicjana Telefusa, podczaszego halickiego i był to parterowy budynek z piętrowym ryzalitem na osi. Z tego czasu zachował się marmurowy portal w sieni łączony stylistycznie przez badaczy z obramieniami w zamku Koniecpolskich w Podhorcach. Dwór ten został rozbudowany i przekształcony w latach 1905-1912 z inicjatywy właściciela Aleksandra Ponińskiego wg częściowo zrealizowanego projektu architekta Teodora Talowskiego.

Pierwotny
dwór
podwyższono
o jedno piętro
i dobudowano
skrzydło
boczne.
Eklektyczna
realizacja tej
przebudowy
łączy w sobie
neogotyk
z

neorenesansem. Uwagę zwraca charakterystyczna kamienna fasada z centralnie umieszczonym kolumnowym portykiem, wykuszem zwieńczonym herbem Ponińskich – Łodzia oraz wspomniany marmurowy XVII-wieczny portal we wnętrzu. Po pożarze w 1946r. pałac odbudowano. Zmieniono przy tym nieco formę zewnętrzną, gruntownie przebudowując wnętrza. Obecnie budynek jest własnością prywatną i użytkowany jest jako sanatorium. W sąsiedztwie zachowały się XIX-wieczne budynki dawnego folwarku. W otoczeniu pałacu park z dwoma stawami.

Teatr dworski w Horyńcu Zdroju był elementem założenia pałacowego. Wybudował go w latach 1843-1846 Leander Piotr Poniński, na życzenie syna Ludwika Nikodema – Miłośnika teatru. W okresie świetności grywały w nim zespoły z Wiednia i Lwowa. Budynek był dwukrotnie niszczone, podczas I wojny

światowej i w 1946 r. przez UPA . Odbudowę zakończono dopiero w 1973 r. O dawnej świetności gmachu przypomina klasycystyczna fasada z czterema jońskimi pilastrami i herbem Ponińskich Łodzia w szczycie, na którym widoczne są ślady wojennych zniszczeń. Obecnie w teatrze mieści się Gminny Ośrodek Kultury -organizator słynnych Biesiad Teatralnych – Przeglądów Teatrów Małych Form.

Cmentarze

Na terenie gminy znajduje się łącznie 17 cmentarzy - w tym:

- 9 cmentarzy greko-katolickich w: Krzywem, Podemsczyźnie, Nowym Bruśnie, Starym Bruśnie, Dziewięcierzu, Prusiu, Werchracie i 2 w Radrużu
- 4 cmentarze wojenne z okresu I wojny światowej w: Nowym Bruśnie, Nowinach Horynieckich, Werchracie i Monastyrze (w obrysie b. klasztoru OO. Bazylianów)
- 2 cmentarze epidemiczne w Nowym Bruśnie (1914-15r.) i Podemsczyźnie (z pól. XIX w.)- 2 cmentarze katolickie w Nowym Bruśnie i Horyńcu.

Cmentarz grekokatolicki w m. Krzywe

Cmentarz grekokatolicki, położony na uboczu w lesie, dawniej przy głównej drodze. Na terenie cmentarza znajdują się częściowo zachowane nagrobki. Od strony zachodniej nagrobek Marii Roberty z Jackowskich Kislinger właścicielki dóbr Krzywe. Na terenie cmentarza

położona dzwonnica drewniana, wzniesiona w 1 połowie XIX wieku. Dzwonnica wraz z nagrobkami stanowi pozostałość po dawnym zespole cerkiewno – cmentarnym założonym w

1 połowie XIX stulecia. Budynek reprezentuje typ dzwonnicy z częścią bramną w przyziemiu.

Cmentarz greckokatolicki w Dziewięcierzu

Cmentarz usytuowany przy drodze między przysiółkami Dziewięcierz-Dolina i Dziewięcierz-Moczary. Założony na planie

prostokąta. Ogrodzony płotem betonowym. Na rozległym dziewięcierskim cmentarzu zachowało się wiele zabytkowych nagrobków, wśród których wyróżnia się okazały /z czarnego marmuru/ pomnik Józefa Czechowicza zmarłego w 1875r. proboszcza miejscowej parafii grekokatolickiej. Ciekawostką jest liczący kilka grobów z lat 1946-47 mały cmentarzyk. Powstał on w czasie gdy przez kilka powojennych lat oba cmentarze dzieliła granica państwowa z byłym ZSSR.

Dwa cmentarze w Radrużu

Zlokalizowane w pobliżu zespołu cerkiewnego pw. Św. Paraskewy – wpisane do rejestru zabytków. Radruż - cmentarze o pow. 0,55 ha i 0,16 ha usytuowane są w pobliżu cerkwi po obu stronach drogi wraz z fragmentem murowanego ogrodzenia o nieczytelnych układach, zawierających nagrobki w formie krzyży oraz rzeźbę nagrobną i bogaty drzewostan. Są cennym zbiorowiskiem bruśnieńskich wyrobów kamieniarskich.

Cmentarz greckokatolicki w Podemsczyźnie

Cmentarz usytuowany na północ od wsi przy drodze do Nowego Brusna. Założony na planie wydłużonego prostokąta o pow. ok .0,45 ha na lekkim wzniesieniu. Teren porośnięty drzewami i krzewami. Cmentarz założony został w 2 połowie XIX w. Zachowało się ok. 200 nagrobków,

datowanych na koniec XIX i początek XX w. pochodzących z tzw. kamieniarki bruśnieńskiej o różnych formach, z których najstarszymi są proste, kamienne krzyże pokryte inskrypcjami. Licznie występują tu krzyże na cokołach oraz nagrobki figuralne.

Cmentarz greckokatolicki w Prusiu

Cmentarz greckokatolicki w Prusiu znajduje się w środku wsi naprzeciw drewnianej cerkwi. Założony na planie prostokąta z aleją pośrodku.

Utworzony w I połowie XIX w. Zachowało się w nim ok.40 nagrobków reprezentujących głównie „kamieniarkę bruśnieńską” Przeważają nagrobki w formie kamiennych krzyży, z wyrytymi inskrypcjami oraz tzw. ”figury” tj. krzyże ozdobione rzeźbami figuralnymi z początku XX w.

Cmentarz greckokatolicki w Nowym Bruśnie

Charakteryzują go pomniki wykonane przez artystów - kamieniarzy bruśnienskich. Cmentarz greckokatolicki wraz ze znajdującą się nieopodal cerkwią tworzą unikatowy zespół cerkiewno-cmentarny.

Cmentarz w Starym Bruśnie

Cmentarz znajduje się w lesie, nieopodal miejsca, w którym niegdyś istniała wieś Stare Brusno. Znajdują się tu dziesiątki kamiennych nagrobków z początków XIX wieku. Są tu prymitywne ciosane krzyże oraz bogato rzeźbione, artystyczne nagrobki, będące wspaniałym przykładem rozwoju wytwórczości bruśnieńskich kamieniarzy .

Cmentarz rzymskokatolicki i grekokatolicki – Werchrata

Znajdują się tu mogiły żołnierzy poległych w 1939r. oraz groby mieszkańców poległych z rąk UPA. Wschodnia część cmentarza posiada liczne nagrobki zabytkowe pochodzące z tzw. kamieniarki bruśnieńskiej. Można zauważyć wyraźną granicę przebiegającą pomiędzy nagrobkami Ukraińców i Polaków.

Cmentarz w Horyńcu-Zdroju.

W starszej części cmentarza znajduje się wiele interesujących krzyży, figur i nagrobków, wykonanych przez artystów z ośrodka kamieniarskiego w Bruśnie Nowym. Nad nekropolią dominuje kaplica-mauzoleum Ponińskich, powstała na początku XX w. według projektu Teodora Talowskiego. W kwaterze wojennej stoi pomnik z 1928 r., wykonany przez Grzegorza Kuźniewicza, poświęcony pamięci żołnierzy poległych podczas walk polsko-ukraińskich w latach 1918-1919. Obelisk obok upamiętnia żołnierzy poległych w 1946 r. w walkach z UPA.

WYKAZ OBIEKTÓW WPISANYCH DO REJESTRU PODKARPACKIEGO WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW W PRZEMYŚLU - GMINA HORYNIEC – ZDRÓJ

<u>HORYNIEC - ZDRÓJ</u>			
L.p.	Nazwa zabytku	Nr wpisu do rejestru	Nr działki ewidencyjnej
1.	Cmentarz Wojenny - Mauzoleum Wojenne - Pomnik Wolności	A-961 (19.09.1990)	1892
2.	Cmentarz komunalny, k. XVIII w - Dwie bramy wejściowe 1 poł. XIX w. - Nagrobek Anieli z Ropskich Jaskulskiej; - Nagrobek z żeliwnym krzyżem; - Zespół nagrobków - kaplica – mauzoleum rodziny Ponińskich, pocz. XX,	A-159 (03.11.1986) A-1382 (19.02.2016) B-896 (26.02.2018) B-896 (26.02.2018) A-159 (03.11.1986) A-159 (03.11.1986)	1892
3.	Zespół klasztorny Franciszkanów 2 poł. XVIII, - kościół p. w. Niepokalanego Poczęcia NMP - klasztor	A-292 (31.10.1949)	1987 1206 1207
4.	Dawna kaplica dworska – obecnie część Kościoła p.w. bł. Jakuba Strzemię	A-32 (20.06.2001)	1878
5.	Teatr Dworski	A-198 (29.05.1968)	2292/2

6.	Zespół Pałacowy - Parkowy - pałac, XVII, 1905-12, po 1962 - oficyna, XIX - park pałacowy, pocz. XIX	A-1585 (11.07.1991)	2374
7.	Park Zdrojowy XIX/XX, 1920	A-548 (8.04.1993)	1359 1876 1861/1
<u>RADRUŻ</u>			
1.	Zespół cerkwi greko-kat. p. w. św. Paraskewii, XVI-XIX, - cerkiew, drewniana, 1583 - dzwonnica, drewniana, XVII - cmentarz cerkiewny - 2 cmentarze greko-kat., obok cerkwi - dom diaka, XVII-XIX - ogrodzenie z bramami, XVII - budynek „Proświta”, 1930 - otoczenie zespołu	A-435 (10.05.1960 i 15.12.1986) A-421 (14.06.2010) A-421 (14.06.2010) A-421 (14.06.2010) A-912 (08.10.2012)	235 177 232 171/4 175/1 235 235 235 235
2.	Elementy wyposażenia oraz polichromia cerkwi p.w. św. Paraskewii	B-475 (23.11.2011)	235
3.	Elementy wyposażenia cerkwi p.w. św. Paraskewii	B-544 (02.08.2012)	235
4.	Cerkiew greckokatolicka p. w. św. Mikołaja, ob. kaplica rzymskokatolicki p. w. Matki Boskiej Śnieżnej w Radrużu, 1930-31	A-33 (22.08.2001)	261
<u>DZIEWIĘCIERZ</u>			
1.	Pozostałości zespołu cerkiewnego poł. XVIII w Dziewięcierzu-Moczarach: - fundamenty cerkwi p. w. Podniesienia Krzyża, 1837039 - pozostałości budynku kostnicy, poł. XVIII - pomnik misyjny, 1927 - cmentarz cerkiewny - ogrodzenie z 2 bramami i 4 kapliczkami, mur., poł. XVIII	A-1416 (12.08.2016)	171
2.	Cmentarz gr.-kat. Obecnie komunalny w Dziewięcierzu	A-1281 (12.09.1990)	171
<u>WERCHRATA</u>			
1.	Cmentarz gr.-kat. w Werchracie	A-371 (10.09.1990)	
2.	Pozostałości dawnego klasztoru Bazylianów w nieistniejącej miejscowości Monastyr, ob. Werchrata - piwnice - ogrodzenie z bramami - cmentarz wojenny z I wojny światowej - cmentarz ukraiński	A-1513 (02.08.1993)	708/1 708/2
<u>NOWINY HORYNIECKIE</u>			
1.	Kaplica drewniana p. w. Świętego Antoniego z otoczeniem leśnym	A-40 (21.09.2001)	673
<u>NOWE BRUSNO</u>			
1.	Pomnik Niepodległości w Nowym Bruśnie	A-1224 (18.02.2014)	2565/21 2565/2

2.	Cerkiew gr.-kat. p.w. Św. Paraskewy drewniana, poł. XVIII w.	A-223 (12.06.1987)	365
3.	Cmentarz gr.-kat. w Nowym Bruśnie, pocz. XIX w.	A-392 (15.11.1990)	364 365
4.	Cmentarz gr.-kat w Starym Bruśnie, 1 poł. XIX w.	A-167 (15.12.1986)	183
<u>PRUSIE</u>			
1.	Cerkiew gr.-kat., ob. kościół rzym.-kat., drewniana, 1888 Dzwonnica drewniana	A-243 (19.08.1987)	206
2.	Cmentarz gr.-kat. w Prusiu, 1 poł. XIX w.	A-391 (21.10.1990)	263
<u>WÓLKA HORYNIECKA</u>			
1.	Zagroda nr 19: - dom, drewniany, k. XIX - budynek gospodarczy, drewniany, ok. 1920	A-1441 (10.02.2017)	254
<u>KRZYWE</u>			
1.	Drewniana dzwonnica cerkiewna wraz z cmentarzem gr.-kat. w miejscowości Krzywe	A-134 (7.11.2005)	123
<u>PODEMSZCZYŻNA</u>			
1.	Cmentarz greko-kat., 2 poł. XIX	A-394(29.12.1990)	26

2.5. Kultura

Dzisiejszy Gminny Ośrodek Kultury był dawniej typowym teatrem dworskim. Zbudował go w latach 1843-1846 Leander Poniński, na życzenie syna Ludwika Nikodema – wielkiego miłośnika teatru. Budynek ten powstał, jak później stwierdzono, w okresie najświetniejszego rozwoju Horyńca, czyli przynależności miejscowości do Ponińskich. Późno klasycystyczny budynek teatru, o czym świadczy fasada z czterema jońskimi pilastrami i herb Ponińskich – Łodzia, spełniał swą funkcję do końca XIX wieku. Warto wspomnieć, że posiadał salę o dwóch piętrach i był obok teatru w Radzynie zbudowanego przez księcia Augusta Sułkowskiego w 1770 r. i teatru w Pomarańczarni w Łazienkach powstałego z inicjatywy Stanisława Augusta Poniatowskiego trzecim z kolei obiektem tego typu na ziemiach polskich. W jego okresie świetności gościły najlepsze zespoły między innymi z Wiednia i Lwowa, które uprzyjemniały pobyt gościom w Horyńcu.

Działalność teatralna w Horyńcu wznowiła się w połowie lat siedemdziesiątych XX wieku. Wtedy to E.A. Smuk, pracownik Wojewódzkiego Domu Kultury w Przemyśle, wyszedł z propozycją organizacji Przeglądu Amatorskich Zespołów Teatralnych Małych Form województwa przemyskiego i województw sąsiednich. Impreza miała na celu wzbogacenie form życia kulturalnego na wsi. Do tego przedsięwzięcia idealnie nadawał się nowo odrestaurowany teatr w Horyńcu. Biesiada Teatralna, bo tak to nazwano, odbywa się corocznie

w styczniu lub w lutym. Jest jednym z najstarszych w kraju ogólnopolskich festiwali, pierwsza odbyła się dokładnie w 1976. Każdą imprezę kończy prezentacja laureatów, połączona z rozdaniem nagród: za dokonania zespołowe - Rogów Myśliwskich Króla Jana - złotej, srebrnej i brązowej (ich nazwa wywodzi się stąd, że do Horyńca na polowania często przyjeżdżał król Jan III Sobieski ze swoich rezydencji w Podhorcach i Żółkwi) oraz Mis Borowiny za dokonania indywidualne. Także złotej, srebrnej i brązowej (ich nazwa pochodzi od misy przedniej horynieckiej borowiny, podobno najskuteczniejszej na świecie). Biesiada Teatralna w Horyńcu-Zdroju, jeden z najstarszych i najbardziej znanych ogólnopolskich przeglądów małych form teatralnych, od lat promuje najlepszych amatorów, a przede wszystkim młodych pasjonatów Melpomeny. Na horynieckiej scenie pierwsze kroki stawiało wielu znanych dziś aktorów teatralnych i kabaretowych. Występy młodych artystów oceniają zawsze wyśmienici jurorzy, wśród nich Aleksander Bardini, Agnieszka Osiecka, Jonasz Kofta, Anna Chodakowska, Gabriela Kownacka, Adam Kreczmar, Olgierd Łukaszewicz, Jan Peszek, Joanna Szczepkowska, Kazimierz Kaczor. Jeden z nich, krakowski aktor Piotr Cyrwus, znany m.in. z roli Ryszarda w serialu "Klan", powiedział PAP, że horyniecka impreza zachwyca przede wszystkim różnorodnością materiału - od antycznych twórców, poprzez współczesnych klasyków, po spektakle autorskie.

Gminny Ośrodek Kultury jest w obecnej chwili instytucją samorządową, której teren działania pokrywa się z terytorium gminy. Pomaga jednocześnie ponad 100 osobom w rozwijaniu rozmaitych talentów i umiejętności poprzez działalność kółek i zespołów artystycznych.

W ramach środków z PROW na lata 2014-2020 w roku 2019 wyremontowany został Gminny Ośrodek Kultury w Horyńcu-Zdroju. Zakres prac obejmował wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę posadzek i tynków, przebudowę sanitariatów polegającą na zmianie rozwiązań funkcjonalnych na parterze i piętrze wraz z instalacjami wod.-kan., przebudowę instalacji c.o. , przebudowę instalacji elektrycznej i hydrantowej oraz budowę wentylacji mechaniczno – nawiewno – wywiewnej dla sali widowiskowej. Całość została dofinansowana ze środków unijnych w kwocie 500 tys. złotych. Całość inwestycji zamknęła się w kwocie 915 tys złotych. Przebudowa przyczyniła się do poprawy dostępności ośrodka dla osób niepełnosprawnych oraz pozwoliła odtworzyć wizerunek placówki z lat wcześniejszych.

Najważniejsze kulturalne imprezy cykliczne

Ogólnopolska Biesiada Teatralna w Horyńcu Zdroju – Konfrontacje Zespołów Teatralnych Małych Form "Biesiada Teatralna" jest spotkaniem amatorskich zespołów teatralnych małych form - teatrów dramatycznych, kabaretów, teatrów wizji i ruchu, poezji, monodramów - z całej Polski. Wszystkie rywalizują o główne nagrody: "Złoty Róg Myśliwski Króla Jana" i "Złotą Misę Borowiny". To jeden z najstarszych w kraju festiwali amatorskich zespołów teatralnych małych form (pierwsza biesiada odbyła się w 1976 r.), który cieszy się olbrzymim

zainteresowaniem, a o udział w nim zabiegają najlepsze w kraju teatry amatorskie. Dodatkowym atutem jest profesjonalne jury – znani aktorzy, reżyserzy i krytycy teatralni, którzy prowadzą warsztaty i specjalistyczne konsultacje. Biesiada na początku miała zasięg regionalny, obejmujący województwo przemyskie i okolicę. W roku 1991 nastąpił potężny przełom. W Horyńcu, pojawił się duet jurorów z najwyższej krajowej półki teatru, Agnieszka Osiecka i Aleksander Bardini. Wtedy Horyniec wystrzelił z rangą swojej imprezy do jednych z najważniejszych wydarzeń teatralnych w kraju. Od tego momentu zaczęły w Horyńcu co roku pojawiać się wybitne osobistości związane z teatrem. Na horynieckiej scenie zobaczyć mogliśmy m. in. Jana Nowickiego, Jana Peszka, Olgierda Łukaszewicza czy Edwarda Linde-Lubaszenko.

3. Informacje finansowe

3.1 Finanse Gminy

Gospodarka finansowa Gminy Horyniec-Zdrój w 2019 realizowana była w oparciu o Uchwałę Budżetową Nr III.25.2018 uchwaloną przez Radę Gminy 28 grudnia 2018 r, która określała źródła dochodów oraz kierunki wydatkowania środków.

Wykonanie budżetu Gminy Horyniec-Zdrój w 2019 roku przedstawia się następująco:

I. Dochody	29 897 701,65	II. Wydatki	33 940 856,09
III. Przychody	5 200 120,88	IV. Rozchody	826 720,03
Ogółem (I + III)	35 097 822,53	Ogółem (II + IV)	34 767 576,12

3.2 Dochody

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie
DOCHODY w tym	28 480 352,89	29 897 701,65
- dochody bieżące	22 069 694,46	21 923 224,21
- dochody majątkowe	6 410 658,43	7 974 477,44

Ważnym czynnikiem warunkującym samodzielność finansową gminy jest struktura dochodów budżetu. Wskaźnik struktury dochodów własnych informuje i potwierdza potencjał finansowy oraz samodzielność finansową gminy w kreowaniu oraz generowaniu dochodów własnych (czyli takich, na których pozyskanie samorządy mają wpływ, m.in.: podatki lokalne, dochody z mienia). Im niższy jest wskaźnik, tym większe uzależnienie jednostki samorządu terytorialnego od sytuacji budżetu państwa, koniunktury gospodarczej czy poziomu bezrobocia.

Lp.	Rodzaj dochodów	Wykonanie	Udział w dochodach ogółem w %
A	DOCHODY WŁASNE	4 668 720,44	15,62%
I	Podatki i opłaty lokalne (podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek leśny, podatek od środków transportowych, opłata targowa)	2 309 424,33	7,72%
II	Podatki pobierane przez urzędy skarbowe (karta podatkowa, podatek od spadków i darowizn, podatek od czynności cywilnoprawnych)	52 642,41	0,19%

III	Dochody z mienia (sprzedaż majątku, najem i dzierżawa majątku, użytkowanie wieczyste i trwałe zarząd)	657 703,27	2,20%
IV	Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	349 204,89	1,17%
V	Opłata uzdrowiskowa	760 147,60	2,54%
VI	Pozostałe dochody	539 597,94	1,80%
B	Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	2 109 688,94	7,06%
I	Podatek dochodowy od osób fizycznych	2 096 163,00	7,01%
II	Podatek dochodowy od osób prawnych	13 525,94	0,05%
C	Subwencje z budżetu państwa	7 785 526,00	26,04%
D	Dotacje celowe z budżetu państwa	8550 561,67	28,60%
E	Pozostałe dotacje i środki krajowe	311 502,87	1,04%
F	Środki na realizację programów unijnych	6 471 701,73	21,65%
	Ogółem dochody	29 897 701,65	100,00

Pozycję finansową gminy określa wysokość osiąganych dochodów budżetowych. W gminie Horyniec-Zdrój podstawowa część dochodów pochodziła z subwencji i dotacji, czyli transferów bezpośrednio z budżetu państwa, które łącznie stanowiły 54,64% dochodów ogółem.

Dochody własne z tytułu podatków, dochodów z mienia i innych opłat wyniosły 15,62% dochodów budżetowych ogółem. Drugą ważną grupą dochodów własnych gminy są udziały w podatkach budżetu państwa, czyli udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych i od osób prawnych, które stanowiły 7,06% dochodów ogółem. Są one w pełni konstruowane przez organy państwowe zgodnie z celami polityki państwa. Organy samorządowe nie mają wpływu ani na wysokość stawek podatkowych, ani na zakres stosowanych ulg i zwolnień. Oddziaływanie samorządu może mieć jedynie charakter pośredni poprzez tworzenie warunków infrastrukturalnych i finansowych zachęcających podmioty gospodarcze do inwestowania na danym terenie.

Z punktu widzenia samodzielności samorządu, można stwierdzić, iż im wyższy jest w budżecie udział dochodów z tytułu dotacji i subwencji, zwłaszcza tych o charakterze celowym, tym niższy jest stopień samodzielności finansowej jednostek samorządu terytorialnego. W roku 2019 znaczącą pozycję w budżecie gminy Horyniec-Zdrój, bo aż 21,65% zajęły dochody z tytułu dotacji na realizację programów z udziałem środków europejskich. Wynikało to z faktu, że zakończona została inwestycja polegająca na budowie

deptaka spacerowego w Dzielnicy Uzdrawiskowej. Na to zadanie, gmina otrzymała w roku ubiegłym dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego w kwocie - 5 691 563,41 zł.

Dochody budżetu Gminy Horyniec-Zdrój przypadające na 1 mieszkańca w 2019 roku.

/Liczba mieszkańców zgodnie z ewidencją ludności UG na dzień 31.12.2019r – 4 717 osób/

Dochody ogółem na 1 mieszkańca	6 338,29
Dochody własne na 1 mieszkańca	989,76

3.3 Wydatki

Planowanie i realizacja wydatków to najtrudniejsze elementy konstrukcji i wykonania budżetu. W trakcie planowania główna trudność polega na wyborze optymalnej alokacji środków spośród wszystkich zgłaszanych potrzeb. W toku przygotowania budżetu występuje dokładnie ten sam problem co w przypadku decyzji ekonomicznej - nieograniczone potrzeby konkurują o ograniczone środki na ich realizację.

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie
WYDATKI w tym	34 885 355,89	33 940 856,09
- wydatki bieżące	21 516 405,83	20 602 100,52
- wydatki majątkowe	13 368 950,06	13 338 755,57

Struktura wykonania wydatków budżetowych Gminy Horyniec-Zdrój w 2019 roku według działów klasyfikacji budżetowej.

Dział	N A Z W A	Wykonanie wydatków	Udział w wydatkach ogółem w %
010	Rolnictwo i łowiectwo	690 225,29	2,03%
020	Leśnictwo	320 515,98	0,94%
400	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę	1 067 674,46	3,15%
600	Transport i łączność	1 487 226,09	4,38%
630	Turystyka	10 078 906,25	29,70%
700	Gospodarka mieszkaniowa	260 965,54	0,77%
710	Działalność usługowa	161 791,47	0,48%
720	Informatyka	15 472,94	0,05%
750	Administracja publiczna	3 126 597,43	9,21%

751	Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	65 912,70	0,19%
752	Obrona narodowa	1 218,00	0,00%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	168 422,08	0,50%
757	Obsługa długu publicznego	255 122,46	0,75%
758	Różne rozliczenia	5 175,81	0,02%
801	Oświata i wychowanie	6 247 106,18	18,41%
851	Ochrona zdrowia	80 351,59	0,24%
852	Pomoc społeczna	1 606 076,69	4,73%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	228 956,36	0,67%
855	Rodzina	5 252 424,30	15,48%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 390 930,66	4,10%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 317 691,05	3,88%
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	998,76	0,00%
926	Kultura fizyczna i sport	111 094,00	0,33%
	RAZEM	33 940 856,09	100,00

W 2019 roku największą część wydatków bieżących przeznaczono na realizację:

- zadań z zakresu pomocy społecznej oraz wsparcia rodzin (20,21% ogółu wydatków),
- zadań z zakresu oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej (19,08% ogółu wydatków).

W strukturze wydatków 2019 roku wyróżnia się ponadto dział 630 – Turystyka, w którym realizowano inwestycję pn. „Rozbudowa i wyposażenie ogólnodostępnej infrastruktury uzdrowiskowej na terenie uzdrowiska Horyniec-Zdrój”. Łączna kwota wydatków wyniosła 10 078 906,25 zł, co stanowiło blisko 30% budżetu.

Wydatki budżetu Gminy Horyniec-Zdrój przypadające na 1 mieszkańca w 2019 roku.

/Liczba mieszkańców zgodnie z ewidencją ludności UG na dzień 31.12.2018r – 4 717 osób/

Wydatki ogółem na 1 mieszkańca	7 195,43
Wydatki bieżące na 1 mieszkańca	4 367,63
Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca	2 827,80

3.4 Bezzwrotne środki finansowe z Funduszy Unii Europejskiej

Dochody budżetu gminy ze źródeł zagranicznych –środki niepodlegające zwrotowi.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2018	Wykonanie 2019
Dochody ogółem, z tego	2 919 981,16	6 637 856,33
-bieżące	422 512,01	166 154,60
-inwestycyjne	2 497 469,15	6 471 701,73

Wydatki na zadania finansowane i współfinansowane ze środków unijnych.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2018	Wykonanie 2019
Wydatki ogółem, z tego	1 019 805,47	11 336 455,22
-bieżące	186 318,20	296 988,35
-inwestycyjne	833 487,27	11 039 466,87

Jak wynika z przedstawionych danych, w roku 2019 budżet gminy odnotował rekordową kwotę pozyskanych środków unijnych, jak również rekordową kwotę wydatków inwestycyjnych związanych z realizacją projektów z udziałem środków europejskich, głównie za sprawą zadania polegającego na budowie deptaka spacerowego w Dzielnicy Uzdrowskiej.

Gmina Horyniec-Zdrój otrzymała dofinansowanie z następujących programów z udziałem Funduszy Europejskich:

Lp	Pochodzenie środków	Nazwa zadania	Wartość zadania	Kwota dofinansowania	Wysokość środków otrzymanych w 2019 roku
1.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa nr VI "Spójność przestrzenna i społeczna"	"Rozbudowa i wyposażenie ogólnodostępnej infrastruktury uzdrowskiej na terenie uzdrowiska Horyniec-Zdrój"	10 190 624,88	7 073 776,53	5 691 563,41

2.	Regionalny Programu Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa nr III "Czysta energia"	"Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gmin: Baranów Sandomierski, Gorzyce, Horyniec-Zdrój, Lubaczów, miast Lubaczów, Narol, Nowa Dęba"	955 482,44	955 482,44	612 623,72
3.	Regionalny Programu Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa nr III "Czysta energia"	"Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy Lubaczów i Horyniec-Zdrój"	79 950,00	55 250,00	1 360,00
4.	Regionalny Programu Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, Działanie 9.2 Poprawa jakości kształcenia ogólnego	"W trosce o optymalny rozwój każdego ucznia - Poprawa warunków dydaktycznych i jakości kształcenia ogólnego w Szkole Podstawowej w Horyńcu-Zdroju"	567 051,50	513 620,30	166 154,60
	Razem:		11 793 108,82	8 598 129,27	6 471 701,73

3.5 Wynik budżetu

Wykonanie dochodów w kwocie 29 897 701,65 zł oraz wydatków w kwocie 33 940 856,09 zł spowodowało, że na dzień 31.12.2019 r. budżet zamknął się deficytem w wysokości 4 043 154,44 zł.

Źródłem pokrycia deficytu /zgodnie z uchwałą budżetową/ były:

- wolne środki, jako nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych – 870 120,88 zł;
- kredyt na wyprzedzające finansowanie zadania „Przebudowa i wyposażenie ogólnodostępnej infrastruktury uzdrowiskowej na terenie uzdrowiska Horyniec-Zdrój” – 800 000,00 zł;
- emisja obligacji – 2 373 033,56 zł /obligacje częściowo przeznaczone zostały również na spłatę rat z tytułu wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek/.

3.6 Nadwyżka operacyjna

W 2019 roku wykonane dochody bieżące były wyższe od wykonanych wydatków bieżących, co spełniło wymogi art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Nadwyżka

operacyjna wyniosła 1 321 123,69 zł.

Poziom nadwyżki operacyjnej stanowi jeden z najistotniejszych wskaźników sytuacji finansowej jednostki samorządu terytorialnego. Informuje, czy jest ona w stanie pokryć wydatki bieżące dochodami bieżącymi. Jeśli wydatki bieżące są wyższe od dochodów bieżących (deficyt operacyjny) oznacza to, iż wydatki te realizowane są na poziomie przekraczającym własne możliwości finansowe (wyznaczone poziomem dochodów budżetowych).

3.7 Przychody i rozchody

Wyszczególnienie	Plan (po zmianach)	Wykonanie
Przychody ogółem z tego:	7 231 687,00	5 200 120,88
Kredyty, pożyczki	2 831 687,00	800 000,00
Emisja papierów wartościowych	3 530 000,00	3 530 000,00
Inne źródła – wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych	870 000,00	870 120,88
Rozchody ogółem z tego:	826 684,00	826 720,03
Splata kredytów i pożyczek	826 684,00	826 720,03

3.8 Zadłużenie

Zadłużenie Gminy Horyniec-Zdrój na koniec roku 2019 wyniosło kwotę 9 928 624,97zł co stanowi 33,2% wykonanych dochodów budżetowych.

Struktura zadłużenia przedstawia się następująco:

- 6 398 624,97 zł – kredyty i pożyczki /w tym 800 000,00 zł wyprzedzające finansowanie /
- 3 530 000,00 zł – emisja obligacji.

Począwszy od 2014 roku dla danej jednostki samorządu terytorialnego obliczany jest indywidualny wskaźnik maksymalnego obciążenia budżetu z tytułu spłaty długu zgodnie z regułą wynikającą z art. 243 ustawy o finansach publicznych. Od roku 2020, a następnie od roku 2026 obowiązywać będzie nowy sposób wyliczania w/w wskaźnika.

Gmina Horyniec-Zdrój wypełnia normę wynikającą z art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku objętym Wieloletnią Prognozą Finansową.

4. Informacja o stanie mienia komunalnego

4.1 Informacja o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego według stanu na 31 grudnia 2019 roku

Informacja o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego jest sporządzana zgodnie z zakresem przedmiotowym art. 267 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U.2019.869)

Informacja o stanie mienia komunalnego zawiera:

- 1) okres, za jaki jest sporządzona;
- 2) dane dotyczące przysługujących jednostce samorządu terytorialnego praw własności;
- 3) dane dotyczące:
 - a) innych niż własność praw majątkowych, w tym w szczególności o użytkowaniu wieczystym, wierzytelnościach, udziałach w spółkach, akcjach,
 - b) posiadania;
- 4) dane o zmianach w stanie mienia komunalnego, w zakresie praw własności i innych praw majątkowych, od dnia złożenia poprzedniej informacji;
- 5) dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania;
- 6) dane o wydatkach ponoszonych na inwestycje
- 7) inne dane i informacje o zdarzeniach mających wpływ na stan mienia komunalnego.

Zgodnie z art. 43 Ustawy o samorządzie gminny, mieniem komunalnym jest własność i inne prawa majątkowe, należące do poszczególnych gmin, ich związków oraz mienie innych gminnych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw.

Informacja została opracowana na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostek organizacyjnych Gminy i Referatów Urzędu Gminy oraz informacji jednostek, dla których Gmina jest organem założycielskim. W niniejszej informacji wykazano wartości (księgowe), na podstawie otrzymanych danych opartych na zapisach w księgach rachunkowych prowadzonych przez jednostki organizacyjne.

Lista Gminnych jednostek organizacyjnych objętych informacją o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego obejmuje:

- Jednostki budżetowe - 4
 - Urząd Gminy Horyniec-Zdrój

- Szkoła Podstawowa w Horyńcu-Zdroju
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Horyńcu-Zdroju
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Horyńcu-Zdroju
- Instytucje kultury – 2
 - Gminny Ośrodek Kultury w Horyńcu-Zdroju
 - Gminna Biblioteka Publiczna w Horyńcu-Zdroju
- Spółka prawa handlowego– 1
 - „Usługi Komunalne” Sp. z o.o.

4.2 Majątek Gminy Horyniec-Zdrój

Zbiorne zestawienie majątku trwałego netto w podziale na jednostki organizacyjne gminy Horyniec-Zdrój wg stanu na dzień 31.12.2019 r. przedstawia tabela:

Wartość majątku jednostek organizacyjnych gminy Horyniec-Zdrój

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość netto majątku wg stanu na koniec (w zł)		Zmiana wartości
		2018	2019	(4-3)
1	2	3	4	5
A	Jednostki budżetowe (jednostki oświatowe, urząd gminy, ośrodek pomocy społecznej)			
	Urząd Gminy			
1.	Majątek trwały	53 798 984,60	64 649 706,23	11 635 492,83
	Jednostki oświatowe			
1.	Majątek trwały	7 029 539,48	6 777 587,17	-251 952,31
	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej			
1.	Majątek trwały	0,00	0,00	0,00
	Środowiskowy Dom Samopomocy			
1.	Majątek trwały	789 690,61	1 128 996,90	339 306,29
B	Instytucje kultury			
1.	Majątek trwały	676 033,33	1 861 705,55	1 185 672,22
C	Spółka prawa handlowego			
1.	Majątek trwały	1 566 224,22	3 774 229,81	2 208 005,59
	OGÓŁEM	63 860 472,24	78 192 225,66	15 116 524,62

Zbiorcze zestawienie rzeczowego majątku trwałego w wartości brutto według Klasyfikacji Środków Trwałych Gminy Horyniec-Zdrój

Grupa	Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2019	Umorzenie na dzień 31.12.2019
0	Grunty	15 037 665,14	15 030 051,11	1 908,66
1	Budynki i lokale	20 903 009,61	22 640 702,68	4 759 969,17
2	Obiekty inżynierii wodnej i lądowej	45 130 478,32	58 569 864,56	15 850 882,04
3	Kotły i maszyny energetyczne	128 361,90	913 805,64	79 821,60
4	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	1 293 601,40	1 293 601,40	1 208 180,09
5	Specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne	39 2652,30	392 652,30	370 618,49
6	Urządzenia techniczne	46 7230,29	565 815,34	346 614,07
7	Środki transportu	132 1190,37	1 499 156,27	1 059 947,36
8	Narzędzia, przyrządy, ruchom., gdzie indziej niesklasyfikowane	351 992,93	1 283 610,29	319 092,45
	RAZEM	85 026 182,26	102 189 259,59	23 997 033,93

Sposób zagospodarowania mienia komunalnego, dane o zmianach w stanie mienia komunalnego oraz dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania

Podstawowym składnikiem mienia Gminy Horyniec-Zdrój są nieruchomości gruntowe, stanowiące własność, współwłasność bądź będące w użytkowaniu wieczystym Gminy Horyniec-Zdrój oraz jednostek posiadających osobowość prawną, dla których Gmina jest organem założycielskim Grupa 0 - "Grunty" zgodnie z definicją zawartą w Klasyfikacji Środków Trwałych obejmuje grunty według ich przeznaczenia użytkowego, w tym również prawo użytkowania wieczystego gruntu, klasyfikowane w odpowiednich grupowaniach, w zależności od rodzaju gruntu, którego dotyczy.

Według stanu na dzień 31.12.2019 r. Gmina Horyniec-Zdrój była właścicielem, współwłaścicielem, użytkownikiem oraz użytkownikiem wieczystym gruntów o powierzchni 1275,2099 ha o wartości 15 493 969,11 zł w tym 7,0674 ha było obciążone prawem użytkowania wieczystego na rzecz: osób prawnych, spółdzielni 2,6740 ha oraz osób fizycznych 4,3934 ha w związku z czym w zasobie nieruchomości pozostało 1268,1852 ha o wartości

14 761 697,91 zł. Grunty o powierzchni 5,0424 ha były w zarządzie.

Różnica powierzchni działek wynikała z aktualizacji przy podziałach nieruchomości oraz modernizacji gruntów i budynków.

Zestawienie powierzchni gruntów pozostających w zasobie wg klasyfikacji rodzajowej

Lp.	Rodzaj gruntu	Stan na dzień 31.12.2019 r.
1.	Użytki rolne (R, S, Ł, Ps)	183,2517
2.	Grunty zabudowane zurbanizowane (B, Bi, Bp, Bz, Ba, B-Ps, B-R, B-Ł)	24,2729
3.	Grunty leśne (Ls)	546,6355
	Grunty zakrzaczone (Lz, Lz-R, Lz-Ł, Lz-Ps)	273,9727
4.	Tereny różne	0,0000
5.	Drogi(dr)	199,0848
6.	Wody (Ws, Wp, Wsr, Wsr-ŁIII)	14,6740
7.	Rowy (W, W-Ł, W-Ps)	8,2602
8.	Nieużytki	18,0334
	RAZEM	1 268,1852

Strukturę własności gruntów wraz z podaniem ich powierzchni

Lp.	Sposób użytkowania	Stan na dzień 31.12.2019 r.
1.	W zasobie gminnym	1 275,2099
	a) własność	1 261,532
	b) współwłasność	0,00
2.	Grunty w użytkowaniu oraz użytkowaniu wieczystym od innych podmiotów	13,6779
3.	Grunty gminne oddane w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym oraz prawnym	7,0674
4.	Grunty gminne oddane w trwały zarząd innym podmiotom	5,0809

Zmiany w okresie od poprzedniej informacji w zakresie stanu posiadania nieruchomości gruntowych dotyczą:

▪ **Rozdysponowania trwałego (sprzedaż) 9 działek oraz lokali**

- Sprzedaż działki nr 467 o pow. 0,29 ha obręb Nowiny Horynieckie za cenę 20 200 zł,
- Sprzedaż działki nr 119 o pow. 0,28 ha obręb Werchrata za cenę 7 070 zł,
- Sprzedaż działki nr 2148 o pow. 0,02 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 2 130 zł,
- Sprzedaż działki nr 1974/6 o pow. 0,3659 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 5 500 zł,
- Sprzedaż działki nr 1974/9 o pow. 0,3693 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 5 000 zł,
- Sprzedaż działki nr 1597/2 o pow. 0,3014 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 10 100 zł,
- Sprzedaż działki nr 1180/2 o pow. 0,2458 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 25 250 zł,

Rozdysponowania trwałego (darowizna)

- darowizna lokalu użytkowego nr 1 przy ul. Wojska Polskiego 2 w Horyńcu-Zdroju wraz z udziałem 15637/48350 w działce nr 2086 o pow. 0,24 ha
- darowizna lokalu użytkowego nr 5 przy ul. Wojska Polskiego 2 w Horyńcu-Zdroju wraz z udziałem 14926/48350 w działce nr 2086 o pow. 0,24 ha

Nabycie zakup i komunalizacja działek:

- nabycie działki nr 3483/6 o pow. 0,1174 ha obręb Nowe Brusno,
- nabycie działki 629/5 o pow. 0,24 ha obręb Podemszczyzna,
- nabycie działki 3279/6 o pow. 0,0267 ha obręb Polanka Horyniecka,
- nabycie działki 3283/2 o pow. 0,1696 ha obręb Polanka Horyniecka,
- nabycie działki nr 1564 o pow. 0,3320 ha obręb Nowe Brusno,
- nabycie działki nr 256/9 o pow. 0,03 ha obręb Dziewięcierz,
- nabycie działki nr 256/11 o pow. 0,09 ha obręb Dziewięcierz,
- nabycie działki nr 135/12 o pow. 0,27 ha obręb Radruż,
- nabycie działki nr 2565/1 o pow. 0,055 ha obręb Nowe Brusno,
- nabycie działki nr 2565/2 o pow. 0,0546 ha obręb Nowe Brusno,
- nabycie działki nr 72/1 o pow. 0,09 ha obręb Dziewięcierz,
- nabycie działki nr 73/1 o pow. 0,18 ha obręb Dziewięcierz,
- nabycie działki nr 73/3 o pow. 0,03 ha obręb Dziewięcierz,
- nabycie działki nr 88 o pow. 0,29 ha obręb Dziewięcierz,
- nabycie działki nr 1921/2 o pow. 0,0291 ha obręb Horyniec-Zdrój,

▪ Przekazania w dzierżawę 9 działek o łącznej pow. 4,2222 ha

- Przekazanie w dzierżawę działki nr 374 o pow. 0,3491 ha obręb Wólka Horyniecka,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 418 o pow. 0,69 ha obręb Horyniec-Zdrój,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 648/1 o pow. 0,2956 ha obręb Nowe Brusno,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 398/3 o pow. 0,75 ha obręb Horyniec-Zdrój,
- Przekazanie w dzierżawę działki nr 1323 o pow. 0,13 ha obręb Horyniec-Zdrój,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 2415/2 o pow. 0,50 ha obręb Horyniec-Zdrój,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 168/2 o pow. 0,50 ha obręb Dziewięcierz,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 168/2 o pow. 0,05 ha obręb Dziewięcierz,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 64 o pow. 0,23 ha obręb Horyniec-Zdrój,
- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 109 o pow. 0,7275 ha obręb Horyniec-Zdrój.

Dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych w 2019 oraz planowane wpływy do budżetu w roku 2020

Lp.	Dane o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych	Dochody wykonane w roku 2019	Przewidywane wpływy do budżetu na rok 2020
1.	z tytułu sprzedaży działek	85 247,00	105 000,00
2.	z tytułu sprzedaży lokali mieszkalnych na raty	27 774,34	15 000,00
3.	z tytułu dzierżawy działek pod działalność rolną, inną niż rolną oraz najmu lokali na cele handlowe i mieszkalne	67 753,16	60 212,00
4.	z dzierżawy obwodów łowieckich	9 799,36	8 300,00
5.	z tytułu opłaty za trwałe zarząd	1 322,05	1 322,00
6.	z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste	5 550,29	5 410,00
7.	Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności	542,47	280,00
8.	z tytułu wynajmu kaplicy cmentarnej i sprzedaży miejsc i wjazdu na cmentarz komunalny	23 290,00	19 500,00
9.	z tytułu sprzedaży drewna z lasów gminnych	433 328,78	382 000,00
10.	z tytułu najmu świetlicy wiejskiej w Horyńcu-Zdroju	731,70	1 800,00
11.	z tytułu zbycia sieci gazowej w 2020 r.		412 500,00
12.	z tytułu dzierżawy na cele inne	3 100,00	10 800,00
13.	z tytułu najmu w obiektach szkolnych	12 410,97	10 000,00
14.	z tytułu wynajmu mienia w Gminnym Ośrodku Kultury	19 748,50	11 000,00
	RAZEM	690 598,62	1 043 124,00

Planowane dochody do uzyskania z mienia komunalnego z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych za okres od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku wynoszą 86 000 zł.

Planowana sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy

L.p.	Obręb	Nr działki	Wartość w zł
1.	Horyniec-Zdrój	1848	40 000
2.	Horyniec-Zdrój	2377/13	8 000
3.	Horyniec-Zdrój	1881/10	10 000
4.	Horyniec-Zdrój	1527/1	4 000
5.	Radruż	59/1	6 000
6.	Podemszczyzna	494	18 000

Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych

W zasobie gminy znajduje się również 34 budynki.

Ewidencja zasobu nieruchomości Gminy Horyniec-Zdrój prowadzona jest w formie elektronicznej przez wykorzystanie programu Sprawny Urząd „Ewidencja mienia komunalnego” – producent SOFTRES.

Gmina jest właścicielem gruntów oddanych jednostkom organizacyjnym w trwały zarząd tj.

Szkoła Podstawowa im. M. J. Piłsudskiego ul. Jana III Sobieskiego 8, 37-620 Horyniec-Zdrój

- działka nr 2292/15 o pow. 0,2408 ha, na której znajduje się budynek Szkoły Podstawowej w Horyńcu-Zdroju o łącznej powierzchni użytkowej 1 167,12 m² poł. w Horyńcu-Zdroju,
- działka nr 2292/16 o pow. 0,0766 ha niezabudowana poł. w Horyńcu-Zdroju,,
- działka nr 2292/11 o pow. 0,0024 ha niezabudowana poł. w Horyńcu-Zdroju,
- działka nr 2293/5 o pow. 0,2285 ha, na której znajduje się budynek Sali sportowej wraz z łącznikiem o powierzchni użytkowej 1 500,20 m² poł. w Horyńcu-Zdroju,
- działka nr 2298/6 o pow. 1,6235 ha, na której znajduje się budynek szkoły o powierzchni użytkowej 2 081,71 m² poł. w Horyńcu-Zdroju,
- działka nr 208/3 o pow. 0,5952 ha, na której znajduje się budynek Szkoły Podstawowej w Werchracie o łącznej powierzchni użytkowej 761,53 m² poł. w Werchracie,
- działka nr 206 o pow. 1,1785 ha niezabudowana poł. w Werchracie,
- działka nr 207 o pow. 0,9650 ha niezabudowana poł. w Werchracie,

Środowiskowy Dom Samopomocy w Horyńcu-Zdroju

- działka nr 2292/14 o pow. 0,1704 ha, zabudowaną dwukondygnacyjnym budynkiem administracyjno - usługowym o powierzchni całkowitej 1422 m²poł. w Horyńcu-Zdroju.

5. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii

5.1. Strategia rozwoju

Strategia Promocji i Rozwoju Gminy przyjęta została po konsultacjach społecznych Uchwałą Nr XIII.97.2015 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 18 grudnia 2015 r.

Strategia jest narzędziem umożliwiającym zarządzanie jednostką samorządu terytorialnego w długim przedziale czasowym. Ze wszystkich narzędzi zarządzania strategia posiada najdłuższą perspektywę czasową. Z tego względu inne narzędzia zarządzania są ze strategią powiązane w sposób bezpośredni, bądź pośredni.

Strategia wyznacza długoterminowe cele stojące przed społecznością lokalną. Wdrażana jest przez całą społeczność lokalną, a nie tylko Urząd Gminy, dla którego wskazuje drogę do osiągnięcia celów stojących przed społecznością. Część zadań może być realizowana przez inne jednostki, w szczególności przez organizacje pozarządowe. Inne jednostki mogą być finansowane z budżetu Gminy, albo też mogą realizować zadania z innych środków. Strategia wyznacza cele długoterminowe, natomiast nie definiuje dokładnie szczegółów realizacji.

W przypadku celów wymagających realizacji zadań nieinwestycyjnych, środki na realizację tych zadań powinny zostać zaplanowane w budżetach rocznych. Ponieważ zadania nieinwestycyjne zwykle nie wymagają tak skomplikowanego planowania jak inwestycyjne, zwykle nie jest potrzebny etap pośredni między strategią, a budżetem rocznym (wykonaniem), bądź jest potrzebny uproszczony etap pośredni w postaci planu. Zadania inwestycyjne wymagają dokładniejszego planowania.

Zwykle samo przygotowanie inwestycji trwa dłużej niż roczny plan finansowy Gminy, czyli budżet. Należy wykonać dokumentację przed inwestycyjną w postaci studium wykonalności, oceny oddziaływania na środowisko, projektu technicznego, a często aplikacji o dofinansowanie ze środków zewnętrznych. Analizy te wykonuje się w celu wyboru optymalnego - z punktu widzenia społeczności lokalnej – wariantu realizacji inwestycji.

Strategia identyfikuje i zapisuje cele, do których dąży społeczność lokalna oraz definiuje drogę dojścia do konkretnych rozwiązań (ale nie same rozwiązania).

Przesłanki do stworzenia nowej Strategii rozwoju gminy Horyniec-Zdrój są następujące:

1. Dostosowywanie polityki rozwoju do zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz gospodarczych w gminie i jej otoczeniu.

Gmina Horyniec-Zdrój to nie tylko wydzielony granicami administracyjnymi obszar, ale przede wszystkim społeczność lokalna, w której na bieżąco ulega zmianie sytuacja

demograficzna i gospodarcza. Kilka ostatnich lat upłynęło pod znakiem szeregu poważnych przeobrażeń, które w dużym stopniu odbiły się także na gminie, jak np.: ogólnoswiatowe spowolnienie gospodarcze (i związane z tym mniejsze dochody budżetowe), rosnące dysproporcje w rozwoju na szczeblu międzygminnym i regionalnym, deficyt finansów publicznych, czy zmiana obserwowanych trendów demograficznych. Nowa Strategia rozwoju gminy Horyniec-Zdrój powinna wyznaczać cele oraz kierunki interwencji, służące podnoszeniu konkurencyjności gminy oraz przełamywaniu strukturalnych problemów gospodarczych i społecznych. Są to wyzwania, którym gmina musi sprostać w dobie postępującego procesu globalizacji, nasilającej się konkurencji, informatyzacji wielu sfer życia i rozwoju gospodarki opartej na wiedzy.

2. Dostosowanie Strategii rozwoju gminy Horyniec-Zdrój do nowych dokumentów strategicznych szczebla regionalnego i krajowego.

Ostatnie lata to okres powstawania nowych i aktualizacji poprzednich wersji dokumentów strategicznych szczebla krajowego i regionalnego. Nadrzędną pozycję zajmuje wśród nich Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020, która określa nowe ramy funkcjonowania konkurencyjnego województwa.

Istotnymi dla planowania rozwoju są również dokumenty szczebla krajowego, w tym Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020, przyjęta 13 lipca 2010 r. oraz Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (DSRK) do 2030 r. i Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (ŚSRK) do 2020 r. Uwzględnienie wytycznych i rekomendacji płynących z tych dokumentów pozwoli na skorelowanie Strategii Rozwoju Gminy Horyniec-Zdrój z priorytetami rozwojowymi województwa podkarpackiego, a w dalszej perspektywie na korzystanie z narzędzi polityki regionalnej (takich jak kontrakt terytorialny). Bardzo istotną z punktu widzenia promocji gminy jest Strategia Rozwoju Szlaku Jana III Sobieskiego, która wskazuje potencjał do wykorzystania w sferze promocji, rozwoju ekonomicznego związanego z obecnością na terenie gminy osoby Króla Jana III Sobieskiego oraz marki JIIS.

3. Uspójnienie horyzontu czasowego Strategii rozwoju gminy Horyniec-Zdrój z horyzontem czasowym nowego okresu programowania UE oraz dokumentów nadrzędnych.

Odrębną przesłanką weryfikacji Strategii rozwoju gminy Horyniec-Zdrój jest zidentyfikowana potrzeba uspójnienia horyzontu czasowego strategii rozwoju gminy – do roku 2020, dla której bezpośrednim uzasadnieniem jest:

- przyjęcie horyzontu obejmującego w całości kolejną perspektywę finansową Unii Europejskiej;
- przyjęcie horyzontu zbieżnego z horyzontem regionalnej strategii rozwoju i większości JST na Podkarpaciu;
- potrzeba zapewnienia spójności z perspektywą przyjętą dla nowej Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego.

Zapewnienie takiej spójności pozwoli na lepsze dostosowywanie się do zmian, które zachodzą lub zachodzić będą w strategiach wyższego rzędu. Umożliwi też większą elastyczność w ciągle zmieniającej się rzeczywistości. Kolejną istotną zaletą takiego rozwiązania jest dopasowanie się do możliwości pozyskania środków finansowania zewnętrznego, najczęściej również funkcjonującego w wybranej dla Strategii perspektywie.

Strategia, która zarazem dopasowana jest do uwarunkowań lokalnych, oparta o potrzeby społeczności lokalnej i służąca jej rozwojowi, a jednocześnie bazująca na dokumentach strategicznych wyższego rzędu – regionalnych, krajowych i sektorowych – umożliwia wykorzystanie w pełni potencjału gminy i wzmacnia najistotniejsze jej kierunki stanowiąc platformę porozumienia mieszkańców i decydentów wszystkich szczebli i pomagając odpowiednio ukierunkować środki na realizację określonych w niej celów.

Celem podstawowym Gminy jest zapewnienie mieszkańcom satysfakcjonujących warunków życia umożliwiających im rozwój we wszystkich istotnych z punktu widzenia społeczności lokalnej aspektach na jej terenie. Cel ten realizowany będzie poprzez następujące narzędzia interwencji:

1. Rozbudowa infrastruktury uzdrowiskowo – turystycznej
2. Rozbudowa infrastruktury społeczno-gospodarczej
3. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej Gminy
4. Rozwinięcie oferty kulturalnej oraz związanej z aktywnym wypoczynkiem
5. Poszerzenie oferty turystyki aktywnej oraz uzdrowiskowej
6. Aktywizacja gospodarcza mieszkańców
7. Wzbogacenie oferty edukacyjnej
8. Promocja oferty Gminy w kraju i za granicą

W chwili obecnej wszystkie obszary interwencji są w trakcie realizacji. Ewaluacja i podsumowanie nastąpi w roku 2020.

5.2. Studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminy

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Horyniec-Zdrój zatwierdzonym Uchwałą Rady Gminy Nr 248/XXX/02 z dnia 27 lutego 2002 r. – ocena aktualności 30.10.2014r.

5.3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „**Horyniec-Zdrój – 1/2001**” uchwalony Uchwałą Nr VII/49/03 Rady Gminy Horyniec-Zdrój w dniu 9.09.2003 r. – opublikowany w Dz. U. Woj. Podk. z 2003 r. Nr 160 poz. 2037,

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „**Horyniec-Zdrój – Północ**” uchwalony uchwałą Nr XIX/171/05 Rady Gminy Horyniec-Zdrój w dniu 4.02.2005 r. – opublikowany w Dz. U. Woj. Podk. z 2005 r. Nr 40 poz. 454.

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego „**Horyniec-Zdrój Południe**” zatwierdzony Uchwałą Rady Gminy w Horyńcu-Zdroju Nr XL/254/2014 z dnia 18 marca 2014r. ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z 2014, poz.1375 - ocena aktualności 30.10.2014r.

5.4. Plan wykorzystania zasobu nieruchomości gminnych

Według stanu na dzień 31.12.2018 r. Gmina Horyniec-Zdrój była właścicielem, współwłaścicielem, użytkownikiem oraz użytkownikiem wieczystym gruntów o powierzchni 1280,0114 ha i wartości 15 501 583,14 zł /w tym 7,4115 ha było obciążone prawem użytkowania wieczystego na rzecz: osób prawnych, spółdzielni - 2,6740 ha oraz osób fizycznych - 4,7375 ha/ w związku z czym w zasobie nieruchomości pozostało 1272,5999 ha o wartości 14 716 811,94 zł.

Grunty o powierzchni 5,0424 ha były w zarządzie lub użytkowaniu. W zasobie gminy znajduje się również 33 budynki oraz 2 lokale użytkowe.

Ewidencja zasobu nieruchomości Gminy Horyniec-Zdrój prowadzona jest w formie elektronicznej przez wykorzystanie programu Sprawny Urząd „Ewidencja mienia komunalnego” – producent SOFTRES.

Gmina jest właścicielem gruntów oddanych jednostkom organizacyjnym w trwały zarząd tj.

Szkoła Podstawowa im. M. J. Piłsudskiego ul. Jana III Sobieskiego 8, 37-620 Horyniec-Zdrój

- działka nr 2292/15 o pow. 0,25 ha, na której znajduje się budynek Szkoły Podstawowej w Horyńcu-Zdroju o łącznej powierzchni użytkowej 1 167,12 m² poł. w Horyńcu-Zdroju,
- działka nr 2292/16 o pow. 0,08 ha niezabudowana poł. w Horyńcu-Zdroju,,
- działka nr 2292/11 o pow. 0,0024 ha niezabudowana poł. w Horyńcu-Zdroju,
- działka nr 2293/5 o pow. 0,22 ha, na której znajduje się budynek Sali sportowej wraz z łącznikiem o powierzchni użytkowej 1 500,20 m² poł. w Horyńcu-Zdroju,
- działka nr 2298/6 o pow. 1,63 ha, na której znajduje się budynek szkoły o powierzchni użytkowej 2 081,71 m² poł. w Horyńcu-Zdroju,
- działka nr 208/3 o pow. 0,59 ha, na której znajduje się budynek Szkoły Podstawowej w Werchracie o łącznej powierzchni użytkowej 761,53 m² poł. w Werchracie,
- działka nr 206 o pow. 1,15 ha niezabudowana poł. w Werchracie,
- działka nr 207 o pow. 0,95 ha niezabudowana poł. w Werchracie,

Środowiskowy Dom Samopomocy w Horyńcu-Zdroju

- działka nr 2292/14 o pow. 0,17 ha, zabudowaną dwukondygnacyjnym budynkiem administracyjno - usługowym o powierzchni całkowitej 1422 m²poł. w Horyńcu-Zdroju,

Zmiany w 2018 roku w zakresie stanu posiadania nieruchomości gruntowych dotyczą:

-Rozdysponowania trwałego (sprzedaż) 9 działek oraz lokali:

- Sprzedaż działki nr 1974/7 o pow. 0,3040 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 5 560 zł,
- Sprzedaż działki nr 2271/2 o pow. 0,04 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 5 104,50 zł,
- Sprzedaż działki nr 1974/8 o pow. 0,3312 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 6 060 zł,
- Sprzedaż działki nr 1881/8 o pow. 0,0046 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 4 300 zł,
- Sprzedaż działki nr 246/8 o pow. 0,3015 ha obręb Prusie za cenę 13 130 zł,
- Sprzedaż działki nr 1505/1 o pow. 0,0212 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 6 000 zł,
- Sprzedaż działki nr 1505/2 o pow. 0,0211 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 6 000 zł,
- Sprzedaż działki nr 2543 o pow. 0,08 ha obręb Horyniec-Zdrój za cenę 16 059 zł,
- Sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 2 przy ul. Wojska Polskiego 2 w Horyńcu-Zdroju wraz z udziałami 4963/48350 w działce nr 2086 o pow. 0,24 ha za cenę 57 331,26 zł,
- Sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 3 przy ul. Wojska Polskiego 2 w Horyńcu-Zdroju wraz

z udziałami 4931/48350 w działce nr 2086 o pow. 0,24 ha za cenę 55 262,09 zł,

- Sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 4 przy ul. Wojska Polskiego 2 w Horyńcu-Zdroju wraz z udziałami 7893/48350 w działce nr 2086 o pow. 0,24 ha za cenę 82 748,74 zł,

Zamiany działek:

- zamiana działki nr 234 o pow. 0,40 ha obręb Dziewięcierz własność Gminy Horyniec-Zdrój na działkę 464/27 o pow. 0,23 ha obręb Werchrata własność osoby prywatnej

Nabycia działek:

- nabycie działki nr 467 o pow. 0,29 ha obręb Nowiny Horynieckie,

- nabycie działki 855/2 o pow. 0,0039 ha obręb Horyniec-Zdrój,

- nabycie działki 2807/2 o pow. 0,1731 ha obręb Horyniec-Zdrój.

Przekazania w dzierżawę 19 działek o łącznej pow. 14,5234 ha

- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 651/49 o pow. 0,02 ha obręb Werchrata,

- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 133 o pow. 0,60 ha obręb Horyniec-Zdrój,

- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 393 o pow. 0,50 ha obręb Podemsczyzna,

- Przekazanie w dzierżawę działki nr 130 o pow. 0,21 ha obręb Podemsczyzna,

- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 393 o pow. 1,36 ha obręb Podemsczyzna,

- Przekazanie w dzierżawę działki nr 75 o pow. 0,66 ha obręb Dziewięcierz,

- Przekazanie w dzierżawę działki nr 102 o pow. 0,92 ha obręb Dziewięcierz,

- Przekazanie w dzierżawę działki nr 104 o pow. 0,31 ha obręb Dziewięcierz,

- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 171/3 o pow. 0,4834 ha obręb Radruż,

- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 242 o pow. 0,77 ha obręb Radruż,

- Przekazanie w dzierżawę części działki nr 398/3 o pow. 1,22 ha obręb Horyniec-Zdrój,

- Przekazanie w dzierżawę działki nr 159 o pow. 5,39 ha obręb Werchrata,

- Przekazanie w dzierżawę działki nr 160 o pow. 0,72 ha obręb Werchrata,

- Przekazanie w dzierżawę działki nr 186/2 o pow. 0,44 ha obręb Werchrata,

- Przekazanie w dzierżawę działki nr 76 o pow. 0,02 ha obręb Podemsczyzna,

- Przekazanie w dzierżawę działki nr 92 o pow. 0,19 ha obręb Podemsczyzna,

- Przekazanie w dzierżawę działki nr 93 o pow. 0,20 ha obręb Podemsczyzna,

- Przekazanie w dzierżawę działki nr 91 o pow. 0,19 ha obręb Podemsczyzna.

5.5. Program opieki nad zabytkami

Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego oraz opieka nad zabytkami w gminie Horyniec-Zdrój została zatwierdzona w 2017 r. Uchwałą Nr XXXII.250.2017 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2017 - 2020.

Celem Programu jest aktywne i efektywne zarządzanie zasobami dziedzictwa kulturowego Gminy Horyniec-Zdrój, poprzez wyznaczenie podstawowych kierunków działań i budowanie spójnej polityki ochrony zabytków w perspektywie wieloletniej. Oczekiwany rezultatami są: poprawa stanu zachowania zabytków, wyeksponowanie walorów krajobrazu kulturowego oraz wykorzystanie zabytków na potrzeby turystyczne, społeczne i gospodarcze.

Program opieki nad zabytkami w Gminie Horyniec – Zdrój zawiera 9 rozdziałów:

1. Podstawa prawna opracowania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.
2. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce.
3. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.
4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.

Ocena stanu dziedzictwa kulturowego. Analiza szans i zagrożeń.

5. Założenia programowe: priorytety, kierunki działań i zadania.
6. Instrumentarium realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.
7. Zasady oceny realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.
8. Źródła finansowania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.
9. Rejestr zabytków nieruchomych z terenu gminy Horyniec – Zdrój.

W Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2017 – 2020 ujęto następujące priorytety, zadania oraz kierunki działań przeznaczone do realizacji:

Priorytet I.

Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako elementu rozwoju społeczno - gospodarczego gminy Horyniec-Zdrój.

Kierunek działań: Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.

Zadania: Podejmowanie działań o uzyskanie środków zewnętrznych na rewaloryzację zabytków będących własnością gminy. Pomoc właścicielom obiektów zabytkowych

w pozyskaniu środków zewnętrznych na odnowę zabytków.

Zabezpieczenie obiektów zabytkowych przed pożarem, zniszczeniem i kradzieżą.

Kierunek działań: Dbanie o stan i porządek przy starych cmentarzach z obszaru gminy.

Zadania: Inwentaryzacja zabytkowych nagrobków.

Prowadzenie bieżących prac porządkowych przy gminnych cmentarzach.

Priorytet II.

Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego gminy Horyniec-Zdrój.

Kierunek działań: Rozszerzenie zasobu – aktualizacja i uzupełnienie gminnej ewidencji zabytków.

Zadania: Dokonanie przeglądu zasobów wpisanych do gminnej ewidencji w sołectwach z udziałem sołtysów i radnych.

Rozpoznanie i wprowadzenie do ewidencji zmian powstałych w wyniku rozbiórek, modernizacji i remontów obiektów.

Określenie stanu technicznego obiektów wpisanych do gminnej ewidencji obiektów.

Uzupełnienie kart adresowych zabytków w gminnej ewidencji o uzyskane dane i dokumentację fotograficzną.

Priorytet III.

Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.

Kierunek działań: zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego.

Zadanie: Konsekwentne egzekwowanie zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną określonych miejscowości w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Horyniec-Zdrój.

Priorytet IV.

Promocja i popularyzacja dziedzictwa kulturowego gminy Horyniec-Zdrój.

Kierunek działań: Ułatwienie dostępu do informacji o dziedzictwie kulturowym gminy.

Zadanie: Udostępnienie gminnej ewidencji zabytków oraz Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2017-2020 na stronie internetowej Urzędu Gminy Horyniec-Zdrój. Udostępnienie informacji o obiektach zabytkowych na stronie internetowej Urzędu Gminy Horyniec-Zdrój.

W Programie określone zostały zadania, które ma do zrealizowania Gmina Horyniec - Zdrój, w celu finansowania, inicjowania, wspierania oraz koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków, krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego. Zadania te obejmują także organizację działań edukacyjnych wobec miejscowej społeczności. Generalnym celem w/w Programu jest zahamowanie degradacji substancji zabytkowej, zachowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego oraz kształtowanie atrakcyjnego wizerunku gminy Horyniec- Zdrój.

Realizując Gminny Program Opieki nad Zabytkami, zrealizowano następujące zadania w 2019 r. :

1. Nagrobek z żelaznym krzyżem i ogrodzeniem na Cmentarzu Komunalnym w Horyńcu-Zdroju.

Zabytek został wpisany w rejestr zabytków nieruchomych województwa podkarpackiego w księdze rejestru **B** pod numerem **896 z dnia 26 lutego 2018 r.** Przeprowadzono remont i konserwację zabytkowego nagrobka wraz z jego ogrodzeniem na Cmentarzu Komunalnym w Horyńcu-Zdroju. Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków wsparł konserwację zabytku kwotą 10 000 zł. Całkowity koszt zadania wyniósł 23 970 zł.

2. Cmentarz z I wojny światowej w Nowym Bruśnie

W związku ze złym stanem cmentarza wojennego z I Wojny Światowej w Nowym Bruśnie w roku 2019 wykonano prace renowacyjne i konserwacyjne na przedmiotowym cmentarzu wojennym. Z uwagi na umiejscowienie cmentarza w otoczeniu leśnym, następuje bardzo szybka degradacja kamiennych elementów. Wykonana została konserwacja 20 tabliczek z inskrypcjami oraz umieszczenie ich na kamiennych cokołach. Pod każdym cokołem konieczne wykonany został fundament, co pozwoliło na stabilne ustawienie tablic na cokołach. Zabieg ten pomoże zabezpieczyć tablice przed wilgocią pochodzącą z gruntu. Płyty były w wielu przypadkach spękane, połączone jedynie drutem zbrojeniowym.

Wykonana została również konserwacja pomnika na przedmiotowym cmentarzu wojennym. Pomnik wymagał oczyszczenia z nawarstwień mikrobiologicznych (mech,

porosty), a także uzupełnienia ubytków oraz zabezpieczenia przed wilgocią oraz innymi czynnikami zewnętrznymi. Krzyż znajdujący się na zwieńczeniu pomnika był spękany. Był to pierwszy etap zadania. Planuje się w kolejnych etapach renowację kolejnych tabliczek z inskrypcjami żołnierzy tam pochowanych. Środki na realizację tej inwestycji pochodziły w całości od **Wojewody Podkarpackiego**. Koszt całkowity zadania to 30 tys. zł.

3. Drewniana dzwonnica na cerkwisku i cmentarzu greko-katolickim w miejscowości Krzywe.

Dzwonnica drewniana wpisana w dniu 7 listopada 2005 r. do rejestru zabytków nieruchomych województwa podkarpackiego pod numerem rejestru A-134. Zabytek zarządzany przez Gminę Horyniec-Zdrój. Drewniana dzwonnica znajdowała się w bardzo złym stanie technicznym. Dach był kryty papą bitumiczną. Na dachu znajdowały się nieliczne deski z podłoża oraz szczątki papy. Opierzenie dzwonnicy z desek w szczątkowym stanie. Widoczne szczegóły ciesielskich rozwiązań konstrukcyjnych. Teren cmentarza zaniedbany zakrzaczony. Obiekt dzwonnicy oznaczony jako zabytek tablicą metalową w kolorze czerwonym z godłem państwowym znajduje się z dala (około 2,5 km) od zabudowań.

W związku z bardzo złym stanem technicznym w roku 2019 zostały podjęte działania w celu zapobieżenia całkowitego zniszczenia zabytkowej dzwonnicy cerkiewnej. Wykonanie zostały prace remontowo – konserwatorskie przy drewnianej dzwonnicy cerkiewnej w m. Krzywe: remont i wymiana podwalin oraz podmurówki wraz z wykonaniem izolacji poziomej; remont drewnianej struktury obiektu: elementów konstrukcji ścian i dachów, stropu nad I poziomem – z zachowaniem elementów w dobrym stanie i wymianą elementów zdegradowanych; wykonanie nowej podłogi i schodów, renowacja drzwi lub ich odtworzenie; pokrycie dachów gontem, oszalowanie ścian deskami.

Środki na realizację tej inwestycji pochodziły od Wojewody Podkarpackiego w kwocie: 50 000 zł, od Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu w kwocie 40 000 zł oraz z budżetu Gminy.

Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków w 2019 r. wsparł również inne zadania realizowane na terenie Gminy Horyniec – Zdrój:

-, „Wstępne oczyszczenie i stabilizacja 28 nagrobków na cmentarzu w Starym Bruśnie” - zadanie wykonane przez Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Horynieckiej.

Koszt zadania wyniósł: 40 000,00 zł.

Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków udzielił dofinansowania w kwocie:
20 000,00 zł.

Wykaz dotacji udzielonych przez Podkarpackiego Konserwatora Zabytków na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków w roku 2019 :

Miejscowość Obiekt	Wnioskodawca	Kwota Kosztorysowa	Dotacja z budżetu państwa	zadanie
HORYNIEC- ZDRÓJ Cmentarz Komunalny – nagrobek z żelaznym krzyżem	Gmina Horyniec-Zdrój Al. Przyjaźni 5 37-620 Horyniec-Zdrój	23 970,00 zł	10 000,00 zł	Konserwacja zespołu nagrobku z Żelaznym Krzyżem na cmentarzu komunalnym w Horyńcu – Zdroju.
KRZYWE Drewniana dzwonnica	Gmina Horyniec-Zdrój Al. Przyjaźni 5 37-620 Horyniec-Zdrój	90 101,00 zł	12 000,00 zł	Prace remontowo- Konserwatorskie przy Drewnianej Dzwonnicy Cerkiewnej w m. Krzywe
STARE BRUSNO – cmentarz, 28 nagrobków	Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Horynieckiej ul. Jana III Sobieskiego 4 37 – 620 Horyniec - Zdrój	40 000,00 zł	20 000,00 zł	Wstępne oczyszczenie i stabilizacja 28 nagrobków na cmentarzu w Starym Bruśnie.

5.6. Plan gospodarki niskoemisyjnej

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Horyniec-Zdrój został przyjęty Uchwałą nr XXVIII.227.2017 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 21 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia i wdrożenia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Horyniec-Zdrój”.

Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej umożliwia zaplanowanie działań inwestycyjnych i nie inwestycyjnych, służących ograniczeniu emisji, zwiększeniu efektywności energetycznej, poprawie bezpieczeństwa energetycznego z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej to możliwość zaplanowanego, spójnego i maksymalnego wykorzystania funduszy skierowanych na działania realizujące cele

rozwoju niskoemisyjnego. Poza tym Plan zapewnia realizację celu przejścia Europy na gospodarkę niskoemisyjną zgodnie ze „Strategią Europa 2020”.

W opracowanym Planie Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Horyniec-Zdrój przedstawiono wyniki inwentaryzacji emisji CO₂ oraz zużycia energii w Gminie, wyznaczone obszary problemowe oraz możliwości zredukowania zużycia energii, zaproponowano działania do realizacji oraz możliwe formy finansowania działań w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i odnawialnych źródeł energii.

Sporządzenie Planu ma na celu osiągnięcie następujących korzyści:

- środowiskowych – redukcję emisji CO₂, poprawę efektywności energetycznej i zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w Gminie,
- ekonomicznych – oszczędności w budżecie gminy w zakresie zużycia energii, zwiększenie szansy na pozyskanie dotacji w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w perspektywie finansowej 2014-2020 oraz innych,
- społecznych – edukację społeczeństwa w zakresie ochrony środowiska, odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej, ukazanie Gminy Horyniec-Zdrój jako gminy, która realizuje prośrodowiskową politykę z myślą swojej lokalnej społeczności, w perspektywie długoterminowej.

Wymienione cele zostaną osiągnięte dzięki realizacji mniejszych celów na szczeblu gminnym, takich jak:

- zidentyfikowanie obszarów problemowych na terenie Gminy Horyniec-Zdrój,
- rozwój planowania energetycznego oraz systemu zarządzania energią i środowiskiem,
- obniżenie zużycia energii w poszczególnych sektorach odbiorców energii,
- wzrost wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w gminie,
- edukacja oraz aktywizacja społeczeństwa w zakresie zwiększenia świadomości dotyczącej ochrony środowiska, w szczególności ochrony powietrza.

W wyniku podjęcia działań, przyjętych w niniejszym Planie, emisja gazów cieplarnianych do atmosfery będzie się zmniejszała. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest również niezbędnym dokumentem podczas ubiegania się o dofinansowanie z budżetu Unii Europejskiej na lata 2014-2020.

W Gminie Horyniec-Zdrój ciepło na potrzeby budynków mieszkalnych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków należących do podmiotów gospodarczych wytwarzane się wyłącznie poprzez indywidualne kotłownie. W przypadku mieszkań głównymi nośnikami energii jest drewno i węgiel, w mniejszym stopniu gaz LPG. W obiektach użyteczności

publicznej wykorzystywane są przede wszystkim kotłownie olejowe, a niektóre większe przedsiębiorstwa są podłączone do sieci gazowej. Na terenie Gminy nie funkcjonują przedsiębiorstwa ciepłownicze, brak centralnego systemu ciepłowniczego. Istniejące obecnie źródła ciepła są wystarczające do zaspokajania potrzeb poszczególnych odbiorców, ponieważ w Gminie występuje przede wszystkim budownictwo jednorodzinne. Z drugiej strony nie są one ekonomicznymi źródłami ciepła, ze względu na przykładowo niską sprawność kotłów, ich stan techniczny nieodpowiadający obowiązującym normom, wysokie koszty eksploatacji oraz przede wszystkim odpowiadające za wysoki poziom emisji zanieczyszczeń do powietrza. Na terenie Gminy energia cieplna wytwarzana jest na potrzeby: ogrzewania pomieszczeń w budynkach mieszkaniowych, przygotowania ciepłej wody użytkowej w budynkach mieszkaniowych, przygotowywania posiłków w gospodarstwach domowych, ogrzewania pomieszczeń na potrzeby technologiczne obiektów użyteczności publicznej albo obiektów usługowych, przygotowania ciepłej wody użytkowej na potrzeby technologiczne obiektów użyteczności publicznej albo obiektów usługowych.

Odnawialne źródła energii

Warunki na terenie Gminy Horyniec-Zdrój umożliwiają wykorzystywanie energii słonecznej w celu podgrzewania wody użytkowej oraz wytwarzania energii elektrycznej w budynkach mieszkalnych, obiektach użyteczności publicznej, czy też w obiektach gospodarczych, średnie nasłonecznienie miesięczne wynosi od 0,8 (grudzień) do 5,04 kWh/m²/dzień (lipiec). Obecnie budynki użyteczności publicznej nie wykorzystują kolektorów słonecznych do podgrzewania ciepłej wody użytkowej, ani paneli fotowoltaicznych do wytwarzania energii elektrycznej. Dodatkowo w obowiązujących MPZP (miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) nie ma wyznaczonych terenów pod lokalizację inwestycji odnawialnych źródeł energii. Wśród mieszkańców w nieznacznym stopniu zainstalowane są kolektory słoneczne, ale na podstawie przeprowadzonej ankietyzacji w Gminie zauważono, że planowany jest w najbliższych latach montaż kolejnych takich instalacji oraz paneli fotowoltaicznych.

Obecnie Gmina Horyniec-Zdrój uczestniczy w projekcie „Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gmin: Baranów Sandomierski, Gorzyce, Horyniec-Zdrój, Lubaczów, miasto Lubaczów, Narol, Nowa Dęba”. W ramach tego projektu zostały zamontowane 63 instalacje fotowoltaiczne i 1 kocioł centralnego ogrzewania opalany biomasą. Mieszkaniec otrzymał ok. 70% dofinansowania do montażu instalacji.

W roku 2019 Gmina Horyniec-Zdrój podpisała Porozumienie z WFOŚiGW w Rzeszowie, które dotyczyło Programy Priorytetowego Czyste Powietrze. Na mocy zawartego porozumienia Urząd Gminy świadczy doradztwo dla mieszkańców w zakresie wypełniania wniosków aplikacyjnych do programu.

5.7 Program ochrony środowiska

Program Ochrony Środowiska dla gminy Horyniec-Zdrój na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023 jest podstawowym narzędziem prowadzenia polityki ochrony środowiska na terenie gminy. Według założeń, przedstawionych w niniejszym opracowaniu, sporządzenie programu doprowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego, efektywnego zarządzania środowiskiem, zapewni skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzy warunki dla wdrożenia wymagań obowiązującego w tym zakresie prawa.

Struktura opracowania obejmuje omówienie kierunków ochrony środowiska w gminie w odniesieniu m.in. do ochrony klimatu i jakości powietrza, zagrożeń hałasem, promieniowania elektromagnetycznego, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, zasobów geologicznych, gleb, gospodarki odpadami, zasobów przyrodniczych, zagrożeń poważnymi awariami, edukacji ekologicznej, z podaniem ich charakterystyki, oceną stanu aktualnego umożliwiającą tym samym identyfikację obszarów problemowych. Identyfikacja potrzeb gminy w zakresie ochrony środowiska, w odniesieniu do obowiązujących w kraju przepisów prawnych i regulacji prawnych Unii Europejskiej, polega na sformułowaniu celów średniookresowych (do 2023 roku) oraz strategii ich realizacji. Na tej podstawie opracowywany jest plan operacyjny, przedstawiający listę przedsięwzięć, jakie zostaną zrealizowane na terenie gminy Horyniec-Zdrój do roku 2023.

Poniższa tabela przedstawia wykaz kierunków interwencji, celów oraz zadań wyznaczonych w ramach Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Horyniec-Zdrój. W tabeli przedstawiono wyniki realizacji zadań, oraz stopień ich realizacji związanych z ochroną środowiska, jakie zostały wykonane na terenie gminy Horyniec-Zdrój w 2019 r.

1. Realizacja zadań w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.	Zadanie zrealizowano w latach poprzednich
Budowa oraz modernizacja dróg gminnych.	Zadanie ciągle.
Budowa i wyznaczenie tras pieszo-rowerowych na terenie gminy Horyniec-Zdrój.	Zadanie nie było realizowane
Wyposażenie obiektów użyteczności publicznej w urządzenia wykorzystujące odnawialne źródła energii	Nie
Modernizacja oświetlenia dróg gminnych.	Zadanie nie było realizowane
Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach.	Informacja na stronie internetowej Urzędu o zakazie spalania odpadów w piecach
Termomodernizacja budynków (budynki mieszkalne, budynki komunalne)	Zadanie zrealizowano w latach poprzednich. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej poprzez docieplanie ścian, wymianę pieców
Ograniczenie niskiej emisji w gminie Horyniec-Zdrój poprzez modernizację indywidualnych kotłowni domowych	Tak – wymiana pieca u mieszkańca w ramach projektu unijnego
Budowa urządzeń/obiektów wykorzystujących odnawialne źródła energii	Działania nie były realizowane

2. Realizacja zadań w zakresie zagrożenia hałasem

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Ochrona obszarów o korzystnym klimacie akustycznym poprzez uwzględnianie ich Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego.	Uwzględnianie terenów narażonych na oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego
Preferowanie niekonfliktowych lokalizacji obiektów usługowych i przemysłowych.	nie
Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej.	Działania nie były prowadzone
Kontrola emisji hałasu do środowiska z dróg wojewódzkich.	nie
Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających nadmiernej emisji hałasu do środowiska	nie

3. Realizacja zadań w zakresie promieniowania elektro-magnetycznego

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej na etapie planowania przestrzennego oraz wprowadzenie zagadnienia pól elektromagnetycznych do Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego.	tak
Kontrola obecnych i potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego	nie
Utrzymanie poziomów elektromagnetycznego promieniowania poniżej dopuszczalnego lub co najwyżej na poziomie dopuszczalnym.	tak

4. Realizacja zadań w zakresie gospodarowania wodami

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Prowadzenie ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych.	tak
Wspieranie finansowe budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków (głównie na terenach zabudowy rozproszonej i obszarach trudnych do skanalizowania, gdzie jest to prawnie dozwolone).	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji
Bieżąca konserwacja i utrzymanie cieków wodnych.	tak
Konserwacja rowów melioracyjnych	tak

5. Realizacja zadań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej na terenie całej gminy	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji
Budowa i modernizacja sieci kanalizacji deszczowej na terenie całej gminy	nie
Budowa i modernizacja sieci wodociągowej na terenie całej gminy	Zadanie ciągłe, w trakcie realizacji

6. Realizacja zadań w zakresie zasobów geologicznych

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Ochrona zasobów złóż kopalin poprzez uwzględnianie ich w dokumentach planistycznych.	tak

7. Realizacja zadań w zakresie ochrony i poprawy jakości gleb

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Zrehabilitowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym lub rolnym	nie
Prowadzenie monitoringu jakości gleb.	nie
Stosowanie tzw. „dobrych praktyk rolniczych”.	nie

8. Realizacja zadań w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych – odbiór odpadów komunalnych	Zadanie ciągle, w trakcie realizacji
Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk śmieci.	tak
Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku.	tak
Realizacja „Programu usuwania azbestu dla Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2012-2032”.	Zadanie ciągle, w 2018 r. nie był odbierany azbest od mieszkańców

9. Realizacja zadań w zakresie zasobów przyrodniczych

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Bieżące i zrównoważone utrzymanie zieleni na terenie gminy Horyniec-Zdrój.	Zadanie ciągle, w trakcie realizacji
Uwzględnienie w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego oraz dokumentach planistycznych form ochrony przyrody.	tak
Bieżąca konserwacja form ochrony przyrody.	tak

10. Realizacja zadań w zakresie zagrożenia poważnymi awariami

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Prowadzenie rejestru zakładów zwiększonego i dużego ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (ZDR, ZZR).	nie
Doposażenie jednostek OSP w sprzęt specjalistyczny	tak

11. Realizacja zadań w zakresie edukacji ekologicznej

Zadanie	Wykonanie zadania: TAK/NIE
Prowadzenie edukacji ekologicznej na terenie gminy Horyniec-Zdrój, z zakresu: • Ochrony jakości powietrza, • Gospodarki odpadami, • Racjonalnej gospodarki zasobami wodnymi,	Na terenie Horyniec-Zdrój organizowane są akcje „Sprzątanie Świata”

• Ochrony przed hałasem, • Ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym, Zagrożeń wynikających z poważnych awarii.	

3.8 Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych

Obowiązek opracowania gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2018 roku, poz. 1508 z późn. zm.).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Horyniec-Zdrój jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego mieszkańców Gminy Horyniec-Zdrój, w szczególności zaś grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zgodnie z art. 16 b, ust. 2 ustawy o pomocy społecznej strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera w szczególności:

1. diagnozę sytuacji społecznej
2. prognozę zmian w zakresie objętym strategią
3. określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Dokument określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązywania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia wskazuje na kluczowe trudności społeczne, z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy Horyniec-Zdrój oraz ich potrzeby. Jest dokumentem, który wyznacza kierunki działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych. Strategia stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak

i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

5.8 Gminny program wspierania rodziny

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Horyniec-Zdrój w oparciu o art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2018 r., poz. 998 ze zm.) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Gminny Program Wspierania Rodziny stanowi samodzielny program służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Rodzina zaspokaja istotne funkcje społeczne, psychiczne i emocjonalne. Jest podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka, które w rodzinie nabywa wiedzę i wartości niezbędne do dalszego życia i funkcjonowania.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji oraz właściwe wypełnianie ról społecznych. Wsparcie rodziny powinno być w miarę wczesne i mieć charakter profilaktyczny.

Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

W myśl w/w ustawy na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Wszystkie działania programu powinny być skoncentrowane na wsparciu rodziny biologicznej a istota działań podejmowanych przez ten Program winno być wspieranie a nie zastępowanie rodziny w rozwiązywaniu problemów.

Program jest propozycją zintegrowanych i planowanych kierunków działań w odniesieniu do rodzin zagrożonych. Adresaci programu są rodziny z terenu Gminy Horyniec-Zdrój przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych.

5.9 Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Horyniec-Zdrój na 2019 rok został przyjęty Uchwałą nr IV.44.2019 Rady Gminy Horyniec-Zdrój w dniu 26 lutego 2019r.

Program został opracowany w oparciu o lokalną diagnozę problemów sporządzoną na podstawie informacji m.in. z Ośrodka Pomocy Społecznej, placówek oświatowych, Gminnego Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, Policji, Miejskiego Ośrodka Zapobiegania Uzależnieniom w Przemysłu.

Głównymi celami programu jest ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, ograniczanie nieprawidłowego funkcjonowania życia w rodzinie, wdrażanie procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego, realizacja programów i warsztatów profilaktycznych wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych, kształtowanie lokalnej polityki rozwiązywania problemów alkoholowych. Wymienione cele realizowane są przez motywowanie osób z problemem alkoholowym do podjęcia leczenia odwykowego, kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych, edukację młodzieży szkolnej w ramach programów i zajęć pozalekcyjnych, ustalenie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy oraz ustalenie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Problem alkoholowy wśród społeczności gminy jest, często ukrywany przez osoby żyjące w otoczeniu nadużywających alkohol, współuzależnionych. Wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wpływają do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, sporządzane są wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego do Sądu Rejonowego.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji Gminnego Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostanie przedstawione Radzie Gminy Horyniec-Zdrój.

5.10 Program przeciwdziałania narkomanii

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok został przyjęty Uchwałą nr IV.45.2019 Rady Gminy Horyniec-Zdrój w dniu 26 lutego 2019r.

Przeprowadzona w latach poprzednich diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych określiła jako małe zagrożenie zjawiskiem narkomanii, ale przypadki sięgania po substancje psychoaktywne występują. Informacje przekazywane przez Gminny Punkt Informacyjno-Konsultacyjny i pedagogów mówią o problemie uzależnień behawioralnych tj. korzystania z telefonów komórkowych, internetu, mediów społecznościach. Gmina prowadzi działania edukacyjne z zakresu uzależnień w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, gdyż przyczyny i mechanizmy sięganie po substancje psychoaktywne są takie same. Podejmuje się działania mające na celu podniesienie własnej wartości, budowania właściwych relacji w grupie, zdrowego trybu życia po to, aby zapobiegać lub opóźnić moment sięgnięcia po środki psychotropowe czy nikotynę. W Gminnym Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym pracuje specjalista terapii uzależnień, z pomocy skorzystać może każdy jej potrzebujący w poniedziałki w godz. 11.00-14.00. Szczegółowe sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Horyniec-Zdrój na 2019 rok zostanie przedstawione Radzie Gminy Horyniec-Zdrój.

5.11. Wieloletni program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Wieloletni Program Współpracy Gminy Horyniec-Zdrój z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2017 – 2020 został przyjęty uchwałą Rady Gminy Horyniec-Zdrój nr XXII.177.2016 z dnia 12 października 2016 r.

Głównym celem programu współpracy jest efektywna i skuteczna realizacja ciężących na gminie zadań publicznych we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Program określa cele, zasady, przedmiot i formy współpracy, a także obszary oraz priorytetowe zadania publiczne realizowane w ramach współpracy Gminy Horyniec-Zdrój z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na jego terenie lub na rzecz jego mieszkańców oraz jest istotnym elementem lokalnej polityki społecznej i finansowej Gminy.

Cele szczegółowe programu to:

- 1) podejmowanie i inicjowanie różnorodnych form współdziałania Gminy Horyniec-Zdrój z organizacjami pozarządowymi dla efektywnej realizacji zadań publicznych w obszarze pożytku publicznego;
- 2) promowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez wspieranie aktywności mieszkańców gminy,
- 3) wspieranie oraz powierzanie organizacjom zadań publicznych,
- 4) wytyczanie jasnych, przejrzystych i akceptowalnych zasad współpracy między sektorami, opierających się na wzajemnym doświadczeniu i zdobytej wiedzy, w celu maksymalizacji zysków z podejmowanych wspólnie działań;
- 5) integracja podmiotów prowadzących działalność obejmującą swym zakresem sferę zadań publicznych wymienionych w art. 4 ustawy,
- 6) otwarcie na innowacyjność oraz konkurencyjność poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym wystąpienia z ofertą realizacji konkretnych zadań publicznych,
- 7) zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych oraz podmiotów w wykorzystaniu środków pozabudżetowych na rzecz mieszkańców Gminy Horyniec-Zdrój.

Przedmiotem współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi są:

- 1) ustawowe zadania własne gminy,
- 2) zadania pożytku publicznego określone w ustawie,
- 3) wspólne określanie ważnych dla mieszkańców gminy potrzeb i tworzenie systemowego rozwiązywania problemów społecznych,
- 4) konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

6. Realizacja uchwał Rady Gminy Horyniec-Zdrój

<i>Lp.</i>	<i>Wykaz Uchwał Rady Gminy Horyniec-Zdrój -- 2019 r. --</i>
1.	Uchwała nr IV.28.2019 w sprawie zmiany Uchwały nr XIII.98.2015 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia statutu Sołectwa Horyniec-Zdrój,
2.	Uchwała nr IV.29.2019 w sprawie zmiany Uchwały Nr XIII.99.2015 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia statutu Sołectwa Dziewięcierz,
3.	Uchwała nr IV.30.2019 w sprawie zmiany Uchwały nr XIII.100.2015 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia statutu Sołectwa Krzywe,
4.	Uchwała nr IV.31.2019 w sprawie zmiany Uchwały nr XIII.101.2015 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia statutu Sołectwa Nowe Brusno,
5.	Uchwała nr IV.32.2019 w sprawie zmiany Uchwały nr XIII.102.2015 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia statutu Sołectwa Nowiny Horynieckie,
6.	Uchwała nr IV.33.2019 w sprawie zmiany Uchwały nr XIII.103.2015 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia statutu Sołectwa Podemszczyzna,
7.	Uchwała nr IV.34.2019 w sprawie zmiany Uchwały nr XIII.104.2015 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia statutu Sołectwa Polanka Horyniecka,
8.	Uchwała nr IV.35.2019 w sprawie zmiany Uchwały nr XIII.106.2015 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia statutu Sołectwa Prusie,
9.	Uchwała nr IV.36.2019 w sprawie zmiany Uchwały nr XIII.105.2015 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia statutu Sołectwa Puchacze,
10.	Uchwała nr IV.37.2019 w sprawie zmiany Uchwały nr XIII.107.2015 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia statutu Sołectwa Radruż,
11.	Uchwała nr IV.38.2019 w sprawie zmiany Uchwały nr XIII.108.2015 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia statutu Sołectwa Werchrata,
12.	Uchwała nr IV.39.2019 w sprawie zmiany Uchwały nr XIII.108.2015 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie uchwalenia statutu Sołectwa Wólka Horyniecka,
13.	Uchwała nr IV.40.2019 w sprawie uchwalenia statutu Sołectwa Świdnica,
14.	Uchwała nr IV.41.2019 w sprawie wyborów do organów samorządu mieszkańców na terenie Gminy Horyniec-Zdrój,
15.	Uchwała nr IV.42.2019 w sprawie Statutu Gminy Horyniec-Zdrój,

16.	Uchwała nr IV.43.2019 w sprawie zarządzenia poboru podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych w formie inkasa oraz wynagrodzenia za inkaso,
17.	Uchwała nr IV.44.2019 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Horyniec-Zdrój na 2019 rok,
18.	Uchwała nr IV.45.2019 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Horyniec-Zdrój na 2019 rok,
19.	Uchwała nr IV.46.2019 w sprawie dopuszczenia zapłaty podatków oraz innych opłat stanowiących dochody budżetu Gminy Horyniec-Zdrój instrumentem płatniczym,
20.	Uchwała nr IV.47.2019 w sprawie zmiany Uchwały nr II.4.2018 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 29 listopada 2018r. w sprawie powołania i ustalenia składu osobowego stałej Komisji Budżetu, Bezpieczeństwa, Rolnictwa i Spraw Gospodarczych Rady Gminy Horyniec-Zdrój,
21.	Uchwała nr IV.48.2019 w sprawie zmiany Uchwały nr III.19.2018 z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie wykonywania obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej,
22.	Uchwała nr IV.49.2019 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie części działek o nr ewidencyjnych gruntów 64 i 109 w obrębie geodezyjnym Horyniec-Zdrój w m. Świdnica na okres 10 lat na cele rolnicze w trybie przetargowym,
23.	Uchwała nr IV.50.2019 w sprawie aktualizacji i przyjęcia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2016-2020”,
24.	Uchwała nr IV.51.2019 w sprawie przystąpienia do Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2017-2020 i wytypowania sołectwa do uczestnictwa w Podkarpackim Programie Odnowy Wsi na lata 2017-2020,
25.	Uchwała nr IV.52.2019 w sprawie przyjęcia Sołeckiej Strategii Rozwoju wsi Radruż w Gminie Horyniec-Zdrój,
26.	Uchwała nr IV.53.2019 w sprawie uchwalenia „Programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobieganie bezdomności zwierząt na terenie Gminy Horyniec-Zdrój w 2019 roku,
27.	Uchwała nr IV.54.2019 w sprawie zmian w budżecie Gminy Horyniec-Zdrój na 2019 rok
28.	Uchwała nr IV.55.2019 w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Horyniec-Zdrój
29.	Uchwała nr V.56.2019 w sprawie aktualizacji „Założeń do Planu Zaopatrzenia w Ciepło, Energię Elektryczną i Paliwa Gazowe dla Gminy Horyniec-Zdrój” do 2030r.,
30.	Uchwała nr V.57.2019 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2019 – 2025,
31.	Uchwała nr V.58.2019 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Horyniec-Zdrój
32.	Uchwała nr V.59.2019 w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego za udział członka ochotniczej straży pożarnej w działaniach ratowniczych lub szkoleniach pożarniczych,
33.	Uchwała nr V.60.2019 w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Horyniec-Zdrój oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych, od dnia 1 września 2019 roku,

34.	Uchwała nr V.61.2019 w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli przedszkoli i innych placówek przedszkolnych, pracujących z grupami obejmującymi dzieci 6-letnie i dzieci młodsze, zatrudnionych w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Horyniec-Zdrój,
35.	Uchwała nr V.62.2019 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia w sprawie przyjęcia do prowadzenia przez Gminę Lubaczów zadania publicznego z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, będących mieszkańcami Gminy Horyniec-Zdrój, w Gminnym Żłobku „Kraina Malucha” w Dąbkowie,
36.	Uchwała nr V.63.2019 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie działki o nr ewidencyjnych gruntów 374 w obrębie geodezyjnym Wólka Horyniecka w miejscowości Wólka Horyniecka na okres 10 lat na cele rolnicze w trybie przetargowym,
37.	Uchwała nr V.64.2019 w sprawie wyrażenia zgody na najem części lokalu użytkowego w budynku pijalni w Horyńcu-Zdroju położonego przy ul. Al. Przyjaźni 3E na okres 10 lat oraz na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy,
38.	Uchwała nr V.65.2019 w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Lubaczowskiemu na realizację zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1658R Werchrata –Prusie – Granica państwa”,
39.	Uchwała nr V.66.2019w sprawie zmian w budżecie gminy Horyniec-Zdrój na 2019 rok,
40.	Uchwała nr V.67.2019 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej gminy Horyniec-Zdrój,
41.	Uchwała nr V.68.2019 w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego na wyprzedzające finansowanie zadania: „Rozbudowa i wyposażenie ogólnodostępnej infrastruktury uzdrowskiej na terenie uzdrowiska Horyniec-Zdrój
42.	Uchwała nr VI.69.2019 w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania terminu spłaty lub rozkładania na raty oraz niedochodzenia należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Horyniec-Zdrój i jej jednostkom organizacyjnym oraz wskazania organów do tego uprawnionych,
43.	Uchwała nr VI.70.2019 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Horyniec-Zdrój na lata 2019-w sprawie2022
44.	Uchwała nr VI.71.2019 w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie hipoteki na nieruchomościach stanowiących własność Gminy Horyniec-Zdrój,
45.	Uchwała nr VI.72.2019 w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie hipoteki na nieruchomościach stanowiących własność Gminy Horyniec-Zdrój,
46.	Uchwała nr VI.73.2019 w sprawie wystąpienia do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o zmianę i zniesienie urzędowych nazw obiektów fizjograficznych na terenie Gminy Horyniec-Zdrój
47.	Uchwała nr VI.74.2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Horyniec-Zdrój na 2019 rok,
48.	Uchwała nr VI.75.2019 w sprawie upoważnienia Wójta Gminy Horyniec-Zdrój do zaciągnięcia zobowiązania finansowego wykraczającego poza rok budżetowy,
49.	Uchwała nr VI.76.2019 w sprawie upoważnienia Wójta Gminy Horyniec-Zdrój do zaciągnięcia zobowiązania finansowego wykraczającego poza rok budżetowy
50.	Uchwała nr VII.77.2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Horyniec-Zdrój na 2019 rok,

51.	Uchwała nr VII.78.2019 w sprawie emisji obligacji komunalnych,
52.	Uchwała nr VII.79.2019 w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Horyniec-Zdrój.
53.	Uchwała nr VIII.80.2019 w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Horyniec-Zdrój wotum zaufania za 2018 rok,
54.	Uchwała nr VIII.81.2019 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawoz. z wykonania budżetu Gminy za 2018 rok,
55.	Uchwała nr VIII.82.2019 w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Horyniec-Zdrój,
56.	Uchwała nr VIII.83.2019 w sprawie określenia wzoru wniosku o wypłatę dodatku energetycznego,
57.	Uchwała nr VIII.84.2019 w sprawie przystąpienia do Stowarzyszenia pod nazwą Lokalna Organizacja Turystyczna „Roztocze”
58.	Uchwała nr VIII.85.2019 w sprawie upoważnienia Wójta Gminy Horyniec-Zdrój do zaciągnięcia zobowiązania finansowego wykraczającego poza rok budżetowy,
59.	Uchwała nr VIII.86.2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Horyniec-Zdrój na 2019 rok,
60.	Uchwała nr VIII.87.2019 w sprawie udzielenia pomocy finan. Pow. Lubacz. nazad.”Przebudowa drogi gm. nr 1660R do stacji PKP Dziewięcierz”
61.	Uchwała nr IX.88.2019 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie części działki o numerze ewidencyjnym gruntów 147/13 w obrębie geodezyjnym Dziewięcierz w miejscowości Dziewięcierz na okres 10 lat na inne cele gospodarcze,
62.	Uchwała nr IX.89.2019 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie części działki o numerze ewidencyjnym gruntów 168/2 w obrębie geodezyjnym Dziewięcierz w miejscowości Dziewięcierz na okres 15 lat na cele rolnicze w trybie przetargowym,
63.	Uchwała nr IX.90.2019 w sprawie wyboru przedstawiciela do składu Rady Społecznej w Centrum Rehabilitacji Rolników Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Horyńcu-Zdroju,
64.	Uchwała nr IX.91.2019 w sprawie rozpatrzenia skargi na działanie Wójta Gminy Horyniec-Zdrój,
65.	Uchwała nr IX.92.2019 udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Lubaczowskiemu na realizację zadania pn. ”Przebudowa drogi powiatowej Nr 1660R dojazd do stacji PKP Dziewięcierz”;
66.	Uchwała nr IX.93.2019 w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Lubaczowskiemu na realizację zadania pn. ”Przebudowa drogi powiatowej Nr 1658R Werchrata – Prusie – Granica Państwa”;
67.	Uchwała nr IX.94.2019 w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Lubaczów na realizację zadania pn. ”Utworzenie miejsc postojowych dla rowerzystów oraz budowa chodnika przy stacji kolejowej w Baszni”;
68.	Uchwała nr IX.95.2019 w sprawie upoważnienia Wójta Gminy Horyniec-Zdrój do zaciągnięcia zobowiązania finansowego wykraczającego poza rok budżetowy;
69.	Uchwała nr IX.96.2019 w sprawie upoważnienia Wójta Gminy Horyniec-Zdrój do zaciągnięcia zobowiązania finansowego wykraczającego poza rok budżetowy;
70.	Uchwała nr IX.97.2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Horyniec-Zdrój na 2019 rok

71.	Uchwała nr IX.98.2019 w sprawie wyrażenia zgody na podwyższenie kapitału zakładowego jednoosobowej spółki Gminy Horyniec-Zdrój „Usługi Komunalne” Spółka z o.o. w Horyńcu-Zdroju.
72.	Uchwała nr X.99.2019 w sprawie ustalenia regulaminu określającego wysokość i warunki przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe i doraźne zastępstwa, wysokość i warunki wypłacania nagród i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Horyniec-Zdrój,
73.	Uchwała nr X.100.2019 w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie hipoteki na nieruchomościach stanowiących własność Gminy Horyniec-Zdrój oraz upoważnienia Wójta Gminy Horyniec-Zdrój do złożenie oświadczenia o dobrowolnym poddaniu się Gminy Horyniec-Zdrój rygorowi egzekucji w formie aktu notarialnego
74.	Uchwała nr X.101.2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Horyniec-Zdrój na 2019 rok
75.	Uchwała nr X.102.2019 w sprawie zabezpieczenia środków finansowych w budżecie gminy Horyniec-Zdrój na 2020 rok
76.	Uchwała nr XI.103.2019 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie części działki o numerze ewidencyjnym gruntów 2415/2 w obrębie geodezyjnym Horyniec-Zdrój w miejscowości Horyniec-Zdrój na okres 10 lat na cele rolnicze w trybie przetargowym;
77.	Uchwała nr XI.104.2019 w sprawie zatwierdzenia uchwały zebrania wiejskiego sołectwa Puchacze na sprzedaż części działki o numerze ewidencyjnym gruntów 494 w miejscowości Puchacze w obrębie geodezyjnym Podemszczyzna;
78.	Uchwała nr XI.105.2019 w sprawie nawiązania współpracy partnerskiej pomiędzy gminą Horyniec-Zdrój a gminą Lubycza Królewska
79.	XI.106.2019 w sprawie zamiaru przekształcenia Szkoły Podstawowej im. M.J. Piłsudskiego w Horyńcu-Zdroju poprzez likwidację Szkoły Filialnej w Werchracie.
80.	Uchwała nr XI.107.2019 w sprawie udzielenie poręczenia pożyczki w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie na budowę sieci kanalizacyjnej w m. Puchacze i Świdnica;
81.	Uchwała nr XI.108.2019 w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie hipoteki na nieruchomościach stanowiących własność Gminy Horyniec-Zdrój;
82.	Uchwała nr XI.109.2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Horyniec-Zdrój na 2019 rok;
83.	Uchwała nr XI.110.2019 w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej Gminy Horyniec-Zdrój.
84.	Uchwała nr XII.111.2019 w sprawie udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Lubaczowskiemu na realizację zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego w zakresie przewozów o charakterze użyteczności publicznej,
85.	Uchwała nr XII.112.2019 w sprawie zmiany Uchwały Nr X.99.2019 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 19 września 2019r. w sprawie ustalenia regulaminu określającego wysokość i warunki przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe i doraźne zastępstwa, wysokość i warunki wypłacania nagród i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, dla nauczycieli

	zatrudnionych w szkołach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Horyniec-Zdrój
86.	Uchwała nr XII.113.2019 w sprawie zmiany załącznika do uchwały nr XXV.202.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 2 grudnia 2016 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat za korzystanie z terenów i urządzeń cmentarnych cmentarzy komunalnych na terenie Gminy Horyniec-Zdrój;
87.	Uchwała nr XII.114.2019 w sprawie zmiany Uchwały nr XXV.196.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 2 grudnia 2016 r. w sprawie opłaty uzdrowskiej
88.	Uchwała nr XII.115.2019 w sprawie określenia wysokości podatku od nieruchomości na terenie Gminy Horyniec-Zdrój na 2020 rok
89.	Uchwała nr XII.116.2019 w sprawie dopłat do taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków na terenie gminy Horyniec-Zdrój na 2020 rok
90.	Uchwała nr XII.117.2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Horyniec-Zdrój na 2019 rok
91.	Uchwała nr XII.118.2019 w sprawie upoważnienia Wójta Gminy Horyniec-Zdrój do zaciągnięcia zobowiązania finansowego wykraczającego poza rok budżetowy na zakup mikrobusu do przewozu osób niepełnosprawnych
92.	Uchwała nr XII.119.2019 w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie działki o numerze ewidencyjnym gruntów 648/1 w obrębie geodezyjnym Nowe Brusno, gmina Horyniec-Zdrój na okres 10 lat na cele rolnicze w trybie przetargowym.
93.	Uchwała nr XIII.120.2019 ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych oraz w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi,
94.	Uchwała nr XIII.121.2019 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Horyniec-Zdrój na 2020 rok,
95.	Uchwała nr XIII.122.2019 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Horyniec-Zdrój na 2020 rok,
96.	Uchwała nr XIII.123.2019 w sprawie zmiany Uchwały nr XI.106.2019 z dnia 10 października 2019r. w sprawie zamiaru przekształcenia Szkoły Podstawowej im M.J. Piłsudskiego w Horyńcu-Zdroju poprzez likwidację Szkoły Filialnej w Werchracie,
97.	Uchwała nr XIII.124.2019 w sprawie wyrażenia zgody na ustanowienie służebności przesyłu na działkach stanowiących własność Gminy Horyniec-Zdrój oznaczonych w operacie ewidencji gruntów i budynków jako działki nr: 2180, 4350, 2061, 4371, 430, 4412/1, 470/3, 470/4, 4371, 625, 648/1 położonych w miejscowości Nowe Brusno oraz 538/1, 4388 położonych w miejscowości Polanka Horyniecka,
98.	Uchwała nr XIII.125.2019 w sprawie zmiany Uchwały nr XXV.196.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 2 grudnia 2016r. w sprawie opłaty uzdrowskiej,
99.	Uchwała nr XIII.126.2019 w sprawie zmiany Uchwały Nr XIX.157.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 24 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Horyniec-Zdrój,
100	Uchwała nr XIII.127.2019 w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
101	Uchwała nr XIII.128.2019 w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawki takiej opłaty,

102	Uchwała nr XIII.129.2019 w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
103	Uchwała nr XIII.130.2019 w sprawie uchwalenia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Horyniec-Zdrój na lata 2019-2022 z perspektywą na lata 2023-2026,
104	Uchwała nr XIII.131.2019 w sprawie zmian w budżecie gminy Horyniec-Zdrój na 2019 rok
105	Uchwała nr XIII.132.2019 w sprawie ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok od nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy, lub od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
106	Uchwała nr XIII.133.2019 w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.,
107	Uchwała nr XIII.134.2019 w sprawie dopłat do taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków na terenie gminy Horyniec-Zdrój na 2020 rok
108	Uchwała nr XIV.135.2019 w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami w sprawie komunalnymi,
109	Uchwała nr XIV.136.2019 w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
110	Uchwała nr XIV.137.201 w sprawie uchylenia Uchwały Nr XIII.133.2019 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 3 grudnia 2019 r. w sprawie ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok od nieruchomości, na której znajduje się domek letniskowy, lub od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.
111	Uchwała nr XV.138.2019 w sprawie uchwalenia Uchwały budżetowej na 2020 rok.
112	Uchwała nr XV.139.2019 w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej dla Gminy Horyniec-Zdrój,
113	Uchwała nr XV.140.2019 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia w sprawie przyjęcia do prowadzenia przez Gminę Lubaczów zadania publicznego z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat, będącymi mieszkańcami Gminy Horyniec-Zdrój, w Gminnym Żłobku „Kraina Malucha” w Dąbkowie,
114	Uchwała nr XV.141.2019 w sprawie zmiany Uchwały nr XIII.120.2019 w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych oraz w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi,
115	Uchwała nr XV.142.2019 w sprawie zmiany Uchwały Nr XIII.126.2019 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 3 grudnia 2019 r. w sprawie zmiany Uchwały nr XIX.157.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 24 czerwca 2016r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Horyniec-Zdrój

W 2019 r. Rada Gminy Horyniec-Zdrój obradowała na 12 sesjach zwyczajnych. Podczas sesji Rada podjęła ogółem 142 uchwały. Największa liczba podjętych w 2019r. uchwał dotyczyła sfery okołobudżetowej, w tym m.in. zmian budżetu Gminy Horyniec-Zdrój na 2019r., zmian wieloletniej prognozy finansowej, udzielonych dotacji, pomocy finansowej, zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok 2018, udzielenia wójtowi absolutorium

z tytułu wykonania budżetu gminy za rok 2018, uchwalenia budżetu gminy Horyniec-Zdrój na 2020 r. oraz wieloletniej prognozy finansowej na kolejne lata.

7. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi

7.1 Porozumienia

Gmina Horyniec-Zdrój współpracuje z samorządami i innymi instytucjami przy realizacji wspólnych inwestycji, leżących w interesie społecznym i gospodarczym gminy.

W listopadzie 2019 roku Gmina Horyniec-Zdrój podpisała umowę partnerską z Gminą Lubycza Królewska dotyczącą wymiany doświadczeń w zakresie realizowanych przez gminy zadań ale również dającej szansę na wspólne poszukiwanie środków zewnętrznych zarówno na zadania kulturalne, rozrywkowe, oświatowe czy sportowe ale także na zadania inwestycyjne.

W dniu 12.11.2019r. została podpisana umowa dotacji pomiędzy Powiatem Lubaczowskim a Gminą Horyniec-Zdrój z przeznaczeniem na realizację zadania organizacji publicznego transportu zbiorowego w zakresie przewozów o charakterze użyteczności publicznej na 2019r.

W dniu 02.10.2019r. została podpisana umowa dotacji nr 02/OSP/2019 pomiędzy Gminą Horyniec-Zdrój a Ochotniczą Strażą Pożarną z siedzibą w Horyńcu- Zdroju dotyczące pokrycia wkładu własnego na zakup nowego sprzętu i wyposażenia na wypadek klęsk żywiołowych i poważnych awarii. W dniu 26.08.2019r. została podpisana umowa dotacji nr 01/OSP/2019 pomiędzy Gminą Horyniec-Zdrój a Ochotniczą Strażą Pożarną z siedzibą w Nowym Bruśnie dotycząca przygotowania jednostek OSP do działań ratowniczo- gaśniczych.

W dniu 12.04.2019r. została podpisana umowa dotacji nr 5/2019 pomiędzy Powiatem Lubaczowskim a Gminą Horyniec-Zdrój w sprawie realizacji przedsięwzięcia pod nazwą: „Przebudowa drogi powiatowej nr 1658R Werchrata- Prusie- Granica Państwa w km 0+000 – 1+ 194 wraz z przebudową przepustów w km 0+275 oraz 0+ 518”.

W dniu 28.06.2019r. została podpisana umowa dotacji nr 14/2019 pomiędzy Powiatem Lubaczowskim a Gminą Horyniec-Zdrój w sprawie realizacji przedsięwzięcia pod nazwą: „Przebudowa drogi powiatowej nr 1660R dojazdu do stacji PKP Dziewięcierz w km 0+003- 0+063.”

W dniu 28.08.2019r. została podpisana umowa dotacji nr IKR.7226.8.4.2019 pomiędzy Gminą Horyniec-Zdrój a Gminą Lubaczów dotyczącą realizacji zadania pn. „Utworzenie miejsc postojowych dla rowerzystów oraz budowa chodnika przy stacji kolejowej w Baszni”

W dniu 11.07. 2019 roku zostało podpisane porozumienie z Miastem Lubaczów, Gminą Oleszyce, Gminą Lubaczów i Gminą Horyniec- Zdrój dotyczące określenia zasad współpracy Jednostek Samorządu Terytorialnego zlokalizowanych wzdłuż przebiegu linii kolejowej 101.

W dniu 27.06.2019r. została podpisana umowa dotacji celowej nr 1/IK/2019 pomiędzy Gminą Horyniec- Zdrój a Gminnym Ośrodkiem Kultury dotycząca: „Przebudowy Zabytkowego Gminnego Ośrodka Kultury w Horyńcu- Zdroju”

W dniu 09.04.2019 r. zostało podpisane porozumienie nr GŻ/3/2019 pomiędzy Gminą Lubaczów a Gminą Horyniec-Zdrój w sprawie przejęcia do prowadzenia przez Gminę Lubaczów zadania publicznego z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, będących mieszkańcami Gminy Horyniec-Zdrój w żłobku w Dąbkowie.

W dniu 01.02.2019 r. zostało podpisane porozumienie nr 22/2019 pomiędzy Gminą Miejską Przemyśl a Gminą Horyniec- Zdrój dotycząca udzielania świadczeń przez Miejski Ośrodek Zapobiegania Uzależnieniom w Przemyślu

W dniu 20.05.2019 r. została podpisana umowa dotacji nr FDS-5G/2019 pomiędzy Wojewodą Podkarpackim a Gminą Horyniec- Zdrój w sprawie udzielenia dofinansowania z Funduszu Dróg Samorządowych inwestycji drogowej.

W dniu 01.07.2019 r. został podpisany aneks nr 1-FDS-5G/2019 do umowy z dnia 20.05.2019r nr FDS- 5G/2019.

W dniu 28.08.2019 r. została podpisana umowa dotacji nr WR/2/2019/D pomiędzy Powiatem Lubaczowskim a Gminą Horyniec- Zdrój w sprawie dofinansowania projektu w ramach programu pn.: „ Program wyrównywania różnic między regionami III” w obszarze D.

W dniu 15.10.2019r. została podpisana umowa dotacji nr S-III.45/A/2019 pomiędzy Wojewoda Podkarpackim a Gminą Horyniec- Zdrój w sprawie wsparcia realizacji zadania publicznego realizowanego w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019”.

W dniu 07.08.2019r. została podpisana umowa dotacji nr DO-III.3032.108.2019.MS pomiędzy Województwem Podkarpackim a Gminą Horyniec- Zdrój w sprawie dofinansowania prac remontowo- konserwacyjnych przy dzwonnicy cerkiewnej w m. Krzywe.

W dniu 05.07.2019r. została podpisana umowa dotacji nr 65/R/2019 pomiędzy Podkarpackim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków a Gminą Horyniec- Zdrój w sprawie dofinansowania prac remontowo- konserwacyjnych przy dzwonnicy cerkiewnej w m. Krzywe.

W dniu 20.05.2019r. została podpisana umowa dotacji nr 1/R/2019 pomiędzy Podkarpackim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków a Gminą Horyniec- Zdrój w sprawie dofinansowania prac konserwatorskich nagrobka z żelaznym krzyżem i ogrodzeniem zlokalizowanym na Cmentarzu Komunalnym w Horyńcu- Zdroju.

W dniu 04.09.2019r. została podpisana umowa dotacji nr 2379/2019/OZ/R/DA pomiędzy Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie a Gminą Horyniec- Zdrój w sprawie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Horyniec- Zdrój.

W dniu 15.03.2019r. została podpisana porozumienie dotacji nr S- VI.0031.10.2019 pomiędzy Wojewoda Podkarpackim a Gminą Horyniec- Zdrój w sprawie powierzenia zadań związanych z pracami remontowo- konserwacyjnymi cmentarza z I wojny światowej w Nowym Bruśnie.

W dniu 16.05.2019r. została podpisana umowa dotacji nr RZE.WKUR.3815.2.2019.BF.9 pomiędzy Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa a Gminą Horyniec- Zdrój w sprawie bezzwrotnej pomocy finansowej na przebudowę sieci wodociągowej na osiedlu mieszkaniowym po byłym PGR w miejscowości Podemszczyna.

W dniu 17.07.2019r. została podpisana umowa dotacji nr 1/OW-IX.072.14.11.2019/2019 pomiędzy Województwem Podkarpackim a Gmina Horyniec- Zdrój w sprawie I etapu koncepcji „Uniwersytetu Samorządności”.

W dniu 19.07.2019r. została podpisana umowa dotacji nr 31/OW-IX.072.6.14.2019/2019 pomiędzy Województwem Podkarpackim a Gmina Horyniec- Zdrój w sprawie dofinansowania zadania pn: „Integracja i aktywizacja społeczności sołectwa Radruż, poprzez stworzenie miejsca spotkań służącego zaspokajaniu potrzeb społecznych i kulturalnych”

W dniu 17.05.2019r. została podpisana umowa dotacji nr RG.I.7152.10.4.2019 pomiędzy Województwem Podkarpackim a Gmina Horyniec- Zdrój w sprawie dofinansowania zadania pn: „Budowa i modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych, w obrębie- Horyniec- Zdrój, dz. o nr ewid. 2320”.

W dniu 08.07.2019r. została podpisana umowa dotacji nr PUW/ŚR/6356/2/70/2019 pomiędzy Wojewodą Podkarpackim a Gmina Horyniec- Zdrój w sprawie dofinansowania zadania pn: „Przebudowa drogi gminnej Nr 147005 R w km 0+000- 0+300 w miejscowości Horyniec- Zdrój”.

7.2 Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi.

Gmina Horyniec-Zdrój współpracuje z następującymi organizacjami pozarządowymi:

- 1) Od 2010 ze **Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania „Serce Roztocza”**, którego głównym celem jest realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) w ramach, której pozyskiwane są środki na rozwój obszarów zgodnie z wolą społeczności lokalnej, a także podejmowane są inicjatywy i działania, mające na celu budowanie i promocję wizerunku regionu, rozwój produktów lokalnych, turystyki, przedsiębiorczości, zasobów ludzkich, poprawę estetyki miejscowości i bezpieczeństwa mieszkańców; prowadzone są działania na rzecz ochrony środowiska; nawiązywane są kontakty w celu pozyskiwania obcych źródeł finansowania. Działania ukierunkowane są głównie na odnowę i rozwój wsi - na tworzenie warunków dla rozwoju społeczno-ekonomicznego obszarów wiejskich i aktywizacji ludności wiejskiej przez wsparcie inwestycyjne przyznawane na realizację projektów związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz podniesienie

atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich. Celem działania jest wpływanie na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwić ma ono rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz pozytywnie wpłynąć na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

- 2) Od 2015 r. ze **Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania „Rozwój Ziemi Lubaczowskiej”**, które jest stowarzyszeniem działającym na terenie gmin Cieszanów, Horyniec-Zdrój, Lubaczów, Narol, Oleszyce, Stary Dzików, Wielkie Oczy oraz Miasta Lubaczów położonych w powiecie lubaczowskim, województwie podkarpackim. Celem stowarzyszenia jest aktywny, zdrowy styl życia przedsiębiorczych mieszkańców, który możliwy jest do osiągnięcia, poprzez zbudowanie atrakcyjnego produktu turystycznego obszaru LGD oraz wsparcie przedsiębiorczości społecznej i gospodarczej mieszkańców. LGD „Rozwój Ziemi Lubaczowskiej” jest stowarzyszeniem, realizującym wybrane cele strategiczne, wynikające z uwarunkowań obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju oraz przeprowadzonych konsultacji społecznych. Wypracowane cele, są również efektem przeprowadzonej analizy SWOT i stanowią odpowiedź na zidentyfikowane podczas konsultacji potrzeby miejscowej ludności oraz mają charakter długofalowy. Na dwa cele ogólne składają się cele szczegółowe.

Cel ogólny I - Podniesienie jakości życia na obszarze objętym LSR poprzez rozwój turystyki przy wykorzystaniu walorów kulturowych, przyrodniczych i historycznych regionu:

- Cel szczegółowy I.1 Rozwój usług turystycznych
- Cel szczegółowy I.2 Poprawa stanu infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej i turystycznej
- Cel szczegółowy I.3 Promocja walorów turystycznych regionu, informacja oraz wsparcie szkoleniowe

Cel ogólny II - Podniesienie poziomu aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców:

- Cel szczegółowy II.1 Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców
- Cel szczegółowy II.2 Podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców

- 3) Od stycznia 2016 r. ze **Związkiem Międzygminnym „Ziemia Lubaczowska”**, który tworzą gminy znajdujące się w powiecie lubaczowskim: Gmina Horyniec Zdrój, Gmina Lubaczów, Miasto Lubaczów, Gmina Stary Dzików, Gmina Wielkie Oczy, Gmina Cieszanów, Gmina Narol, Gmina Oleszyce. Związek ma na celu integrację oraz gospodarczy i kulturowy rozwój gmin z powiatu lubaczowskiego, dąży do rozwijania, eksponowania i wykorzystywania zasobów gospodarczych, przyrodniczych, krajobrazowych oraz kulturowych swej ziemi.

Zadaniem Związku jest podejmowanie działań na rzecz rozwoju gospodarki, w tym turystyki,

w szczególności poprzez:

- 1) współpracę w celu przygotowywania i promocji wspólnej oferty inwestycyjnej;
 - 2) tworzenie wspólnych produktów turystycznych;
 - 3) budowę wspólnej marki i promocję regionu;
 - 4) pozyskiwanie środków krajowych i zagranicznych na realizację wspólnych przedsięwzięć w zakresie:
 - a) rozwoju infrastruktury turystycznej,
 - b) ochrony środowiska i działań proekologicznych,
 - c) wykorzystywania miejscowych zasobów naturalnych,
 - 5) podejmowanie wspólnych działań na rzecz rozwoju kultury i tradycji regionalnych;
 - 6) tworzenia miejsc pracy poprzez promowanie, wspieranie lub wdrażanie rozwiązań ekonomii społecznej;
 - 7) koordynowanie działań gmin – członków Związku w zakresie działania Związku.
- 4) **Ze Stowarzyszeniem Gmin Uzdrowiskowych Rzeczypospolitej Polskiej**, którego głównym celem jest reprezentowanie, obrona i popieranie wspólnych interesów swoich członków wobec Sejmu, Senatu, władz państwowych, administracji rządowej i samorządowej, organów i instytucji europejskich oraz osób prawnych i fizycznych, a także:
- wszechstronny rozwój polskich uzdrowisk oraz miejscowości o walorach uzdrowiskowych,
 - wspieranie rozwoju działalności uzdrowiskowej, turystycznej i rekreacyjno – sportowej w gminach należących do stowarzyszenia,

- dążenie do zapewnienia gminom uzdrowiskowym szczególnej opieki ze strony Sejmu, Senatu, rządu,
- utrzymywanie stałego kontaktu z pokrewnymi instytucjami i zrzeszeniami w kraju i za granicą,
- popieranie wszelkich akcji zmierzających do rozwoju uzdrowisk polskich,
- prowadzenie działalności reklamowej, promocyjnej i marketingowej polskich uzdrowisk,
- podejmowanie działań na rzecz ochrony zdrowia, kultury fizycznej i sportu, rekreacji, ochrony środowiska, profilaktyki zdrowotnej, leczenia uzdrowiskowego, turystyki, turystyki uzdrowiskowej.

Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez:

- podejmowanie działań dla zapewnienia właściwego rozwoju psychofizycznego człowieka,
- popularyzowanie leczenia uzdrowiskowego, turystyki, sportu i rekreacji ruchowej jako elementów zdrowego stylu życia,
- wydawanie własnych publikacji,
- współpracę z instytucjami i organizacjami o pokrewnych zadaniach w kraju i za granicą,
- prowadzenie działalności gospodarczej dla uzyskania środków na cele statutowe,
- współudział w tworzeniu prawa z zakresu wyznaczonego przez cele i zadania stowarzyszenia.

8. Umowy partnerskie międzynarodowe.

Gmina Horyniec-Zdrój jest otwarta na współpracę oraz nawiązywanie przyjacielskich relacji z miejscowościami zagranicznymi. W chwili obecnej Gmina Horyniec-Zdrój jest w trakcie obowiązywania czterech umów o współpracy z następującymi miejscowościami, znajdującymi się na Ukrainie:

- 1) Od 2007 r. obowiązuje umowa o przyjaźni i współpracy pomiędzy Gminą Horyniec-Zdrój, a Miastem Winniki w oparciu o Program Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś - Ukraina 2007-2013, który ułatwia współpracę transgraniczną, poprzez zbliżanie do siebie różnych podmiotów – mieszkańców, instytucji i organizacji, przedsiębiorstw i społeczności lokalnych – w celu lepszego wykorzystywania możliwości jakie niesie wspólny rozwój obszaru przygranicznego.

Współpraca w ramach Programu obejmuje następujące obszary:

- lepsze warunki dla przedsiębiorczości,

- rozwój turystyki,
- poprawa dostępności regionu,
- ochrona środowiska w obszarze przygranicznym,
- sprawne i bezpieczne granice,
- rozwój regionalnych i lokalnych możliwości współpracy transgranicznej,
- inicjatywa społeczności lokalnych,
- promowanie dialogu między kulturami i kontaktami „people-to-people”,
- wsparcie administracji (projekty pomocy technicznej).

2) Od 2011 r. obowiązuje umowa o współpracy pomiędzy Gminą Horyniec-Zdrój, a Miastem Morszyn, również w oparciu o Program Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś - Ukraina 2007-2013. Strategia Programu odpowiada krajowym i regionalnym strategiom rozwoju społeczno-gospodarczego, które są realizowane poprzez cele strategiczne Programu. Dokument Programowy przewiduje trzy cele strategiczne dla działań w ramach współpracy transgranicznej:

- a) Promowanie rozwoju gospodarczego i społecznego w regionach po obu stronach wspólnej granicy;
- b) Rozwiązywanie wspólnych wyzwań dotyczących środowiska, zdrowia publicznego, bezpieczeństwa i ochrony;
- c) Promocja lepszych warunków i zasad zapewniających mobilność osób, towarów i kapitału.

Program przyczynia się do wszystkich wyżej wymienionych Celów Strategicznych oraz do zidentyfikowanych potrzeb regionalnych poprzez finansowanie realizacji niekomercyjnych projektów odnoszących się do następujących priorytetów:

- I. Promocja kultury lokalnej i zachowanie dziedzictwa historycznego
- II. Poprawa dostępności regionów, rozwoju trwałego i odpornego na klimat transportu oraz sieci i systemów komunikacyjnych
- III. Wspólne wyzwania w obszarze bezpieczeństwa i ochrony
- IV. Promocja zarządzania granicami oraz bezpieczeństwem na granicach, zarządzanie mobilnością i migracjami.

- 3) Od 2016 r. obowiązuje umowa o współpracy pomiędzy Gminą Horyniec-Zdrój, a Miastem **Truskawiec**. Porozumienie dotyczy współpracy gospodarczej, naukowo-technicznej i kulturowo – humanistycznej. W imieniu Gminy Horyniec-Zdrój umowę podpisał *Wójt Gminy Pan Robert Serkis* a w imieniu miasta Truskawiec Pan Burmistrz Andrij Kulchynskiy. Partnerzy kierując się zasadami równoprawności, wzajemnych korzyści i szacunku umacniają kontakty bezpośrednie pomiędzy osobami prawnymi na płaszczyźnie gospodarczej, edukacyjnej, kulturowej i społecznej. Podpisanie umowy pozwala na wspólne ubieganie się o środki pochodzące z unijnych programów transgranicznych Europejskiej Współpracy Terytorialnej i Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa.
- 4) Od 2005 r. obowiązuje umowa o współpracy pomiędzy Gminą Horyniec-Zdrój, a Gminą **Rawa Ruska**. Nadrzędnym celem współpracy jest wspieranie transgranicznych procesów rozwojowych na pograniczu Polski i Ukrainy.

Obszar Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020 (ciemnozielony – regiony główne; jasnozielony – regiony przyległe).

9. Istotne działania Wójta Gminy Horyniec-Zdrój, w szczególności działania we wszystkich ciałach konsultacyjnych działających w gminie oraz udział wójta w różnych ciałach lokalnych i regionalnych.

Wójt Gminy Horyniec-Zdrój reprezentuje Gminę Horyniec-Zdrój w następujących organizacjach i instytucjach:

1. Rada Parków Krajobrazowych w Przemyśle,
2. Związek Międzygminny Ziemi Lubaczowskiej
3. Rada Społeczna KRUS

4. Stowarzyszenie Gmin Uzdrawiskowych RP
5. LGD „Serce Roztocza”
6. LGD Ziemia Lubaczowska

9.1 „100 tysięcy drzew na 100-lecie niepodległości Polski”.

W 2019 roku w Gminie Horyniec-Zdrój kontynuowana była akcja pn. „100 tysięcy drzew na 100-lecie niepodległości Polski”. Rocznicowe drzewa pojawiły się także w Horyńcu – Zdroju po raz drugi. Akcja ta dzięki staraniu Wójta Gminy odbyła się po raz pierwszy z okazji przypadającej w 2018 roku setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Drzewa zostały posadzone wzdłuż nowo budowanego traktu spacerowego w Dzielnicy Uzdrawiskowej. Akcja cieszyła się dużym zainteresowaniem mieszkańców gminy, a także gości i kuracjuszy.

9.2 Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Wólka Horyniecka.

Wójt Gminy Horyniec-Zdrój od roku 2017 zachęcał mieszkańców wsi Wólka Horyniecka do założenia Stowarzyszenia Rozwoju Wsi Wólka Horyniecka, które mogłoby aktywizować mieszkańców wsi do działania i pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację różnych zamierzeń. Właśnie to Stowarzyszenie w 2019 r. zrealizowało inwestycję polegającą na przebudowie świetlicy wiejskiej w Wólce Horynieckiej. Inwestycja dofinansowana była ze środków unijnych a jej koszt całkowity zamknął się w kwocie ponad 900 tys zł. Dzięki tej inwestycji zagospodarowany został teren w pobliżu świetlicy, powstał plac zabaw, teren został uporządkowany i ogrodzony a budynek został dostosowany do potrzeb lokalnej społeczności.

9.3 Operat Uzdrawiskowy.

Po wielu latach starań sukcesem zakończyło się postępowanie związane z rozszerzeniem profili lecznictwa uzdrawiskowego w uzdrowisku Horyniec-Zdrój. We wrześniu 2019 roku Minister Zdrowia zmienił swoją decyzję zatwierdzającą Operat

Uzdrowiskowy dla naszej gminy ustalając nowe dodatkowe profile lecznicze związane z leczeniem chorób kardiologicznych i nadciśnienia, cukrzycy oraz otyłości. Operat Uzdrowiskowy jest dokumentem określającym możliwości prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na terenie danej gminy sporządzanym raz na 10 lat. Przygotowanie Operatu poprzedzone było przeprowadzeniem niezbędnych badań do ustalenia właściwości leczniczych klimatu (badania elementów i zjawisk meteorologicznych, hałasu oraz pól elektromagnetycznych) oraz oceną właściwości leczniczych klimatu w zakresie i na podstawie kryteriów określonych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 kwietnia 2006 r. w sprawie zakresu badań niezbędnych do ustalenia właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu, kryteriów ich oceny oraz wzoru świadectwa potwierdzającego te właściwości. Do naszego wniosku dołączona została pozytywna opinia Krajowego Konsultanta w dziedzinie balneologii i medycyny fizykalnej.

Operat Uzdrowiskowy jest podstawą działalności uzdrowiska i warunkuje utrzymanie statusu uzdrowiska. Dzięki aktualizacji Operatu Uzdrowiskowego Gmina Horyniec- Zdrój poszerzyła swoje profile lecznicze. Pozwoli to zakładom uzdrowiskowym leczyć kuracjuszy w nowych kierunkach, które wcześniej się nie pojawiały. Uzdrowisko Horyniec- Zdrój posiada na dzień dzisiejszy możliwości leczenia w następujących kierunkach leczniczych: choroby ortopedyczno-urazowe, choroby układu nerwowego, choroby reumatologiczne, osteoporoza, choroby skóry, choroby kobiece, choroby kardiologiczne i nadciśnienie, cukrzyca i otyłość.

10. Informacja z realizacji zadań własnych gminy

10.1 Drogi

Podstawowy układ drogowy gminy tworzą drogi publiczne trzech kategorii:

- wojewódzkiej - droga nr 867 Sieniawa – Hrebenne,
- powiatowej - 12 dróg,
- gminnej - 32 drogi.

Elementem nadrzędnym całego układu jest droga wojewódzka nr 867 Sieniawa - Hrebenne, przez: Oleszyce - Lubaczów - Horyniec Zdrój – Werchratę - Prusie. Na terenie gminy przebiega również sieć powiatowych łączących siedzibę gminy z największymi sołectwami oraz gminami sąsiednimi. W aspekcie urbanistycznym ramy układu drogowego gminy tworzą ciągi funkcjonalne 3 dróg:

- wojewódzka nr 867 Sieniawa – Horyniec Zdrój - Werchrata – Hrebenne,
- powiatowa Narol - Wola Wielka – Werchrata,
- powiatowa Cieszanów – Horyniec-Zdrój.

Układ w/w dróg wiąże ze sobą 3 ośrodki gminne w woj. podkarpackim: Narol, Cieszanów i Horyniec-Zdrój oraz 2 w woj. lubelskim : Bełzec i Lubycza Królewska, stanowiące bazy wypadowe dla ruchu turystycznego.

W 2019 roku realizowane były nastę rozpoczęta została „Budowa drogi w dzielnicy uzdrowskiej w Horyńcu-Zdroju - obwodnica Dzielnicy Lecznictwa Uzdrowskiego”.

Na realizację tego zadania pozyskano środki w ramach Funduszu Dróg Samorządowych w kwocie 496 727,00 zł. Zgodnie z warunkami zawartymi w przetargu na wykonanie drogi, gmina zapłaciła wykonawcy połowę wynagrodzenia, pozostała do zapłaty kwota 553 189,28zł uiszczona została w I kwartale 2020 r. Łączne nakłady na budowę obwodnicy, łącznie z nadzorem budowlanym i wypłaconym odszkodowaniem wyniosły w 2019 r. – 522 489,14 zł.

Mniejszymi zadaniami realizowanymi na drogach gminnych i wewnętrznych były:

- „Budowa chodnika w ciągu drogi gminnej w Niwkach Horynieckich” – 18 000,00 zł;
- „Budowa drogi gminnej - boczna ul. Armii Krajowej w Horyńcu-Zdroju” – 26 000,97 zł;
- „Budowy chodników na ul. Sobieskiego”- 21 023,70 zł;
- „Budowy chodnika w m. Dziewięcierz os.” – 10 600,00 zł.

W ramach usuwania skutków klęsk żywiołowych wykonano dwa zadanie dofinansowane z budżetu państwa z dotacji celowej na usuwanie skutków klęsk żywiołowych na łączną wartość - 486 059,46 zł:

- "Przebudowa drogi gminnej Nr 147005R w km 0+000-0+300 w Horyńcu-Zdroju"
/za zalewem/ łączne nakłady - 293 844,61 zł, czego 116 569,00 zł stanowiła dotacja;
- „Przebudowa drogi dz. nr ewid. 1134 w km 0+273-0+758 w m. Nowiny Horynieckie”
łączne nakłady - 192 214,85 zł, z czego 143 192,00 zł pokryła dotacja.

Na bieżące utrzymanie dróg wydatkowano kwotę 268 051,71 zł. Wydatki dotyczyły bieżącego utrzymania dróg gminnych w tym 36 531,66 zł wydano na odśnieżanie. Pozostałe wydatki to zakup kruszywa w kwocie 81 679,55 zł oraz transport i robocizna 54 862,00 zł, naprawa dróg tzw. „remonterem”- 11 592,75 zł, koszenie poboczy – 18 155,00 zł, kopanie rowów i naprawa przepustów – 16 350,00 zł.

Na przebudowę nawierzchni dróg dojazdowych do gruntów rolnych w m. Horyniec-Zdrój” wydatkowano 106 445,69 zł, z czego 75 000,00 zł pochodziło z dofinansowania z Urzędu Marszałkowskiego w Rzeszowie.

Również w 2019 roku wykonana została nowa nawierzchnia asfaltowa na drodze powiatowej w miejscowości Prusie. Zadanie „Przebudowa drogi powiatowej nr 1658R Werchrata – Prusie- Granica Państwa w km 0+000 – 1+194 wraz z przebudową przepustów” współfinansowane było ze środków pochodzących z budżetu Gminy Horyniec-Zdrój. Całkowita wartość zadania to kwota około 800 000 zł przy udziale finansowym gminy na poziomie 120 000 zł.

10.2 Połączenia kolejowe

Przez Horyniec – Zdrój przebiega Linia kolejowa nr 101 - linia kolejowa przebiegająca od stacji Munina do stacji Hrebenne. Ma długość 83 km, jest jednotorowa i niezelektryfikowana. Leży głównie w woj. podkarpackim, z końcowym odcinkiem na obszarze woj. lubelskiego. Tu kończą bieg jeżdżące z Jarosławia szynobusy, dalej pociągi kursują (do Zamościa/Lublina) już tylko w okresie długiego weekendu majowego oraz w okresie wakacji szkolnych. Dalsza część trasy przebiega przez zalesione tereny Roztocza Wschodniego.

10.3 Gospodarka wodno-kanalizacyjna

Zagadnienie odprowadzania i oczyszczania ścieków na terenie gminy jest rozwiązywane w sposób kompleksowy. Konkretnie działania związane z kompleksowym uregulowaniem gospodarki ściekowej podjęto na terenie Horyńca Zdroju, z uwagi na jego funkcję uzdrowiskową oraz Osiedlu po PGR w Dziewięcierzu. W roku 1989 pomiędzy Horyńcem - Zdrojem, a Wólką Horyniecką zrealizowano oczyszczalnię ścieków, składającą się z 4-ch biobloków WSm 400 o łącznej wydajności 1600 m³ ścieków na dobę - a w latach następnych system kolektorów ogólnospławnych, doprowadzających ścieki na oczyszczalnię.

Na terenie gminy działa ponadto dwie oczyszczalnie w miejscowości Nowe Brusno i Werchrata, które w kompleksowy sposób regulują gospodarkę ściekową na terenie dwóch największych sołectw (wyłączając Horyniec-Zdrój) w gminie Horyniec-Zdrój. W 2019 r. zakończyły się prace związane z budową kanalizacji i wodociągów w miejscowości Puchacze, Świdnica, Podemszczyzna i Krzywe. Inwestycja realizowana była przez spółkę Usługi Komunalne Sp. z o. o. a środki na realizację pochodziły z PROW na lata 2014-2020. Całkowita wartość zadania opiewała na kwotę około 3,5 mln zł.

Gmina Horyniec-Zdrój dzięki pomocy finansowej z Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa zrealizowała modernizację sieci wodociągowej w m. Podemszczyzna.

Istniejąca infrastruktura wodociągowa wybudowana została początkiem lat 70-tych ubiegłego stulecia, przejęty przez gminę inwentarz był w złym stanie technicznym, sieć wodociągowa wykonana została z rur stalowych i azbestowych, rury stalowe są częściowo skorodowane, z powodu nieszczelności sieci Gmina narażona była na duże straty wody. Z powodu braku hydrantów urządzenia te nie spełniały wymagań przeciwpożarowych i nie nadawały się do dalszej eksploatacji. Wykonanie modernizacji pozwoliło na dostosowanie sieci wodociągowej do obowiązujących norm i zapewniło dostęp do wody dla mieszkańców osiedla w m. Podemszczyzna.

Koszt inwestycji to ponad 86 tysięcy złotych z czego 80% pochodziło z dotacji KOWR.

10.4 System elektroenergetyczny

Zaopatrzenie w energię elektryczną na obszarze Gminy Horyniec-Zdrój zapewnia PGE Dystrybucja Zamość Sp. z o.o. Na podstawie dostarczonych danych można jednoznacznie stwierdzić, że obszar jest wyłącznie zasilany poprzez sieć SN (średniego napięcia) na poziomie

15 kV. Przez teren północnej części Gminy przebiega sieć WN (wysokiego napięcia) na poziomie 110 kV, jednakże ma ona dla Gminy Horyniec-Zdrój tylko charakter tranzytowy.

Teren Gminy Horyniec-Zdrój obsługiwany jest przez Rejonowy Zakład Energetyczny w Tomaszowie Lubelskim.

Zakład Energetyczny przewiduje rozbudowę sieci energetycznej na terenie Gminy Horyniec-Zdrój poprzez doprowadzenie sieci elektrycznej drogą ziemną od strony gminy Narol oraz od strony gminy Lubycza Królewska. Co ograniczy przerwy w dostawie energii w przypadku nieprzewidzianych zjawisk atmosferycznych.

10.5 Gazownictwo

Na terenie miejscowości Horyniec-Zdrój znajduje się sieć gazowa, która w chwili obecnej zasila sanatoria Uzdrowsko Horyniec oraz CRR KRUS, budynki użyteczności publicznej oraz budynki indywidualne wzdłuż ulic Mickiewicza, Kolejowej oraz osiedla Dąbrowskiego. W zeszłym roku rozpoczęto rozmowy z zakładem gazowym w sprawie rozbudowy sieci gazowej na pozostałą część miejscowości Horyniec-Zdrój. Gmina Horyniec-Zdrój dysponuje dokumentacją techniczną na rozbudowę sieci gazowej. W 2020 roku prowadzone będą starania związane z rozbudową w kierunku ulic Wojska Polskiego, Zielonej i Konopnickiej.

10.6 Instytucje kultury

Na terenie gminy funkcjonują dwie instytucje kultury Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna. W 2019 roku w obydwóch instytucjach przeprowadzone zostały znaczące remonty, które podniosły standard korzystania z tych obiektów.

1. Remont Gminnej Biblioteki Publicznej w Horyńcu-Zdroju

Zadanie obejmowało przebudowę pomieszczeń biblioteki głównej - modernizację obecnego pomieszczenia biblioteki oraz adaptację dodatkowych pomieszczeń na czytelnię dla czytelników dorosłych i dzieci z księgozbiorem podręcznym, czytelnię internetową, izbę pamięci regionalnej oraz pokoju socjalnego dla pracowników. Został przeprowadzony remont kapitalny sanitariatów (dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych) wraz z wymianą instalacji Wod-Kan i elektrycznej. Wykonane prace umożliwią również likwidację barier architektonicznych, co pozwoli na samodzielne korzystanie z biblioteki przez osoby niepełnosprawne. Zakres prac, który został wykonany to: wymiana stolarki drzwiowej i okien, remont sanitariatów, malowanie i remont ścian, wymiana podłóg, wykonanie podjazdu dla

niepełnosprawnych, remont pokoju socjalnego. W 2020 r. planuje się zakup sprzętu i wyposażenia biblioteki: gabloty do izby pamięci, lada biblioteczna, regały biblioteczne, stoliki i krzesła, meble piankowe i ergometryczne, siedziska dla dzieci, meble do pokoju socjalnego. Planuje się również uzupełnienie infrastruktury teleinformatycznej. Realizacja zadania podniesie standard prowadzonej działalności i pozwoli na poszerzenie oferty programowej dla dzieci i młodzieży, a także dla seniorów, osób w wieku produkcyjnym, osób niepełnosprawnych i wykluczonych. Projekt ma na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu oferowanych usług w zakresie czytelnictwa społeczności lokalnej oraz turystom i kuracjom przebywającym w tutejszych sanatoriach. Zaplanowane zadania pozwolą dostosować Bibliotekę do osiągnięcia Certyfikatu Biblioteka+. Koszt realizacji zadania zamyka się w kwocie około 380 tys. złotych z czego dofinansowanie z Ministerstwa Kultury to ponad 284 tysiące złotych.

2. Przebudowa Gminnego Ośrodka Kultury w Horyńcu-Zdroju

W ramach środków z PROW na lata 2014-2020 wyremontowany został Gminny Ośrodek Kultury w Horyńcu-Zdroju. Zakres prac obejmował wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę posadzek i tynków, przebudowę sanitariatów polegającą na zmianie rozwiązań funkcjonalnych na parterze i piętrze wraz z instalacjami wod.-kan., przebudowę instalacji c.o., przebudowę instalacji elektrycznej i hydrantowej oraz budowę wentylacji mechaniczno – nawiewno – wywiewnej dla sali widowiskowej. Całość została dofinansowana ze środków unijnych w kwocie 500 tys. złotych. Całość inwestycji zamknęła się w kwocie 915 tys. złotych.

10.7 Edukacja

1. Wychowanie przedszkolne.

Na terenie gminy Horyniec-Zdrój funkcjonują 2 punkty przedszkolne: Punkt Przedszkolny w Horyńcu-Zdroju i Punkt Przedszkolny Werchracie. Punkt w Horyńcu-Zdroju dysponuje 113 miejscami, posiada 5 oddziałów, w tym dwa oddziały dla dzieci 6-letnich oraz trzy dla 3, 4 i 5 latków. Oddziały dla dzieci młodszych pracują w systemie 9-godzinnym zapewniając opiekę nad dziećmi pracujących rodziców. Łącznie opieką przedszkolną w Horyńcu-Zdroju jest objętych 113 dzieci. Punkt w Werchracie dysponuje 25 miejscami, jest jednooddziałowy, a uczęszcza do niego 11 dzieci w wieku od

3 do 6 lat. Punkt Przedszkolny w Horyńcu-Zdroju został usytuowany w adaptowanym dla potrzeb przedszkolnych budynku po byłym gimnazjum przy ulicy Sobieskiego 2a, obiekt dysponuje własną kotłownią oraz posiada kuchnię i stołówkę dla dzieci. Dzieci korzystają z dostępu do dwóch placów zabaw.

2. Szkoły podstawowe.

Po wdrożeniu reformy na terenie gminy funkcjonuje jedna Szkoła Podstawowa im. M.J. Piłsudskiego w Horyńcu-Zdroju z podporządkowaną organizacyjnie Szkołą Filialną w Werchracie. Rok szkolny 2018/2019 był ostatnim rokiem funkcjonowania klas gimnazjalnych. W roku szkolnym 2019/2020 Szkoła w Horyńcu-Zdroju działała w pełnej strukturze ośmioklasowej, a szkoła filialna działa w strukturze organizacyjnej klas I – III. Do klas I – VIII Szkoły Podstawowej w Horyńcu-Zdroju uczęszcza łącznie z oddziałami filialnymi w Werchracie 283 uczniów do 17 oddziałów, w tym w szkole filialnej 7 uczniów w 2 oddziałach. Granice obwodu szkoły stanowią granice administracyjne gminy Horyniec-Zdrój. Baza lokalowa szkół to 30 sal lekcyjnych, 2 pracownie komputerowe, biblioteka wyposażoną są w stanowiska komputerowe, gabinet profilaktyki pielęgniarstwa. Szkoła posiada własną kuchnię i stołówkę szkolną. Szkoła dysponuje kompleksem sportowym złożonym z pełnowymiarowej hali sportowej, małej Sali gimnastycznej, zespołu boisk sportowych Orlik 2012 wraz z bieżnią okólną, skocznią i rzutniami. Ze względu na rozległość obwodu szkolnego konieczna jest organizacja dowozu uczniów oraz prowadzona jest również świetlica szkolna (liczba uczniów korzystająca ze świetlicy wynosi 240 uczniów w 7 grupach wychowawczych w tym liczba dowożonych uczniów i dzieci przedszkolnych wynosi 215).

Szkoła zatrudnia w pełni wykwalifikowaną kadrę nauczycielską. Nauczyciele mają przydzielone czynności zgodnie z planem nauczania i arkuszem organizacji pracy uwzględniającymi wykształcenie i kompetencje zawodowe. Kadra pedagogiczna pracuje w oparciu o wypracowane i sprawdzone programy nauczania i wychowania. Nauczyciele doskonalą swoją wiedzę i umiejętności na kursach, warsztatach i szkoleniach, planują własny rozwój zawodowy i awansują na wyższe stopnie.

Szkoła ma bogatą historię, własny ceremoniał, sztandar i hymn, kultywuje tradycje i zwyczaje równocześnie stawia na nowoczesność i wdraża innowacje w metodach nauczania. Wspiera uczniów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Pielęguje sportowe tradycje szkoły, w ramach wychowania fizycznego realizuje różnorodne formy zajęć fakultatywnych, uzyskała certyfikat „Szkoły w ruchu”. Wspólnie z Rodzicami i Samorządem Uczniowskim

realizuje Szkolny Program Aktywnej Współpracy. Dzięki środkom pozabudżetowym ma coraz lepszą bazę lokalową i dydaktyczną. Posiada w pełni wyposażoną halę sportową z siłownią, kompleks boisk Orlik oraz bieżnię tartanową. Posiada sprzęt elektroniczny, notebooki, ekrany i tablice interaktywne, oprogramowanie, podręczniki multimedialne i nowoczesne środki dydaktyczne do nauki języka polskiego, historii, przyrody i matematyki. Szkoła realizuje szereg projektów z pozyskaniem środków unijnych, aktualnie realizowany jest w latach 2019-2020 projekt „W TROSCE O OPTYMALNY ROZWÓJ KAŻDEGO UCZNIA – POPRAWA WARUNKÓW DYDAKTYCZNYCH I JAKOŚCI KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ W HORYŃCU-ZDROJU” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 o wartości ponad 570.000 zł.

Szkoła prowadzi również sezonowe Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Werchracie oferujące sezonowo 25 miejsc noclegowych w miesiącach lipiec i sierpień.

Szczegółowe dane liczbowe.

1. Punkty przedszkolne:

1. Punkt Przedszkolny w Horyńcu-Zdroju:

liczba oddziałów 5 w tym 3 oddziały 9-godzinne, liczba dzieci ogółem 113 w tym w 2 oddziałach „0” dla 6-latków – 47 dzieci, i 3 oddziałach dla 3-5 latków - 66 dzieci.
zatrudnienie: 7 nauczycieli pełnozatrudnionych oraz 5 w wymiarze 0,68 etatu.

Punkt przedszkolny dysponuje własną kuchnią ze stołówką dla dzieci.

2. Punkt Przedszkolny w Werchracie:

liczba oddziałów: 1 łącznie 11 dzieci w wieku 0d 3 do 6 lat (w tym 4 „0”).
zatrudnienie: 1 nauczyciel pełnozatrudniony oraz 2 niepełnozatrudnionych w wymiarze 0,10 etatu.

2. Szkoła Podstawowa w Horyńcu-Zdroju ze Szkołą Filialna w Werchracie:

Łączna liczba oddziałów w szkole - 17 w tym: 15 oddziałów w Szkole Podstawowej

w Horyńcu-Zdroju, oraz 2 oddziały Szkoły filialnej w Werchracie (5 oddziałów w Szkole w Horyńcu-Zdroju to oddziały integracyjne.

Liczba uczniów ogółem w klasach I – VII wynosi 283.

Szkoła prowadzi świetlicę szkolną (6 oddziałów – 150 uczniów) oraz kuchnię wraz ze stołówką dla uczniów i nauczycieli (łącznie wydawanych jest około 200 posiłków w formie ciepłego dania. Kuchnia przygotowuje również posiłki dla uczniów szkoły filialnej, które są dowożone przez gminę na podstawie porozumienia z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Horyńcu-Zdroju.

3. Zatrudnienie:

Ogółem osobowo w Szkole Podstawowej oraz Punktach Przedszkolnych w Horyńcu-Zdroju i Werchracie jest zatrudnionych 81 osób w tym 72 osoby w pełnym wymiarze. Z ogólnej liczby zatrudnionych 56 osób to kadra kierownicza i nauczyciele, w wymiarze etatowym – 53,83 etatu oraz 25 osób obsługi co stanowi 23,58 wymiaru etatowego..

Łączne zatrudnienie kadry nauczycielskiej w Gminie Horyniec-Zdrój w podziale na stopnie awansu zawodowego kształtuje się następująco: nauczycieli stażystów – 4,74 etatów subwencyjnych

nauczycieli kontraktowych – 3,90 etatów subwencyjnych i 3 etaty niesubwencyjne

nauczycieli mianowanych – 3,27 etatów subwencyjnych i 3,50 etaty niesubwencyjne

nauczycieli dyplomowanych – 34,16 etatów subwencyjnych i 2,75 etaty niesubwencyjne (w tym 2 urlopy na poratowanie zdrowia).

Struktura zatrudnienia pracowników obsługi: sekretarz szkoły, sekretarka punkt przedszkolny, 4 pomoce nauczyciela, 2 konserwatorów, 3 woźnych, 8 sprzątaczek, intendent, 2 kucharzy i 3 pomoce kuchenne .

Szkoła obejmuje wsparciem poprzez ZFŚS 48 nauczycieli emerytów i 26 emerytów pracowników obsługi.

Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Werchracie działające sezonowo w okresie wakacyjnym w oparciu o bazę lokalowa Szkoły Filialnej w Werchracie. Schronisko posiada 25 miejsc noclegowych. Obsługę schroniska prowadzi nauczyciel zatrudniony na czas określony w wymiarze 3/30 pensum (0,1 etatu). Nadzór nad działalnością schroniska sprawuje dyrektor Szkoły Podstawowej w Horyńcu-Zdroju.

Obsługę ekonomiczno-administracyjną szkoły zapewnia referat oświaty Urzędu Gminy w Horyńcu-Zdroju zatrudnienie 2,5 etatu. Referat odpowiada również za organizację dowozu uczniów zatrudniając kierowców w wymiarze 2,5 etatu oraz dla zapewnienia opieki podczas

dowozu opiekunki: 1 osoba w wymiarze ½ etatu na czas nieokreślony oraz 2 osoby w formie umowy zlecenia w wymiarze 4 godzin dziennie w dni nauki szkolnej. Gmina dysponuje trzema pojazdami własnymi (2 busy 9 osobowe i 1 16 osobowy) oraz zakupuje bilety miesięczne dla uczniów korzystających z usług przewozowych przewoźnika wyłonionego w drodze przetargu nieograniczonego.

Sprawozdanie z realizacji organizacji dowozu uczniów do szkół w roku 2019.

Ustawa Prawo oświatowe nakłada na gminy obowiązek organizacji bezpłatnego dowozu i zapewnienia opieki dla uczniów do szkół obwodowych oraz zapewnienie dowozu i opieki uczniom niepełnosprawnym do szkół i placówek w których realizują obowiązek szkolny. Rozległość obwodów szkolnych Szkoły Podstawowej w Horyńcu-Zdroju wraz ze Szkołą Filialną w Werchracie oraz klas gimnazjalnych w Szkole Podstawowej w Horyńcu-Zdroju wiąże się również z koniecznością organizacji opieki świetlicowej. W ramach usprawnienia i zmniejszenia kosztów organizacji dowozu Gmina zawarła porozumienie z Środowiskowym Domem Samopomocy w Horyńcu-Zdroju w sprawie organizacji wspólnego dowozu.

Organizacja dowozu uczniów do szkół - stanowi zadanie własne gminy, określone przepisami ustawy Prawo oświatowe i obejmuje dowóz uczniów do szkół oraz nakłada na gminę obowiązek organizacji dowozu uczniów niepełnosprawnych.

Organizację dowozu uczniów do szkół prowadzonych przez Gminę Horyniec-Zdrój prowadzi Referat Oświaty Urzędu Gminy w Horyńcu-Zdroju. W roku 2019 gmina dysponowała 2 pojazdami własnymi : BUS Opel Vivaro nr rej. RLU 81 EH – 9 miejsc łącznie z kierowcą oraz BUS Ford nr rej. RLU 70 YF 16 miejsc + kierowca)), zatrudnia 2 kierowców w pełnym wymiarze. W roku 2019 Gmina dokonała zakupu nowego pojazdu dla potrzeb podopiecznych ŚDS w ramach Programu wyrównywania różnic pomiędzy regionami III w obszarze D dofinansowanemu w wysokości 80.000 zł. ze środków PFRON. Zakupiono 9 osobowy pojazd Volkswagen za cenę 138 800 zł. W wyniku pozyskania dodatkowych środków z funduszu wojewody koszt zakupu został całkowicie sfinansowany ze środków pozabudżetowych. Gmina w własnym zakresie dokonała rejestracji i ubezpieczenia pojazdu (4.510 zł.) oraz zakupiła komplet opon zimowych.

Własny tabor zabezpiecza tylko potrzeby w zakresie dowozu uczniów i dorosłych osób niepełnosprawnych, natomiast dla realizacji zasadniczej części zadania organizowane są przetargi nieograniczone, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa zamówień publicznych.

W dniu 9 lipca 2019 roku rozstrzygnięto przetarg na „Zakup usług transportowych w zakresie dowozu uczniów” na lata szkolne 2019/20 i 2020/21, który wygrało Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Jarosławiu S.A., które realizuje dowóz w ramach linii regularnych poprzez sprzedaż biletów miesięcznych. Zawarto umowę na realizację całego zadania na łączną kwotę 279 373,80 zł. (165 biletów miesięcznie na kwotę 13 968,69 zł.). W ostatnich 3 miesiącach liczba zakupywanych biletów wynosi 162 szt. na wartość 13 600,10 zł. miesięcznie.

Koszt biletów w okresie I – VI 2019 wyniósł – 55 110,60 zł., a w okresie IX – XII 2019 wyniósł – 54 407,14 zł.

PKS realizuje dowóz w obwodzie Szkoły Podstawowej w Horyńcu-Zdroju, natomiast dowóz w obwodzie Szkoły Filialnej w Werchracie oraz dowóz uczniów niepełnosprawnych do Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Lubaczowie (6 uczniów) i Ośrodka Rehabilitacyjnego w Oleszycach (2 uczniów) oraz Szkoły Podstawowej w Horyńcu-Zdroju (3 uczniów) jest realizowany przez Gminę własnym taborem. Ponadto własnym taborem realizowany jest dowóz 21 podopiecznych ŚDS z miejscowości Nowe Brusno i Świdnica – 4, Werchrata i Dziewięcierz – 8, Radruż – 1, Wólka Horyniecka – 2, Niwki Horynieckie – 4 i Horyniec-Zdrój -2. Prowadzony jest również transport posiłków do Szkoły Filialnej w Werchracie na podstawie porozumienia z Gminnym Ośrodkiem Pomocy społecznej w Horyńcu-Zdroju (dziennie 30 KM przy stawce 1,72 ZŁ. za 1 KM).

Ponadto zawarto umowę z Polskim Stowarzyszeniem na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Tomaszowie Lubelskim na dowóz 1 dziecko do Niepublicznego Przedszkola Terapeutycznego „Dobry start” w Tomaszowie Lubelskim za kwotę 610 zł miesięcznie.

Utrzymanie pojazdów własnych:

Zakup paliwa:

RLU 70YF - 6 697 litrów - przebieg roczny 49 710 km - ubezpieczenie 3 809 zł.

RLU 81EH - 4 277 litrów - przebieg roczny 45 060 km - ubezpieczenie 1 515 zł.

Koszty eksploatacji: zakup i wymiana silnika i remont pojazdu RLU 81EH Opel Vivaro, naprawa resora i wymiana oleju i filtrów w RLU 70YF – łącznie 19 360,30 zł.

10.8 Polityka społeczna

Według ustawy o pomocy społecznej pomoc społeczna jest instytucją polityk społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2. 1). Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3. 1). Ustawa o pomocy społecznej stwierdza, że udziela się pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej. Zadania z zakresu pomocy społecznej na rzecz mieszkańców Gminy Horyniec-Zdrój realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej za pośrednictwem odpowiednich działów i komórek organizacyjnych takich jak:

Dział Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług

Do zadań Działu należy: przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, prowadzenie pracy socjalnej, kompletowanie dokumentów oraz podejmowanie innych niezbędnych czynności związanych ze świadczeniami różnych form pomocy, aktywizowanie społeczeństwa lokalnego w ramach różnych programów, inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich, promowanie działań wolontarystycznych, współpraca z lokalnymi instytucjami i organizacjami społecznymi w tym pozarządowymi oraz kościelnymi, wydawanie decyzji w sprawach przyznania bądź odmowy świadczeń, sporządzanie bilansu potrzeb oraz sprawowanie nadzoru nad prawidłowym wykorzystaniem budżetu.

Dział Dodatków Mieszkaniowych

Jego zadaniem jest kompletowanie i opracowywanie dokumentacji oraz decyzji dot. przyznania dodatków mieszkaniowych, sporządzanie bilansu potrzeb środków finansowych na dodatki mieszkaniowe oraz analiza obciążeń mieszkaniowych na terenie Gminy Horyniec-Zdrój.

Dział Świadczeń Rodzinnych

Dział, ten zajmuje się przyjmowaniem wniosków, wydawaniem decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych oraz sporządzaniem bilansu potrzeb środków finansowych na realizację zadań. Dział istnieje od 1 maja 2004 roku.

10.9 Kultura

W 2019 roku Gmina Horyniec-Zdrój w porozumieniu z Fundacją Czulego Barbarzyńcy uczestniczyła przy organizacji trzeciej już edycji Art Festiwalu w Horyńcu – Zdroju. Festiwal co roku cieszy się dużym zainteresowaniem wśród przebywających w naszych uzdrowiskach gości, jak również wśród mieszkańców. W dużej mierze współpraca przebiegała pomiędzy organizatorami a Gminnym Ośrodkiem Kultury, przy wsparciu funduszy gminnych. Dzięki temu przez 6 tygodni wakacyjnych Horyniec – Zdrój stał się kulturalną stolicą powiatu. W siedzibie festiwalu działała księgarnia wraz z czytelnią. Odebyły się liczne spotkania autorskie między innymi z Agnieszką Kosińską, Franceskiem Groggią, Agatą Dębicką i Michałem Zabłockim, Michałem Komarem. Na scenie Amfiteatru oraz w Letnisku wystąpiły takie znakomite osoby jak śpiewaczka jazzowa Bogna Kicińska, węgierski zespół Csangallo, Magda Kumorek z zespołem Tubis Trio, Kraków Street Band a w finale Artur Andrus. Wszystkie koncerty odbyły się przy pełnej publiczności. Przez okres festiwalu można było oglądać wystawy grafik do książki Dina Buzzatiego czy wystawę zdjęć Pawła Rydzewskiego. Jako udogodnienie dla uczestników festiwalu uruchomiona została linia kursowa elektrycznych meksów, które nie tylko dowoziły zainteresowanych na wydarzenia festiwalowe, ale również umożliwiały bezpłatne dotarcie turystom do atrakcji na terenie naszej gminy.

Pozostałe wydarzenia organizowane na terenie Gminy Horyniec-Zdrój w 2019 r.:

1. 13.01.2019r. - Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy
2. 1.02.2019r. - Obchody Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holocaustu
3. 14.02-17.02.2019r. - Biesiada Teatralna
4. 19.02-23.02.2019r. - Kolorowe Ferie
5. 10.03.2019r. - Gminne Obchody Dnia Kobiet
6. 23.03.2019r. - Horynieckie Przywitanie Wiosny
7. 27.03.2019r.- Międzynarodowy Dzień Teatru

8. 28.04.2019r. - 75. rocznica mordów na mieszkańcach wsi Radruż dokonanych przez bandy UPA
9. Kwiecień 2019- Lipiec 2019r. Projekt LGD – cykl szkoleń dla instruktorów i dzieci z zakresu tańca współczesnego
 - Konfrontacje Amatorskich Zespołów Tanecznych – 7.06.2019r.
 - Obóz treningowy dla dzieci we Wrocławiu – 30.06-5.07.2019r.
10. 3.05.2019r. - Taneczna Majówka Charytatywna
11. 25.05.2019r. - Motoserce piknik motocyklowy
12. 2.06.2019r. - Gminny Dzień Dziecka
13. 22.06.2019r. - premiera spektaklu „Świtezianka" w wykonaniu Grupy Teatralnej JUNIOR
14. 6.07.2019r. - Maratony Rowerowe Cyklokarpaty(Gwiazda wieczoru zespół „Raz Dwa Trzy”)
15. 6-7.07.2019r. - Dni Horyńca (Gwiazda wieczoru zespół Cygańskie Gwiazdy)
16. 25.07.2019r. - Koncert „Widzieć muzyką”
17. 1.08.2019r. - Koncert Magdaleny Kumorek
18. 3.08.2019r. - Koncert Zespołów Polonijnych
19. 9.08.2019r. - Kraków Street Band - koncert
20. 13.08-23. 08.2019r.- Wakacjada – cykl zajęć dla dzieci
21. 18.08.2019r. - Święto Pieroga – piknik rodzinny
22. 01.09.2019r. - Dożynki gminne w Wólce Horynieckiej
23. 22.12.2019r. – Kiermasz Bożonarodzeniowy
24. 22.12.2019r. – Wigilijne spotkanie mieszkańców
25. 31.12.2019r. – Spotkanie sylwestrowe – powitanie nowego roku.

10.10 Gospodarka odpadami

W myśl znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach od 1 lipca 2013 r. obowiązek odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych przejęła Gmina. Rada Gminy nie skorzystała z możliwości przejęcia powyższego obowiązku na nieruchomościach niezamieszkałych, na których odpady powstają wskutek prowadzenia działalności gospodarczej, dlatego właściciele tych nieruchomości (w szczególności urząd gminy, szkoły, sklepy, sanatoria, firmy indywidualnie) w dalszym

ciągu mieli obowiązek zawarcia indywidualnej umowy z przedsiębiorcą wpisanym do rejestru działalności regulowanej prowadzonej przez Urząd Gminy Horyniec-Zdrój.

Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Horyniec-Zdrój zajmuje się Firma „ECLER” Dariusz Gałań z Łaszczówki koło Tomaszowa Lubelskiego (umowa na okres 01.01.2018 r. do 31.12.2019 r.). Na terenie gminy funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) mieszczący się na ul. Jana III Sobieskiego 9B w Horyńcu-Zdroju. W PSZOK-u przyjmowane są nieodpłatnie selektywnie zebrane odpady powstające z gospodarstw domowych położonych na terenie Gminy Horyniec-Zdrój tj. przeterminowane leki, rozpuszczalniki, środki ochrony roślin, lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć, farby, tusze, detergenty, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony powstające w gospodarstwach domowych, opakowania z papieru i tektury, tworzyw sztucznych, metali, szkła, odzież i tekstylia, odpady zielone. Na terenie Gminy znajdują się również w miejscach ogólnodostępnych pojemniki na szkło i plastik. Dwa razy w roku (wiosną i jesienią) organizowany jest bezpłatny odbiór odpadów wielkogabarytowych „u źródła”

Miejscem zagospodarowania przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu gminy zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania jest SORTOWNIA ODPADÓW KOMUNALNYCH ZMIESZANYCH, KOMPOSTOWNIA FRAKCJI PODSITOWEJ/MŁYNY 111 A, 37-550 RADYMNO, PUK EMPOL, OS. RZEKA 133, TYLMANOWA.

Zasady funkcjonowania gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi określają szczegółowo uchwały Rady Gminy, w tym:

- Uchwała nr XXXIII.257.2017 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała nr XXXIX.284.2017 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,

- Uchwała nr XII.90.2015 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 18 listopada 2015 r. w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- Uchwała nr XVIII.150.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- Uchwała nr XIX.158.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 24 czerwca 2016 r. w sprawie zmiany uchwały nr XVIII.150.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- Uchwała nr XIX.157.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 24 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Horyniec-Zdrój.
- Uchwała nr XXXII.247.2017 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XIX.157.2016 Rady Gminy Horyniec-Zdrój z dnia 24 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Horyniec-Zdrój.

Wszystkie wyżej wymienione uchwały tworzą system gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Horyniec-Zdrój, który zaczął obowiązywać od 1 lipca 2013 r.

W ramach gminnego systemu z gospodarstw domowych odbierane były następujące rodzaje odpadów:

- 1) z nieruchomości z częstotliwością jeden raz w miesiącu:
 - a) odpady zmieszane
 - b) odpady zbierane w sposób selektywny takie jak:

- papier i tektura, tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe, metal, szkło, odpady ulegające biodegradacji,
- 2) w systemie „u źródła” – 2 razy w roku w okresie wiosennym i jesiennym:
 - a) odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony,
- 3) w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK)
- 4) z pojemników na szkło i plastik znajdujących się w miejscach ogólnodostępnych na terenie gminy.

10.11 Rankingi i nagrody

Pismo Samorządu Terytorialnego „Wspólnota” opublikowało pod koniec 2019 r. ranking dotyczący wpływów z tytułu opłaty miejscowej oraz uzdrowskiej do budżetów jednostek samorządu terytorialnego. W kategorii gmin wiejskich gmina Horyniec-Zdrój zajęła wysokie 5. miejsce pod względem wpływów liczonych per capita oraz 1. miejsce pod względem wpływów jako procent dochodów własnych.

11 Podsumowanie.

Gmina Horyniec-Zdrój, chcąc spełnić oczekiwania mieszkańców, musi stawić czoła trudnemu wyzwaniu poprawy warunków życia. Pod tym hasłem kryje się wiele zagadnień związanych z zamieszkiwaniem, wypoczynkiem, rekreacją, infrastrukturą, dbaniem o środowisko naturalne, pielęgnowaniem tradycji i kultury lokalnej, stymulowaniem rozwoju społecznego, podniesieniem atrakcyjności gminy jako miejsca, gdzie można spędzać wolny czas. Równoległe ze wzmacnianiem potencjału społecznego i gospodarczego gminy konieczne jest wykazanie dbałości o zasoby infrastruktury technicznej służącej zaspokajaniu podstawowych potrzeb mieszkańców.

Położenie komunikacyjne gminy Horyniec-Zdrój jest bardzo niekorzystne, jednak aby móc czerpać z niego wymierne korzyści (nowi mieszkańcy, inwestorzy, turyści) potrzebne są inwestycje w lokalny układ drogowy. Priorytetem jest przebudowa drogi wojewódzkiej 865 Sieniawa-Hrebenne oraz linii kolejowej 101 Munina-Belżec

Rok 2019 okazał się rokiem obfitym jeśli chodzi o przeznaczanie środków na poprawę stanu infrastruktury drogowej. Gmina nie tylko przeznacza coraz większą pulę środków na asfaltowanie dróg gminnych, ale również partycypuje i angażuje się w pozyskiwanie środków na remont dróg, które nie są w jej zarządzie. Podejmuje ponadto monity w sprawie modernizacji dróg powiatowych i wojewódzkich.

Poza dużymi inwestycjami systematycznie prowadzimy remonty nawierzchni dróg i chodników, miejsc postojowych, parkingów, sieci kanalizacyjnych i wodociągowych, oświetlenia.

W ramach środków na obiekty pełniące funkcje kulturalne zrealizowane zostały dwie inwestycje w Gminnym Ośrodku Kultury i Gminnej Bibliotece Publicznej związane z podniesieniem standardu tych obiektów.

Na uwagę zasługują również inwestycje w infrastrukturę turystyczną. W ramach środków pozyskanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 Oś priorytetowa VI. Spójność Przestrzenna i Społeczna Gmina otrzymała dofinansowanie na realizację zadania pn. Rozbudowa i wyposażenie ogólnodostępnej infrastruktury uzdrowskiej na terenie uzdrowiska Horyniec-Zdrój

Przedmiotem projektu było uzupełnienie infrastruktury Uzdrowiska Horyniec-Zdrój obejmujące:

- Rozbudowę infrastruktury Parku Zdrojowego w tym: budowę ścieżki zdrowia (ruchowej), budowę nawierzchni bezpiecznej na istniejącym placu zabaw, przebudowę kładki nad potokiem Papiernia..
- Budowę ciągu spacerowego obejmującego wykonanie ciągów pieszo-turystycznych z wydzieleniem pasa dla rowerzystów, budowę wiat wypoczynkowych, altan oraz poidełek, budowę siłowni plenerowej, instalacji tablic dydaktycznych, tężni solankowej
- Budowę Centrum Informacji Turystycznej.

Całość Projektu zamknęła się w kwocie 10 190 624,88 zł z czego dofinansowanie wyniosło 7 073 776,53 zł.

Kolejnym sukcesem, szczególnie ważnym przy dzisiejszej walce ze smogiem, jest gazyfikacja. Dzięki staraniom Gminy Horyniec-Zdrój kolejne części Horyńca-Zdroju są gazyfikowane lub będą w najbliższym czasie.

Dużą wagę przywiązujemy do sportu i bazy sportowej. W działaniach wspierają gminę stowarzyszenia, osoby prywatne, przedsiębiorcy, społecznicy. Dzięki ich zaangażowaniu,

wielu inwestycji nie udało się zrealizować.

W 2019 r. zrealizowaliśmy kolejne zadania w ramach funduszu sołeckiego, co stanowi zachętę dla mieszkańców do włączania się w życie gminy i tworzenia społeczeństwa obywatelskiego. Krok po kroku zagospodarowywane są miejsca, które wcześniej były zaniedbane lub po prostu nie były dostatecznie wykorzystane. Dzięki temu w wioskach powstają atrakcyjne skwery, miejsca do ćwiczeń na świeżym powietrzu, remontowane są drogi lokalne, budowane oświetlenie i chodniki.

Zorganizowaliśmy wiele różnorodnych wydarzeń, by na miejscu zapewnić mieszkańcom szeroką ofertę kulturalną, skierowaną do zróżnicowanych grup odbiorców. Prócz dużych imprez kulturalnych, odbywały się mniejsze wydarzenia, dofinansowywano festyny rodzinne, imprezy z atrakcjami dla dzieci, dożynki wiejskie, święto pieroga, rajdy rowerowe itp.

Na terenie gminy Horyniec-Zdrój dzieje się wiele, aby być na bieżąco, zachęcamy do odwiedzania stron internetowych prowadzonych przez Urząd Gminy www.horyniec-zdroj.pl oraz śledzenia naszego profilu na Facebooku. Z każdą informacją staramy się dotrzeć do mieszkańców za pośrednictwem sieci Internet oraz tablic ogłoszeń w naszych sołectwach i urzędzie.

Roku 2019 nie należy oceniać wyłącznie przez pryzmat wykonanych zadań, ale również należy postrzegać jako początek kolejnych projektów i inwestycji, bowiem wykonano w nim nowe plany i koncepcje na kolejne lata.